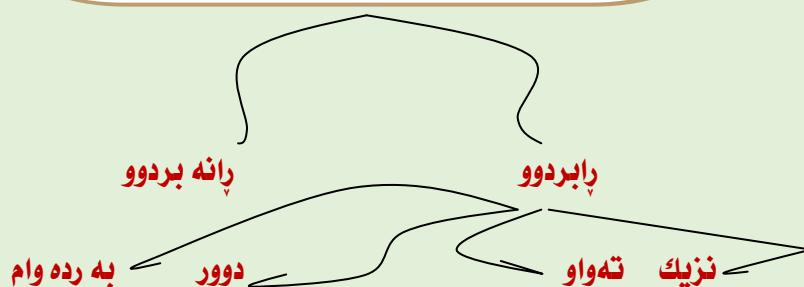

کار له چه ند ږوویه که وه دابه شده کریت:

- ۱/ کار له ږووی هیژه وه ← **تیپه ږ** _ **تیپنه په ږ**
- ۲/ کار له ږووی پیکهاتنه وه ← **ساده** _ **دایژا و** _ **لیکد راو**
- ۳/ کار له ږووی شیوازه وه ← **راگه یاندن** _ **دانانی** _ **داخوازی** _ **مه رجی**
- ۴/ کار له ږووی دهم و کاته وه ← **ږا بردوو** _ **ږانه بردوو**
- ۵/ کار له ږووی ریژه وه ← **نزیك** _ **ته واو** _ **دوور** _ **به رده وام**

شیوازی ریژهی راگه یاندن

بریتیه له و ریژانه ی کار که کارو کرده وی که سیک یان شتی که به شیوه یه کی راسته وخو راده گه یه نن به بی بوونی هیچ گوومانیک .

۱/ ریژهی ږا بردووی راگه یاندن

: نه و ریژه یه یه به لا بردنی نوونی چاووگ درست ده بیت .

۱/ ږا بردووی نزیکی راگه یاندن

کردن ← کرد **کردنه وه** ← **کرده وه**

ږا کردن ← ږا کرد **ته واو کردن** ← **ته واو کرد**

یاریزانه که رخیرا ږا یکرد .

وانه کانم ته واو کرد .

کاری ږا بردووی نزیکی راگه یاندن نه ، دایژا وه

کاری ږا بردووی نزیکی راگه یاندن نه ، لیکد راوه

٢ / رابردووی ته‌واوی راگه‌یاندن

بەم شیوه‌یه دروست ده‌کریت : (قەدی چاوگ (را . نزیک) + (وه ، ووه)

هینان هینا هیناوه

هه‌لکشان هه‌لکشا هه‌لکشاوه
چاوگ قەد (را . نزیک) را . ته‌واو نیشانه‌ی ته‌واو

نەگەر نیشانه‌ی چاوگ پیتیکی (تانی یان دانی) بوو ئەوا نیشانه‌ی (ووه) بەکار ده‌هینن .

تیبینی

بردن برد بردووه
چاوگ را . نزیک راگه‌یاندن را . ته‌واوی راگه‌یاندن

که‌وتن ← که‌وت ← که‌وتوو

ده‌ست نیشان کردن ده‌ست نیشان کرد ده‌ست نیشان کردوو

هەر چاوگیك یان کاریك به پاشگری (وه) کوتایی هاتبوو کاتیك ده‌یکه‌ینه کاری رابردووی ته‌واوی راگه‌یاندن

(ت) ی ناویه‌ندی ده‌که‌ویته نیوان نیشانه‌ی (ووه _ وه) و پاشگری (وه)

خویندنه‌وه ← خوینده‌وه ← خویندووته‌وه •

له ناوچه‌ی سلیمانی (ه) ی سەر نیشانه‌ی (ووه _ وه) لاده‌چیت و دهرنابری له کاتی به‌کار هینانی جیناوه‌کان دا .

سەرکه‌وتن - ن ← سەرکه‌وت + ووه ← سەرکه‌وتوو •

بۆ که‌سه‌کان : (سەرکه‌وتووم _ سەرکه‌وتووین) (سەرکه‌وتوویت _ سەرکه‌وتوون)

(سەرکه‌وتوو (×) _ سەرکه‌وتوون)

به‌لام له‌ناوچه‌ی هه‌ولیر (ه) ی سەر نیشانه‌ی (ووه _ وه) دهرده‌که‌وی : - سەرکه‌وتن - ن ← سەرکه‌وت + ووه

بۆ که‌سه‌کان : (سەرکه‌وتوو مه _ سەرکه‌وتووینه)

(سەرکه‌وتوویت _ سەرکه‌وتوونه) (سەرکه‌وتوو (×) _ سەرکه‌وتوونه)

له کاتی وه‌لامدانه‌وی پرسیار وا باشتر به‌شیوازی هه‌ولیر وه‌لام بدریتته‌وه واتا (ه) ی سەر نیشانه‌ی

(ووه _ وه) دهرکه‌ویت .

رێژەی رابردووی تەواوی راگەیاندن لە کرمانجی سەرۆو

ياسا را. نزیک (قەد) + (بیه _یه)

نەگەر نیشانەی چاوگ پیتیکی (تائی یان دالی) بوو ئەوا نیشانەی (بیه) بەکار دەهێنین .

خاستن - ن ← خاست + بیه ← خاستبیه

نەگەر نیشانەی چاوگ پیتیکی (تائی یان دالی) نەبوو ئەوا نیشانەی (یه) بەکار دەهێنین .

نقیسین - ن + یه ← نقیسیه

هه ندیک جار نه ویاسایه ش به کار دیت :

یین + قە د + ی ← بۆرە گەزی نیڕ یی هاتی

یا + قە د + ی ← بۆرە گەزی نیڕ یا هاتی

رێژەی رابردووی دووری راگەیاندن

ياسا / رابردووی نزیک (قەد) + بوو + موه

بۆچاوگی دارژاو بە پاشگری (موه)

بۆ چاوگی ساده

ساده

خستن ← خستبوو

دارژاو بە پیشگر

راخستن ← راختبوو

دارژاو بە پاشگر

خستنه وه ← خستبووه

نیکدراو

ریکخستن ← ریکخستنه وه

(شووشتنه وه - ن) شووشت + بوو ← شووشتبوو .

بۆکەسەکان : / شووشتبوومه وه - شووشتبوومانه وه شووشتبووته وه - شووشتبووتانه وه

شووشتبویه وه - شووشتبویانه وه .

تییینی هەر کاریک دارژاو بوو ، بە پاشگری (موه) کۆتایی هات هه موو کات رێژەکانی رابردوو که بریتین نه :

(ووه - وه) / بوو / با / بیّت / بووبا (یان (ت - ر - ی) ناوبەند یان جیناوه لکاوه بکەرەکان دەکەونه پیش پاشگری

(موه) •

بردنه وه ← بردبوه وه - بردووه ته وه - بردباوه - بردبیته وه - بردبووباوه - بردمانه وه

۴ / ریژهی رابردووی به رده‌وامی راگه‌یاندن

ياسا ← ده + قهده (ړاېر دووی نزيك)

کریں ← دہ کری

هينان ← ده هينا

خواردن ← ده خوارد

هينان هينا هيناوه هينابوو ده هينا

چاؤگ را. نزیک را ته‌واو را. دوور را. به‌رده‌وام

تایبانی

(ده) ی نیشانه ی به رده وام بهم شیویه به کاردیت :

دادرځو به پېشگر لیکدراو

دواى به شی یه کهم

ساده دایره‌ای به پاشگر

سه راه‌تای کار

را کرد ← را ده کرد

کهوت ← ده + کهوت ← ده کهوت

ته واو کرد ← ته واو ده کرد

کھوتنه وه ← ده + کھوتنه وه
 ده کھوتنه وه
 نیشانه ی به رده وام یاشگر

ریژهی رابردووی به ردهوامی راگه یاندن له کرمانجی سه‌روو

له کرمان جي سهررو له بری نيشانهي (ده) (د) به کار ديت :

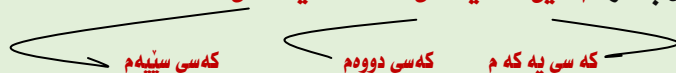
(ده‌نووست ← د + نquist ← نquist)

(درست ده کرد ← نَافَا + د + کر ← نَافَا د کر) •

ده نووسی نقیسی

۲ / ریژهی رانه بردووی راگه یاندن :

به م یاسایه دروست دهکریت : ده + رهگی کار + جیناوی لکاوی بکه (م ، ین ، یت ، ن ، (ات / یت) ، ن)

رهگی کرین ← (کر) ه (دهکریم ، دهکرین)

رهگی خواردن ← (خو) یه (دهخوم ، دهخوین)

(دهکریت ، دهکرین) (دهکریت ، دهکرین)

(دهخوت ، دهخون) (دهخوات ، دهخون)

بۆ رهگیك كه كۆتایی به (ه ، و) نه هاتی

بۆ رهگیك كه كۆتایی به (ه ، و) هاتی

تیبینی نه گهر رهگی کار کۆتایی به (ه ، و) هاتیبو نهوا بۆ که سی سییه می تاک له کاری رانه بردوو (ات) به کاردیت

به لام نه گهر رهگی کار کۆتایی به (ه ، و) نه هاتیبو نهوا (یت) به کاردیت

دهشوات

شووشتن

دهبات

بردن

خواستن دهخوات

هه لدهکه ویت

هه لکه وتن

دهسووتیت سووتان

چه ند تیبینیهك له ریژه ی راگه یاندن

تیبینی ریژه ی رابردووی راگه یاندن به هو ی نیشانه ی (نه) ده کریت نه ری به م شیوه یه :

نه گه رکاری رابردووی راگه یاندن (ساده یا دارژاو به پاشگر) بوو (نه) ی نیشانه ی نه ری ده که ویتنه سه ره تای کار .

گرتن ← نه گرت نه گرتنه وه نه گرتبوو نه ده گرت (ساده)

گرتنه وه ← نه گرت نه گرتنه وه نه گرتبوو نه ده گرت (دارژاو به پاشگر)

به نام نه گه رکاری رابردووی راگه یاندن (دارژاو به پیشگر یا لیکدراو) بوو (نه) ی نیشانه ی نه ری ده که ویتنه

دوای به شی یه که می کار .

راگرتن ← رانه گرت رانه گرتنه وه رانه گرتبوو رانه ده گرت (دارژاو به پیشگر)

ته واو کردن ← ته واو نه کرد ته واو نه کردوو ته واو نه کردبوو ته واو نه کرد

تیبینی هه ریه ک له (ده) ی نیشانه ی به ردهوام و (نه) ی نیشانه ی نه ری و (نا) ی نیشانه ی نه ری هه مان شوینیان هه یه

له به کار هینان دا نه گهر کار له ریژه ی راگه یاندن بوو .

تییینی

ئەگەر کار لە پێژەری رابردووی بەردەوامی راگەیانندن بگۆڕین بۆ رانەبردووی راگەیانندن **نیشانەی نەری** دە چیتە شوینی

نیشانەی بەردەوام .

وانەکەم **دە** نووسی ← وانەکە **نانووسم**

تییینی

لە کرمانجی سەرۆو لە بری نیشانەی (**دە**) نیشانەی (**د ، دی**) بەکار دێت :-

(**د**) بۆ کاتی ئیستا ← **دچم**

(**دی**) بۆ کاتی داهاووه ← **دیچم**

تییینی

هەر چاوگێک یان کارێک لە سی بەش پێک هاتبوو بەشی یەکەم و بەشی دووەم لە کارەکە

وەک بەشی یەکەم دادەنرێت .

دەست نیشان کردن ← دەست نیشان **نە** کردبوو
 بەشی یەکەمی کار نیشانەی نەری نیشانەی رابردووی دوور

تییینی

چاوگی (**ویستن**) کاتی بکریته کاری رانەبردووی لە دەستوور لا دەدات لە بری جیئاوهکانی کۆمەڵەی (**سییەم**) جیئاوهکانی

کۆمەڵەی (یەکەم) بەکار دێت وەک بکەر رەگی ویستن ← (**وی**) یە

دە + (م - مان ، ت - تان ، ی - یان) + وی

(دەمووی _ دەمانوی _ دەتوی _ دەتانوی _ دەیوی _ دەیانوی)

تییینی

کاری رابردوو ، کاری رانەبردوو ، کاری بکەر دیار و نادیار ، کارەناتەواوەکان (**ه ، بوو ، دەبی**) پێژەیان راگەیانندن .

تییینی

بۆ جیاکردنەوی کاری رابردووی بەردەوام و رانەبردووی راگەیانندن کارەکە بگۆڕە بۆ شیوەی نەری :

ئەگەر بە نیشانەی (نە) کرا بە نەری ئەوا رابردووی بەردەوامە **دەکەوتم** ← **نەدەکەوتم**

ئەگەر بە نیشانەی (نا) کرا بە نەری ئەوا رانەبردووی راگەیانندن . **دەکەوم** ← **ناکەوم**

راھینان (١)

چاوگ	رابدووی ته وای راگه یاندن	رابدووی به رده وای راگه یاندن
رامائین	رامائیوه	راده مائی
پارانه وه	پاراوته وه	ده پارایه وه
نازاد کردن	نازاد کردووه	نازاد ده کرد

راھینان (٢)

شیکردنه وه

١/ شان ل بن که پری نقشستیه .

وشه	شیکردنه وه
شان	ناوه ، تاییه تییه ، ناسراوه ، بکه ره
ل بن که پری	گری هاوه نکاری شوینییه ، ته واکه ری کاره
نقستیه	کاری رابدووی ته وای راگه یاندن ، تیینه پهره

٢/ شاناز رایه خه که ی چنی

وشه	شیکردنه وه
شاناز	ناوه ، تاییه تییه ، ناسراوه ، بکه ره
رایه خه که	ناوه ، تاکه ، گشتیه ، ناسراوه ، بهرکاره
ی	جیناوی نکاوه بو که سی سییه می تاک ، بو بکه رده گه ریته وه
چنی	کاری رابدووی تییه ره ، ساده یه

٣ / گۆنڊە کان ناوەدان دەکرێنەوه

شیکردنەوه	وشە
ناوه ، کوێه ، گشتییە ، ناسراوه ، جیگری بکەرە	گۆنڊەکان
کاری رانه بردووی بکەرنادیارە ، لیکدراوه ، تیپەرە	ناوەدان دەکرێنەوه
جیناوی لکاوه بو کەسی سییەمی کو ، بو گۆنڊەکان دەگەرێتەوه	ن

پاڤینان (٣)

وه ئامی راست هه ئېژێره :

١/ ئەو له تاقیکردنەوه کە سه رده كهوت . کاری (سەردەکهوت) له پێژە ی :

٢/ رابردووی دوور / ب / رابردووی نزیک / ج / رانه بردووی راگه یانندن / د / رابردووی به رده وام

٣/ راسپاردە کە به ئە وان جییه جی ده کری . کاره که نه ری ده کری ب ئامرازی :

٤/ نی / ب / نه / ج / نا / د / مه

٥/ کام له مانه کاری رابردووی ته واوی راگه یانندن له چاوگی (خولانه وه)

٦. خولاوتهوه . ب. خولایتهوه . ج. دهخولایهوه . د. خولایهوه

٧/ پێژە ی رابردووی به رده وامی راگه یانندن دروست ده کریت به ده ستووری :

٨/ ده + ره گی کار / ب / قه د + بوو / ج / ده + قه د / د / قه د + وه

٩/ نه چاوگی (شوشتن) رانه بردووی راگه یانندن بریتییه له :

١٠/ ده شوات / ب / ده یشوشت / ج / نه یده شوشت / د / ده یانشوشت

راهيئنان (٤)

له رسته ى (هونراوه كانيان له به ركرد ، ئينجا چوون بو قوتا بخانه)

١/ هه ردوو كار له چ ريزه يه كدان ؟

كاره كان (له به ركرد ، چوون) له ريزه ى رابردووى نزىكى راگه ياندن .

٢/ جله كانيان له به ركردوو . رابردووى ته واى راگه ياندن

٣/ هونراوه كانيان له به ر ده كرد ئينجا ده چوون بو قوتا بخانه .

٤/ هونراوه كانيان له به ر ده كه ن ئينجا ده چن بو قوتا بخانه .

٥/ هونراوه كان / ناوه ، كوئه ، گشتيه ، به ركار

١. كار به پيى ناوه پوك دهكرىت به { A - دوو شيواز - B سى شيواز - C چوار شيواز - D پينج شيواز }
٢. كارى رانه بردووى راگه ياندن دهكرىتته نه رى به نامرازى { A - نه - B نا - C نى - D مه }
٣. له شيوه زارى كرمانجى سهروو له كارى رانه بردووى راگه ياندن له جياتى نيشانه ى (ده) بو كاتى داهاتوو { A - د - B دى - C د ، دى - D هيچيان }
٤. له رسته ى (كه من چووم ، باخچه كه يان ناوده دا) كارى (ناوده دا) له ريزه ى { A. رانه بردووى راگه ياندن - B. رابردووى به رده وامى راگه ياندن - C. داخواريه - D. ته ووى راگه ياندن }
٥. له شيوه زارى كرمانجى سهروو له كارى رانه بردووى راگه ياندن له جياتى نيشانه ى (ده) بو كاتى نىستا { A - د - B دى - C د ، دى - D هيچيان }
٦. له رسته ى (هونراوه كه م خويندوه) كارى رسته كه له ريزه ى { A. رابردووى نزىكى راگه ياندن - B. رابردووى به رده وامى راگه ياندن - C. داخواريه - D. ته ووى راگه ياندن }

٧. كارى رابردووى راگه ياندن چه ند ده مى هه يه

{ A. يهك - B. دوو - C. سى - D. چوار }

٨. له رسته ى (رۆژنامه كه يان خويندوه ته وه) (ت) برىتى يه له :

{ A. پاشگر - B. جيناوى لكاو - C. نيشانه ى چاووگ - D. ناويه ند }

٩. كام له م كارانه رابردووى ته ووى راگه ياندن له شيوه زارى كرمانجى سهروو :

{ A. خويندوه - B. دى خوينم - C. يا هاتى - D. هاتوه }

١٠. كام له مانه كارى رانه بردووى راگه ياندن :

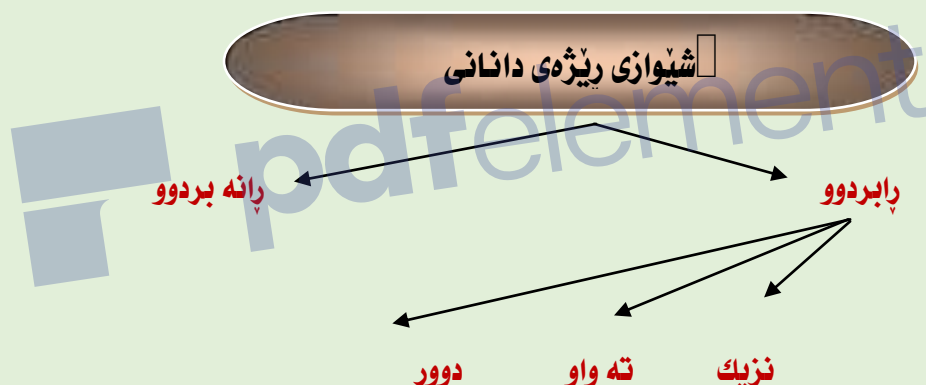
{ A. نه ده بردوه - B. نه بردوه - C. نابنه وه - D. نه به نه وه }

١١. كارى (ده بو) له چ ريزه يه كدايه :

{ A. رابردووى دووره - B. رابردووى به رده وامى راگه ياندن - C. رابردووى نزىكى راگه ياندن - D. ناته ووه }

۱۲. له رسته ی (وانه که ناخوینری) کاره که له ریژه ی
 { A. رابردووی دووری نه ری B- رابردووی ته وای نه ری C. رابردووی نژیکی نه ری D. رانه بردووی نه ری }
 ۱۳. کام له م کارانه رابردووی به رده وای راگه یاننده :
 { A. نه ده بردووه B- نه بردووه C. نابه نه ووه D. نه به نه ووه }
 ۱۴. کام له م کارانه رانه بردووی راگه یاننده :
 { A. نه ده کرده ووه B- نه کرده ووه C. ده که نه ووه D. ده کرده ووه }
 ۱۵. جیناوی لکاو ی (ات) له گه ل کاری رانه بردووی به کار دیت نه گه ر په گی کار کوتایی به :
 { A. و B- وو C. ی D. ی }
 ۱۶. جیناوی لکاو ی (یت) له گه ل کاری رانه بردووی به کار دیت نه گه ر په گی کار کوتایی به :
 { A. و B- ه C. ه ، و هاتبی D. ه ، و نه هاتبی }
 ۱۷. یه کیک له م کارانه رابردووی دووری راگه یاننده : { A. ون بوو B- وشک بوو C. فروشتبوو D. ته وای بوو }
 ۱۸. له رسته ی (فروکه که سورایه ووه) کاری سورایه ووه له ریژه ی رابردووی :
 { A. ته وای راگه یاننده B- به رده وای راگه یاننده C. نژیکی راگه یاننده D. ناته ووه }
 ۱۹. له رسته ی (هه له مه که م دوزییه ووه) کاری (دوزییه ووه) له ریژه ی رابردووی :
 { A. ته وای راگه یاننده B- به رده وای راگه یاننده C. نژیکی راگه یاننده D. ناته ووه }
 ۲۰. نیشانه ی رابردووی بکه ر نادیار بریتی یه له : { A. ری B- را C. دا D. نا }
 ۲۱. نیشانه ی رانه بردووی بکه ر نادیار بریتی یه له : { A. ری B- را C. دا D. نا }
 ۲۲. له رسته ی (زه ویه که فروشراوه) کاری رسته له ریژه ی رابردووی :
 { A. ته وای بکه ر نادیار B- به رده وای بکه ر نادیار C. نژیکی بکه ر نادیار D. ناته ووه }
 ۲۳. له رسته ی (گونده کان ناوه دان نا کرینه ووه) کاری رسته که له ریژه ی :
 { A. ته وای بکه ر نادیار B- به رده وای بکه ر نادیار C. نژیکی بکه ر نادیار D. رانه بردووی بکه ر نادیار }
 ۲۴. له رسته ی (نه مامه که م چاندووه) بگوړین بو رانه بردووی راگه یانندن ده بیته :
 { A. نه مامه که م ده چاند B- نه مامه که م ده چینم C. نه مامه که م چینرا D. نه مامه که م چینراوه }
 ۲۵. له رسته ی (نه مامه که م شین بووه) کاری رسته که له ریژه ی رابردووی :
 { A. ته وای راگه یاننده B- به رده وای راگه یاننده C. نژیکی راگه یاننده D. دووری راگه یاننده }
 ۲۶. ریژه ی رابردووی دووری راگه یانندن چو ن پیک دیت ؟
 { A. رابردووی نژیک + یه B- رابردووی نژیک + بوو C. رابردووی نژیک + وه D. رابردووی دوور + با }
 ۲۷. یه کیک له مانه کاره که ی ته وای راگه یاننده : { A. هیئایه ووه B- هیئابوویه ووه C. هیئاوه ته ووه D. هیئابیته ووه }
 ۲۸. کار له رسته ی { هه موو روژیک درهنگ ده هاتم } :
 { A. ته وای راگه یاننده B- به رده وای راگه یاننده C. نژیکی راگه یاننده D. دووری راگه یاننده }
 ۲۹. له رسته ی { له وانه کان پیشکه وتووین } کاری رسته که له چ ریژه یه کدایه ؟
 { A. ته وای راگه یاننده B- به رده وای راگه یاننده C. نژیکی راگه یاننده D. دووری راگه یاننده }
 ۳۰. (یا چاندی ، یی چاندی) کاریکه له ریژه ی رابردووی :
 { A. ته وای راگه یاننده B- به رده وای راگه یاننده C. نژیکی راگه یاننده D. دووری راگه یاننده }
 ۳۱. له رسته ی (دیوانه کانی چاپکردووه) (چاپکردووه) له شیوازی ریژه ی رابردووی :
 { A. ته وای راگه یاننده B- به رده وای راگه یاننده C. نژیکی راگه یاننده D. دووری راگه یاننده }
 ۳۲. نه گه ر کاری (ده خوازین) بگوړین بو رابردووی به رده وای راگه یانندن ده بیته ؟
 { A. ده خواست B- ده مان خواست C. ده خوازیت D. ده خوازین }
 ۳۳. نه و ریژانه ی کار که له شیوازی راگه یانندا به کار ده یینریت : { A. یه ک ریژه B- دوو ریژه C. چوار ریژه D. پینج ریژه }

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
B	٢٩	A	٢٢	A	١٥	D	٨	C	١
A	٣٠	A	٢٣	D	١٦	C	٩	B	٢
A	٣١	D	٢٤	B	١٧	C	١٠	B	٣
A	٣٢	B	٢٥	C	١٨	B	١١	B	٤
B	٣٣	A	٢٦	C	١٩	D	١٢	A	٥
D	٣٤	B	٢٧	C	٢٠	A	١٣	A	٦
	٣٥	C	٢٨	B	٢١	C	١٤	D	٧

بریتیییه له و شیوازی که راسته و خو ئه نجامی هه وال نادات به ده سته وه گومان هه یه له روودانی کاره که و له شیوازی (خوژگه و ناوات یان پارانه وه مه به سته که ی دهرده بریت .

له ریژهی دانانی هه ندیک کاری یاریده ده رو وشه ی یاریده ده ره کار دین و ده که ونه سه ره تای رسته که نه مانه ن :

کاره یاریده ده ره کان

(ده بیټ ، ده بوایه ، ده بی ، دقیت) کاری یاریده ده رن بو (پیویستی)

ده بیټ وانه که م بخوینم . ده بوایه کاره که مان ته واو کردبا .

کاری یاریده دهره بو پیویستی

(دەمه ویت) كاری یاریدەدەرە بۆ (ویستن) **دەمه‌وی** داها تووم دیاریی بکەم .

(دەویرم ، دەتوانین) كاری یاریدەدەرە بۆ (توانا و لیھاتووی)

دەویرم تاقیکردنەوهكە ئە نجام بدەم
کاری یاریدەدەرە
کاری ڕانە بردووی دانانییه

وشە یاریدەدەرەکان

(خۆزگە ، (خۆزی) ، بریا ، کاشکی) ← وشە یاریدەدەرە ڕن بۆ ئاوات و ئارەزوو .

خۆزگە هونراوەکانم ئە بەرکردبووبا .

کاری ڕابردووی دووری دانانییه
← **وشە یاریدەدەرە**

(رەنگە ، بە گومانم ، ئەوانەیه ، پێدەچیت) ← وشە یاریدەدەرە بۆ شك و گومان .

رەنگە باران بباریت .
بە گومانم ئە هەواڵەكە .

(خوايه ، سا خوايه) ← وشە یاریدەدەرە ڕن بۆ دوعاو پارانه وه .

تێبینی

بۆ گۆڕینی رسته ئە شیوازی دانانی بۆ شیوازی ڕاگەیانندن وشە گومان و ئاوات و کاری یاریدەدەرە ئە رستهكە لادەبەین کارەكە دەگۆڕین بۆ هەمان رێژە ئەو کارەكە دەیدات بە ئام ئەگەر رستهكە ئە ڕابردوو بگۆڕین بۆ ڕانە بردوو پێویستە جیناوه لكاوهكانیش بگۆڕین ئە كۆمەڵە یەكەم و دووهم بۆ كۆمەڵە یەكەم و سێ یەكەم و بە پێچەوانەشەوه .

پ/ رستهی (**دەبیت ژینگە بپاریزین**) بگۆرە بۆ ڕابردووی نزیک ڕاگەیانندن (**ژینگەمان پاراست**)

پ/ رستهی (**گۆتەکان ئاو دەدەیت**) بگۆرە بۆ ڕابردووی نزیک دانانی (**خۆزگە گۆتەكانت ئاودابا**)

١ / رابردووی نزیکى دانانى

رابردووی نزیکى راگه یاندن + با

کرد + با ← کردبا ← هه ئکرد + با ← هه ئکردبا ← ته واو کرد + با ← ته واو کردبا
 ساده داپژاو ئیکدراو

پ/ نه چاوگی (جوئانه وه) نه مانه دروست بکه :

١ / رابردووی نزیکى راگه یاندن ← جوئایه وه

٢ / رابردووی نزیکى دانانى ← جوئابا یه وه

تیئینی نه گهر کاره که کوتایی به پاشگری (هوه) هاتبوو (ی) ناویه ند ده خینه پیش پاشگری (هوه)

نووسیبا یه وه

نووسینه وه

٢ / رابردووی ته‌واوی دانانى

رابردووی نزیکى راگه یاندن + بیټ

کرد + بیټ ← کردبیټ (ساده) هه ئکرد + بیټ ← هه ئکردبیټ (داپژاو به پیشگر)

هه ئکرد ه وه + بیټ ← هه ئکرد بیټه وه ته‌واو کرد + بیټ ← ته‌واو کردبیټ
 داپژاو به پاشگر ئیکدراو

٣ / رابردووی دووری دانانى

رابردووی نزیکى راگه یاندن + بووبا

نارد + بووبا ← نارد بووبا راهینا + بووبا ← راهینا بووبا

دهست نیشان کرد + بووبا ← دهست نیشان کردبووبا

رانه بردووی دووری دانانی

٢ /

پێژهی رانه بردووی دانانی بهم شیوهیه دروست دهکریت :

(ب + رهگی کار + جیناوی لکاو) (م ، ین ، یت ، ن ، ات / یت ، ن)

(خویندن) ← (بخوینم ، بخوینیت ، بخوینیت ، بخوینین ، بخوینن ، بخوینن)

(شوشتن) ← (بشۆم ، بشۆیت ، بشوات ، بشۆین ، بشۆن ، بشۆن)

(راگرتن) ← (رابگرم ، رابگریت ، رابگریت ، رابگرین ، رابگرن ، رابگرن)

(بانگ کردن) ← (بانگ بکه م ، بانگ بکهیت ، بانگ بکات ، بانگ بکهین ، بانگ بکه ن ، بانگ بکه ن)

پ/ نه رستهی (خۆزگه گۆته کانت ئاودا) نه گهر بیگۆرین بۆ (رانه بردووی دانانی) دهبیته :

دهبیته گۆته کان ئاو بدهم دهبیته گۆته کان ئاو بدهین

دهبیته گۆته کان ئاو بدهیت دهبیته گۆته کان ئاو بدهن

دهبیته گۆته کان ئاو بد ات دهبیته گۆته کان ئاو بدهن

چهند تیبینیهك له رێژه ی دانانی

١ نه کاتی گۆرینی رسته له شیوازی (راگه یانندن و داخوازی) بۆ شیوازی (دانانی) پێویسته یهکیك له

(کاره یاریده ده ره کان) یان (وشه یاریده ده ره کان) له سه ره تای رسته به کار بین و له پێچه وانه ش لای بردین .

وانه که ده خوینم ← دهبیته وانه که بخوینم

شیوازی رێژه ی راگه یانندن شیوازی رێژه ی دانانی

٢ نه رێژه ی دانانی کاره کان له شیوه ی کاری بکه ر نادیاریش دروست دهکرین :

رانه بردوو ← رهگی کار + را خۆزگه نامه که نووسرابا .

رانه بردوو ← ب + رهگی کار + (ری ، ریت) خۆزگه نامه که بنووسریت .

٣ شیوازی دانانی به (رابردوو _ رانه‌بردوو) به‌هۆی نیشانه‌ی (نه) ده‌گریته نهری به‌م شیوه‌یه :

وه‌گر‌تبا ← وه‌ر‌نه‌گر‌تبا وه‌گر‌تب‌وو‌با وه‌ر‌گر‌تب‌وو‌با
مه‌ر‌نه‌گر‌تب‌وو‌با مه‌ر‌نه‌گر‌یت وه‌ر‌گر‌تب‌یت وه‌ر‌ب‌گر‌یت

١ نه‌گه‌ر‌کاره‌که (ساده ، داپژاو به‌پاشگر) بوو نیشانه‌ی نهری ده‌که‌ویته سه‌ره‌تای کار :

خواردبا ← نه‌خواردبا ساده
جو‌ئابا‌یه‌وه ← نه‌جو‌ئابا‌یه‌وه داپژاو به‌پاشگر
بخوین ← رانه‌بردووی دانانی ساده
بجو‌ئینه‌وه ← رانه‌بردووی دانانی داپژاو به‌پاشگر

٢ نه‌گه‌ر‌کاره‌که (داپژاو به‌پیشگر ، لی‌کدراو) بوو نیشانه‌ی نهری ده‌چیته دوا‌ی به‌شی یه‌که‌می کار :

راهینابا ← را نه‌هینابا داپژاو به‌پیشگر
ده‌ست نیشان کردبا ← ده‌ست نیشان نه‌کردبا لی‌کدراو
را‌به‌ئین ← رانه‌هینین رانه‌بردووی داپژاو به‌پیشگر
ده‌ست نیشان بکه‌ین ← ده‌ست نیشان نه‌که‌ین رانه‌بردووی لی‌کدراو

که‌واته هه‌مان تی‌بینی که نه‌نیشانه‌ی (ده) ی به‌رده‌وام به‌کارمان هینا بو‌هه‌ریه‌ک نه (نه) و (نا) ی نیشانه‌ی نهری

ساده داپژاو به‌پاشگر داپژاو به‌پیشگر لی‌کدراو
سه‌ره‌تای کار دوا‌ی به‌شی یه‌که‌م

٣ کاری رانه‌بردووی دانانی نه‌گه‌ر (ساده ، داپژاو به‌پاشگر) بوو نیشانه‌ی (ب) ناتوانین لابه‌ین .

ده‌بیت بخوینین . ده‌بیت بخوینینه‌وه .
ساده داپژاو به‌پاشگر

به ئام نه گهر کاری رانه بردووی دانانی (دارژاو به پیشگر ، لیکدراو) بوو ده توانین (ب) نیشانه ی رانه بردووی دانانییه که لا به بهین بو ئاسانی ده برین .

راهینین ← راهینین ته و او بکهین ← ته و او کهین

لیکدراو

دارژاو به پیشگر

تیپینی

شیوازی دانانی کاری بکه ر دیار و بکه ر نادیا ری ئی دروست ده کریت له چاووگه تیپه ره کان به م شیوهیه

۱. رابردووی نزیکی دانانی (رهگی کار + را + با) (خۆزگه وانه که ت خویندبا) ← (خۆزگه وانه که خوینرا با)
۲. رابردووی دووری دانانی (رهگی کار + را + بووبا) (خۆزگه وانه که ت خویندبووبا) ← (خۆزگه وانه که خوینرا بووبا)
۳. رابردووی ته و او ی دانانی (رهگی کار + را + بییت) (رهنگه نه مامه که ی چاندبییت) ← (رهنگه نه مامه که چینرا بییت)
۴. رانه بردووی دانانی (ب + رهگی کار + ری) (ده بییت ژینگه بپاریژین) ← (ده بییت ژینگه بپاریژی)

راهینان (۱)

ریژه و شیوازی کاره کانی نه م رستانه دیارخه :

کار	ریژه و شیوازی
۱. هه ئبکه ی ، بمائی	رانه بردووی دانانی
۲. دیتبا ، وه رگرتبا	رابردووی نزیکی دانانی
۳. هاتبییت ، پویشتییت	رابردووی ته و او ی دانانی
۴. پیشکه وتبا	رابردووی نزیکی دانانی

راھینان (٢)

□ دەبیّت ژینگە پیاڕیزین .

□ ١/ (دەبیّت) کاری یاریدەدەرە **بۆ پیاویستی**

□ ٢/ (**پیاڕیزین**) رێژەی رانەبردووی دانانییە

□ چۆنیەتی دروست بوونی ← **ب + رەگی کار + جیناوی لکاوی بکەری (ین)**

□ ٣/ رێژەی رابردووی نزیکی دانانی ← **پاراستبا**

□ ٤/ **پیاڕیزین** ← **سییەمی تاک**

□ **پیاڕیزن** ← **سییەمی کۆ**

□ ٥/ **ژینگە دە پیاڕیزین** ← **رێژەی رانەبردووی راگەیانندن**

راھینان (٣)

□ وەتنامی راست هەتبرێرە :

□ ١/ **رێژەی رابردووی تەواوی دانانی بەکام ئەم دەستوورانە دروست دەبیّت ؟**

□ (**ا / قەدی چاوگ + ووه** ، **ب / قەدی چاوگ + با** ، **ج / قەدی چاوگ + بیّت** ، **د / رەگی کار + جیناوی**)

□ ٢/ (**خانوووەکیان کړیوه**) . **بیگۆرین بۆ شیوازی دانانی دەبیّتە :**

□ **ا / خانوووەکیان کړیبت** . **ب / خانوووەکیان کړیبا** .

□ **ج / خۆزگە خانوووەکیان کړیبت** . **د / بریا خانوووەکیان کړیبا** .

□ ٣/ **رێژەی رانەبردووی دانانی دەکړیتە نەری بەهوی :**

□ (**ا / نا** ، **ب / مه** ، **ج / نی** ، **د / نه**)

□ ٤/ **ئە رستە (خۆزگە چووبا بۆگەشت) وشە **خۆزگە** بۆ چ مەبە ستیک بەکارهاتوو ؟**

□ (**ا / ناوات** ، **ب / گومان** ، **ج / پیاویستی** ، **د / پارانەوه**) .

□ ٥/ (**دەمەویّت ئە تاقیکردنەوه سەرکەون**) کاری (**سەرکەون**) ئە رێژی :

□ (**ا / رانەبردووی دانانی** ، **ب / داخوای** ، **ج / رانەبردووی راگەیانندن** ، **د / رانەبردووی راگەیانندن و داخوای**)

پاڤینان (٤)

١/ خۆزگه باران بارییا

خۆزگه	وشه یاریدهدهره بۆ ئاوات و ئاره زوو
باران	ناوه ، کوپه ، گشتیه ، بکههه
بارییا	کاری ڤاڤردووێ نزیکی دانانییه ، سادهیه ، تینه پهه

٢/ دهبیته کورد پێش بکهوێت

دهبیته	کاری یاریدهده ره بۆ پێوێستی
کورد	ناوه ، تاکه ، تاییهتی یه ، بکههه
پێشکهوێت	کاری ڤاڤردووێ دانانییه ، لیکدراوه ، تینه پهه
یته	جیناوی لکاوه بۆ که سی سییه می تاک ، بۆ کورد دهکه ڤیته وه که بکههه

١. کاری ڤاڤردووێ دانانی دهکریته به نه ری به نیشانه ی : { A. نه B. نا C. نی D. مه }

٢. کاری (بووبا) له چ ریژهیه کدا یه :

{ A. ڤاڤردووێ دانانی B. ڤاڤردووێ نزیکی دانانی C. ڤاڤردووێ نزیکی ڤاڤه یانندن D. ڤاڤردووێ دوووری دانانی }

٣. نه که ئ کاری ڤاڤردووێ دانانی دهگو نچیه نیشانه ی (ب) دهه نه که ویت نه کههه کاره که :

{ A. ساده بیته B. دارژاو بیته C. لیکدراو بیته D. دارژاو و لیکدراو بیته }

٤. نه کام لهه رستانه (دهبیته) کاری یاریدهدهره :

{ A. گوته که شین دهبیته B. کاره که تهواو دهبیته C. قوتابییه که دهبیته به نه ندازیار D. دهبیته یه که گرین }

٥. کاری ڤاڤردووێ دانانی چه ند ده می هه یه : { A. یه B. دوو C. سی D. چوار }

٦. نه رسته ی (خودایه وئا تمان پیا ری زیت) وشه ی (خودایه) به کار دیت بۆ :

{ A. گومان B. ئاوات و ئاره زوو C. پێوێستی D. نزاو ڤاڤانه وه }

٧. نه رسته ی (بریا نانه که ت خواردبا) وشه ی (بریا) به کار دیت بۆ

- { A. گومان B- ئاوات و ئارەزوو C. پێویستی D. نزاو پارانهوه }
٨. ئە رستهی (دەبیئت ژینگە بپارێزین) کاری (دەبیئت) بە کاردیت بۆ :
- { A. گومان B- ئاوات و ئارەزوو C. پێویستی D. نزاو پارانهوه }
٩. ئە رستهی (خۆزگە وانه کهتە خۆیندبووبا) کاری (خۆیندبووبا) ئە رێژەى :
- { A. رانه بردووی دانانی B. رابردووی نزیکى دانانی C. رابردووی نزیکى راگه یاندن D. رابردووی دووری دانانی }
١٠. کاری رابردووی دانانی دهکریته نه‌رى به نامرازی { A. نه B- نا C. نی D. مه }
١١. کامیان رانه بردووی دانانی یه { A. نه‌ده‌بردهوه B- نه‌بردهوه C. نابهنه‌وه D. نه‌به‌نه‌وه }
١٢. ئە رستهی (رهنگه خانووکه‌یان کرپیئت) وشه‌ی (رهنگه) به‌ کاردیت بۆ :
- { A. گومان B- ئاوات و ئارەزوو C. پێویستی D. نزاو پارانهوه }
١٣. ئە رستهی (دەبیئت کورد پێش بکه‌ویت) شیوازی ئەم رسته‌یه : { A. راگه یاندن B- دانانی C. داخوازی D. مه‌رجی }
١٤. ئە رستهی (دەبیئت وانه‌که بنووسن) کاری رسته‌که ئە رێژەى
- { A. رانه بردووی دانانی B. رابردووی نزیکى دانانی C. رابردووی نزیکى راگه یاندن D. داخوازی }
١٥. کاری (ئاگادارکردیپته‌وه) ئە رێژەى :
- { A. رانه بردووی دانانی B. رابردووی نزیکى دانانی C. رابردووی ته‌واوی دانانی D. رابردووی دووری دانانی }
١٦. ئە رستهی (پێویسته‌ باخچه‌که ئاوبده‌نه‌وه) کاری رسته‌که ئە رێژەى :
- { A. رانه بردووی دانانی B. رابردووی نزیکى دانانی C. رابردووی نزیکى راگه یاندن D. رابردووی دووری دانانی }
١٧. ئە رستهی (خۆزگه کانیه‌که وشک نه‌بووبا) کاری رسته‌که ئە رێژەى :
- { A. رانه بردووی دانانی B. رابردووی نزیکى دانانی C. رابردووی نزیکى راگه یاندن D. رابردووی دووری دانانی }
١٨. کاری (دانه‌نیشم) ئە رێژەى :
- { A. رانه بردووی دانانی B. رابردووی نزیکى دانانی C. رابردووی نزیکى راگه یاندن D. رابردووی دووری دانانی }
١٩. ئە رستهی (ده‌بوايه یاریه‌که دووباره‌بکه‌نه‌وه) بگۆڕین بۆ رابردووی به‌رده‌وامی راگه یاندن ده‌بیئتە :
- { A. یاریه‌که‌یان دووباره‌کرده‌وه B. یاریه‌که‌یان دووباره‌کرده‌وته‌وه C. یاریه‌که دووباره‌ده‌که‌نه‌وه D. یاریه‌که‌یان دووباره‌ ده‌کرده‌وه }
٢٠. ئە رستهی (رۆمانه‌که‌م خۆیندوووته‌وه) بگۆڕین بۆ رانه بردووی دانانی ده‌بیئتە :
- { A. رۆمانه‌که ده‌خۆینمه‌وه B. ده‌بوايه رۆمانه‌که بخۆینمه‌وه C. خۆزگه رۆمانه‌که‌م خۆیندبایه‌وه D. له‌وانه‌یه رۆمانه‌که‌ی خۆیندبیئت‌ه‌وه }
٢١. ئە رستهی (کتییبه‌که‌مان برده‌بوو) بگۆڕین بۆ رانه بردووی دانانی ده‌بیئتە
- { A. رهنگه کتییبه‌که به‌ن B. رهنگه کتییبه‌که بیات C. رهنگه کتییبه‌که به‌ین D. کتییبه‌که ده‌به‌ین }
٢٢. کام ئەم نیشانانه رابردووی نزیکى دانانی یه { A. با B- بووبا C. بیئت D. ووه }
٢٣. ئە رستهی { ده‌بیئت گوته‌کان ئاوبده‌ن } کاری { ئاوبده‌ن } ئە چ رێژه‌یه‌کدا یه ؟
- { A. رانه بردووی دانانی B. رابردووی نزیکى دانانی C. رابردووی نزیکى راگه یاندن D. رابردووی دووری دانانی }
٢٤. ئە رستهی { ده‌مه‌ویت ئەم رووباره مه‌له‌بکه‌م } { ده‌مه‌ویت } چیه ؟
- { A. کاری یاریده‌ده‌ره بۆ پێویستی B. کاری یاریده‌ده‌ره بۆ هه‌زو ئارەزوو C. کاری یاریده‌ده‌ره بۆ ویستن }
٢٥. ئە رستهی { ده‌ویرم ئە رووباره‌که بپه‌رمه‌وه } { ده‌ویرم } مانای :
- { A. وێران B- ئاوات و ئارەزوو C. پێویستی D. نزاو پارانهوه }
٢٦. ئە رستهی { جله‌که‌ت بشۆ } ئە‌گەر کاری (بشۆ) بگۆڕین بۆ رابردووی نزیکى دانانی ده‌بیئتە :
- { A. شۆشتبایت B- شۆشتبات C. شۆشتبایان D. شۆشتبایان }
٢٧. ئە‌گەر رسته‌ی (قوتابییان ده‌بات) بگۆڕین بۆ شیوازی دانانی ده‌بیئتە چی ؟
- { A. ده‌بیئت قوتابیان به‌ات B- ده‌بیئت قوتابییانی برده‌ا C. ده‌بیئت قوتابییان ده‌بات }
٢٨. ئە‌گەر کاری رسته‌ی (دلسۆزی گه‌لى خۆت به‌ه) بگۆڕین بۆ رانه بردووی دانانی بۆ‌که‌سى سییه‌مى تاک ده‌بیئتە

{ A. بىت B- بىت C. بىت D. بىت }

۲۹. رېژەى كار لە شىوازى دانانى چەند جۆره ؟

{ A. سى B- چوار C. يەك D. دوو }

۳۰. ئەگەر كارى (دەهاتم) بگۆرین بۆرانه بردووى دانانى دەبىته ؟ { A. دىم B- وەرە C. بىم D. بهاتايە }

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
A	۲۵	D	۱۹	B	۱۳	B	۷	A	۱
B	۲۶	B	۲۰	A	۱۴	C	۸	B	۲
A	۲۷	C	۲۱	C	۱۵	D	۹	D	۳
C	۲۸	A	۲۲	A	۱۶	A	۱۰	D	۴
B	۲۹	A	۲۳	B	۱۷	D	۱۱	C	۵
C	۳۰	C	۲۴	A	۱۸	A	۱۲	D	۶

شیوازی ریژهی داخوازی

ب + رهگی کار + جیناوی بکه ر (ه) جیناوی بکه ره بو که سی دووه می تاک

(ن) جیناوی بکه ره بو که سی دووه می کو

نهو شیوازییه که هه موو کات که سی یه که م فرمان له سه ر که سی (دووه می تاک و کو) ده کات بو نه نجامدانی کاریک .

تیبینی

کاری داخوازی نه گهر (ساده ، دارژاو به پیشگر) بوو (ب) ی نیشانهی داخوازی ده که ویته

سه ره تای کاری داخوازی :

وانه که ت بنووسه . وانه که ت بنووسه وه .

تیبینی

کاری داخوازی نه گهر (دارژاو به پیشگر ، لیکدراو) بوو (ب) ی نیشانهی داخوازی ده که ویته :

دوای به شی یه که می کاری داخوازی و ده توانین پیشگری (ب) لابه یین .

جله کانتان هه ئه گرن . گوڤاره کان چاپ بکه ن .

جله کانتان هه ئه گرن . گوڤاره کان چاپ که ن .

تیبینی

(ن) وهک جیناوی بکه ره له شیوازی داخوازی هه موو کات دهرده که ویته

تیبینی

(ه) وهک بکه ر کاتییک دهرده که ویته که رهگی کار کو تای به پیتی نه بزوین هاتییت .

بنووسه بهینه بکه ر

تیبینی

(ه) وهک بکه ر کاتییک دهرنا که ویته که رهگی کار کو تای به پیتی بزوین هاتییت .

پیته بزوینه کان نه مانه ن : (ه ، و ، وو ، ی ، ئ)

بشو بژی بنوو ته واو بکه بل

کو تای به گی کار

پ / چۆن بزانی (ه) له کوتایی کار بکهره یان کوتایی رهگی کاره ؟

تیبینی

هه کاریکی داخوازی کوتایی به (ه) هاتبوو (ن) ی بکهری بۆ زیاد دهکەین نه گهر مانای دا واته

(ه) له کوتایی کار بکهر نییه و کوتایی رهگی کاره .

بیه ← بیه ن
کوتایی رهگی کار جیناوی بکهر

به ئام نه گهر کاری داخوازی کوتایی به (ه) هاتبوو (ن) ی بکهرمان بۆ زیاد کرد و مانای نه دا واته (ه) له کوتایی کاری داخوازی بکهره .

هیچ کات ناگونجیت دوو بکهر به دوای یهک بین .

بکهر ← بکهر ن
جیناوی بکهر جیناوی بکهر

تیبینی

نه گهر کاری داخوازی دارژاو بوو به پاشگری (هوه) ره گی کاره داخوازییه کهش کوتایی به پیتی

(ه ، و ، ی) هاتبوو بکهریش کهسی دوومی تاک بوو (ه) سهرهتایی پاشگری (هوه) لاده بهین

ناردنه وه بئیره وه

تیبینی

کاری داخوازی به هوئی نیشانهی (مه) دهکریته نه ری و شوینی (ب) نیشانهی کاری داخوازی دهگریته وه .

بهینه ← مه هینه ← بهینه ره وه ← مه هینه ره وه
را بهینه ← را مه هینه ← ته واو بکه ← ته واو مه که

تیبینی

نیشانهی نه ری له شیوازی (راگه یاندن ، دانانی ، داخوازی) شوینه که ی سهرهتای کاره نه گهر کاره که

(ساده ، دارژاو به پیشگر) بوو .

نیشانهی نه ری له شیوازی (راگه یاندن ، دانانی ، داخوازی) شوینه که ی دوای به شی یه که می کاره نه گهر کاره که

(دارژاو به پیشگر ، لیكدراو) بوو .

تەيىنى

ئەو كارە داخووزىيانەى ئە دەستوور لادەدەن ئەمانەن :

چاوك	رەگەكەى	داخووزى بۇ تاك و كۆ	چاوك	رەگەكەى	داخووزى بۇ تاك و كۆ
هاتن	ى	وهره / وهرن	گووتن	ئى / بىژ	بلى / بلىن بىژە / بىژن
چوون	چ	بچو / بچن	هەئەن	هەئى	هەئى / هەئىن
ويستن	وى	بتەوى / بتانەوى	هاتن	ى	بى / بىن وهره / وهرن
رۆيشتن	رۆ	برۆ / برۆن هەرە / هەرپ			

هەندىك پرسىارى گرنگ :

- پ/ ئە رستەى (جەكان بشۆ) بىگۆرە بۇ رابردووى دوورى راگەيانندن (جەكانت شوشتبوو)
- پ/ ئە رستەى (گۆقارەكان چاپ بکەن) بىگۆرە بۇ رانەبردووى دانانى (دەبىت گۆقارەكان چاپ بکەن)
- پ/ ئە رستەى (گۆقارەكانت هینابوو) بىگۆرە بۇ كارى داخووزى بۇ تاك (گۆقارەكان بهینە)
- پ/ ئە رستەى (قەئەمەكەت ئى دەبات) بىگۆرە بۇ رابردووى دوورى دانانى (برىا قەئەمەكەى ئى بردبووبايت)
- پ/ ئە رستەى (رەنگە وتارەكە بخوینمەوه) بىگۆرە بۇ رابردووى بەردەوامى راگەيانندن (وتارەكەم دەخویندەوه)
- پ/ ئە رستەى (برۆ بۇ قوتا بخانە) بىگۆرە بۇ رابردووى نزىكى دانانى (خۆزگە رۆيشتبايت بۇ قوتا بخانە) .
- پ/ ئە رستەى (هەوائەكەيان پى بلى) بىگۆرە بۇ رانەبردووى راگەيانندن (هەوائەكەيان پى دەئىيت)

پ/ ئە رستەى (پرۆژەكە تەواو کە) چى دەرئەكەوتووہ : A. بکەر B- نیشانەى کار(ب) C. بەرکار D. بکەر و نیشانەى کار (

پاهینان (۱)

له م رستانه ی خواره وه نه و کارانه ی که بو شیوازی داخوازی به کار هاتوون دهریان بهینه :

پسته	کاری داخوازی
۱/ په خشانه که بخوینه وه	بخوینه وه
۲/ په رله مانی کوردستان بپاریزن	بپاریزن
۳/ وه ههنگ بگه ری گورانی بلی	بگه ری ، بلی ، لاده
لاده جار جاری بو به ریپی گوئی	
۴/ وینه که مه شیوینه	مه شیوینه

پاهینان (۲)

۱/ گوڤاره کان ته واو بکه ن

گوڤاره کان	ناوه ، کوپه ، گشتیه ، ناسراوه ، بهرکاره
ته واو بکه ن	کاری داخوازییه ، تیپه ره ، لیكدراوه
ن	جیناوی لکاوه بو که سی دووه می کو ، بکه ره

۲/ په خشانه که بلاو بکه وه

په خشانه که	ناوه ، تاکه ، گشتیه ، ناسراوه ، بهرکاره
بلاو بکه وه	کاری داخوازییه ، لیكدراوه ، تیپه ره
ه	جیناوی لکاوه بو که سی دووه می تاک ، بکه ره ، دهرنه که وتوو

٣ / بە خوشی بژی

بە خوشی	گرێی هاوئەتکاری چۆنیەتییه ، تەواوەکەری کارە
بژی	کاری داخواییه ، تیئە پە ڕە ، سادەیه
ه	جیناوی لکاوه بۆکەسی دووهمی تاک ، بکەرە ، دە رنەکە وتوو

پاهینان (٣)

وه‌ئامی راست هه‌ئبرێره :

١/ منداڵه‌که جوان په‌روه‌رده بکه . **چی دهرنه‌که‌وتوو** ؟

أ / جیناوی لکاوی (ن) ب / **جیناوی لکاوی (ه)** ، ج / نیشانه‌ی کار ، د / به‌رکار

٢/ له‌کام لهم کاره داخواییه‌نه جیناوی لکاوی (ه) دهرنه‌که‌وتوو ؟

أ / بنوو ، ب / لاده ، ج / بکه ، د / **هه‌موویان**

٣/ کامیان کاری داخواییه‌وه له‌ چاوگی (بوون) وه‌رگیراوه ؟

أ / بیهن ، ب / **بین** ، ج / بکه‌ن ، د / بین

٤/ له‌کام لهم کاره داخواییه‌نه ده‌گونجیته نیشانه‌ی کار لابیری ؟

أ / بهینه ، ب / بخوینه‌وه ، ج / **دابنیشه** ، د / بهونه‌وه

٥/ (به‌ ئازادی بژی) کاری رسته‌که بکه یه‌ دانه‌ی ده‌بیته :

أ / **بژیته** ، ب / بژیته ، ج / بژییه ، د / بژیین

راھینان (٤)

پروژەکە تەواو بکە .

١/ کوا بکەری ڕستەکە ؟

وەتەم / (ه) جیناوی لکاوە بۆکەسی دووھمی تاک ، بکەرە ، دەرئەکەوتووہ .

٢/ ئایا دەتوانین نیشانە (ب) لە کارەکە لابدەین ؟ چۆن ؟

بە ئی دەتوانین نیشانە (ب) لە کارەکە لابدەین ← تەواو کە

چونکە کارەکە ئیکدراوہ .

٣/ پروژەکە / ناوہ ، تاکە ، گشتییہ ، ناسراوہ ، بەرکارە

٤/ شیوازی ڕستەکە بکە بە شیوازی دانانی .

دەبیئت پروژەکە تەواو بکەیت

١. لە رستە (پروژەکە تەواو کە) چی دەرئەکەوتووہ : { A. بکەر B- نیشانە (ب) C. بەرکار D. بکەر و نیشانە (ب) }
٢. لە رستە (دلسۆزی گەلی کورد بێہ) (ه) دوا (بێہ) دەبیئتە : { A. بزویئی رەگی کار B- جیناوی لکاو C. پاشگر D. کاری ناتەواوہ }
٣. لە رستە (دەرگاکی مەکەرەوہ) (ر) لە کاری (مەکەرەوہ) دەبیئتە : { A. پاشگر B- ناویە ندە C. جیناوی لکاو D. نامرازی دانە پالە }
٤. لە چاووگی (هاتن) کاری داخوازی بۆ تاک دروست بکەین دەبیئتە : { A. وەرە B- (ه) هەلی C. دیم D. بیم }
٥. جیناوی لکاوی بکەر بۆکەسی دووھمی تاک دەرئەکەوتی ئەگەر کارەکە : { A. رابردووی تیئەپ B- رابردووی تیئەپ C. داخوازی D. رانەبردووی تیئەپ }
٦. لە رستە (ئەم گوئە فری مەدە) (ه) لە کاری (فری مەدە) دەبیئتە : { A. بزویئی رەگی کار B- جیناوی لکاو C. پاشگر D. کاری ناتەواوہ }
٧. لە رستە (ئەم گوئە فری مەدە) (ه) لە کاری (فری مەدە) دەبیئتە : { A. بزویئی رەگی کار B- جیناوی لکاو C. پاشگر D. کاری ناتەواوہ }
٨. لە رستە (کارەکە زوو تەواو بکە) بزویئی (ه) لە دوا (تەواو بکە) دەبیئتە : { A. بزویئی رەگی کار B- جیناوی لکاو C. پاشگر D. کاری ناتەواوہ }
٩. لە رستە (هەواڵەکیان پی بلی) چی دەرئەکەوتووہ : { A. بکەر B- نیشانە (ب) C. بەرکار D. بکەر و نیشانە (ب) }
١٠. لە رستە (بانگی بکەن بۆ سەر پێشانگاکی) (ن) لە کاری (بکەن) دەبیئتە : { A. بکەر B- بەرکار C. جیگری بکەر D. تەواوکاری بەیاریدە }
١١. کاری داخوازی دەرئەکەوتی نەری بە : { A. نا B- نی C. نە D. مە }
١٢. لە رستە (بەرگی خەفەت فری دە) چی دەرئەکەوتووہ : { A. بکەر B- نیشانە (ب) C. بەرکار D. بکەر و نیشانە (ب) }
١٣. لە رستە (گوئەرەکان چاپ بکەن) شیوازی ئەم رستە : { A. دانانی B- راگەیانندن C. داخوازی D. مەرچی }
١٤. یەکیک ئەم کارە داخوازیانە ئە دەستوور لایداوہ : { A. دامەنیشە B- بتهوی C. بێہ D. بکرن }

١٥. يەكئىك ئەم كارە داخوآزىيانە ئە دەستور لايداوه : { A. برۆ B. بچۆ C. بنوو D. بگەپى }

١٦. ئە رستەى (بە ئازادى بژى) كارەكە بگۆرپىن بۆ رانە بردووى راگەيانەن دەبىتە :

{ A. بە ئازادى دەژىايت B- بە ئازادى ژىايت C. بە ئازادى دەژىت D. بە ئازادى بژىت }

١٧. كام ئەم رستانە ئە شىوازى داخوآزى يە : { A. دەبوو ميوەكە بخۆن B- ميوەكە دەخۆن C. ميوەكە بخۆن D. ئەوانە يە ميوەكە نەخۆن }

١٨. ئە رستەى (پەرۆزەكە تەواوبەكە) رستەكە بگۆرە بۆ رانە بردووى دانانى :

١٩. ئە رستەى (پەرۆزەكە تەواو كە) چى دەرەكەوتووہ : { A. بگەر B- نىشانەى كار(ب) C. بەركار D. بگەر و نىشانەى كار }

٢٠. ئە رستەى (دلسۆزى گەلى كورد بىبە) (ە) دواى (بىبە) دەبىتە : { A. بزوينى رەگى كار B- جىناوى لكاو C. پاشگرە D. كارى ناتەواوہ }

٢١. ئە رستەى (دەرگاگە مەكەرەوہ) (ر) ئە كارى (مەكەرەوہ) دەبىتە

{ A. پاشگرە B- ناوبەندە C. جىناوى لكاو D. ئامرازى دانە پالە }

٢٢. ئە چاووگى (هاتن) كارى داخوآزى بۆ تاك دروست بگەين دەبىتە : { A. وەرە B- (ە) هەلى C. دىم D. بىم }

٢٣. جىناوى لكاوى بگەر بۆ كەسى دووہى تاك دەرناكەوئى ئەگەر كارەكە

{ A. رابردووى تىپەر B- رابردووى تىنە پەر C. داخوآزى D. رانە بردووى تىنە پەر }

٢٤. ئە رستەى (ئەم گوئە فرى مەدە) چى دەرەكەوتووہ : { A. ئامرازى دانە پال B- كارى ناتەواو C. جىناوى لكاو D. پاشگر }

٢٥. ئە رستەى (ئەم گوئە فرى مەدە) (ە) ئە كارى (فرى مەدە) دەبىتە :

{ A. بزوينى رەگى كار B- جىناوى لكاو C. پاشگرە D. كارى ناتەواوہ }

٢٦. ئە رستەى (كارەكە زوو تەواو بگە) بزوينى (ە) ئە دواى (تەواو بگە) دەبىتە :

{ A. بزوينى رەگى كار B- جىناوى لكاو C. پاشگرە D. كارى ناتەواوہ }

٢٧. ئە رستەى (هەوالەكەيان پى بلى) چى دەرەكەوتووہ : { A. بگەر B- نىشانەى كار(ب) C. بەركار D. بگەر و نىشانەى كار }

٢٨. ئە رستەى (بانگى بگەن بۆ سەير پىشانگاگە) (ن) ئەكارى (بگەن) دەبىتە :

{ A. بگەر B- بەركار C. جىگرى بگەر D. تەواوگەرى بەيارىدە }

٢٩. كارى داخوآزى دەرئىتە نەرى بە : { A. نا B- نى C. نە D. مە }

٣٠. ئە رستەى (بەرگى خەفەت فرى دە) چى دەرەكەوتووہ : { A. بگەر B- نىشانەى كار(ب) C. بەركار D. بگەر و نىشانەى كار }

٣١. ئە رستەى (گوشارەكان چاپ بگەن) شىوازى ئەم رستە يە : { A. دانانى B- راگەيانەن C. داخوآزى D. مەرچى }

٣٢. يەكئىك ئەم كارە داخوآزىيانە ئە دەستور لايداوه : { A. دامەنىشە B- بتەوئى C. بىبە D. بگپن }

٣٣. يەكئىك ئەم كارە داخوآزىيانە ئە دەستور لايداوه : { A. برۆ B- بچۆ C. بنوو D. بگەپى }

٣٤. ئە رستەى (بە ئازادى بژى) كارەكە بگۆرپىن بۆ رانە بردووى راگەيانەن دەبىتە :

{ A. بە ئازادى دەژىايت B- بە ئازادى ژىايت C. بە ئازادى دەژىت D. بە ئازادى بژىت }

٣٥. كام ئەم رستانە ئە شىوازى داخوآزى يە : { A. دەبوو ميوەكە بخۆن B- ميوەكە دەخۆن C. ميوەكە بخۆن D. ئەوانە يە ميوەكە نەخۆن }

٣٦. ئە رستەى (پەرۆزەكە تەواوبەكە) رستەكە بگۆرە بۆ رانە بردووى دانانى :

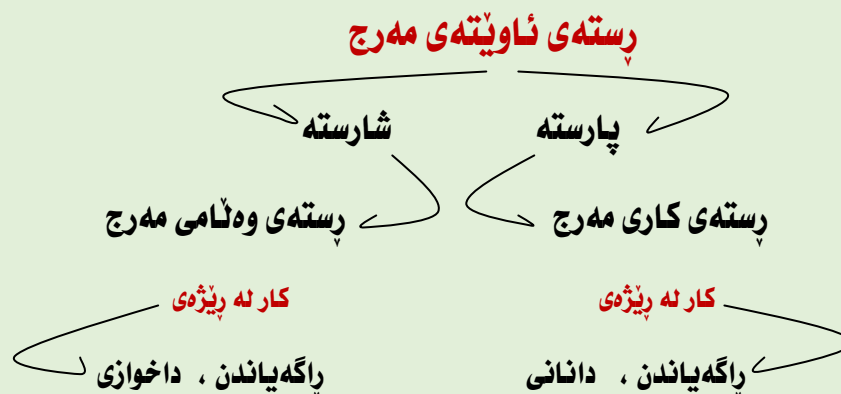
و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
C	١٧	B	١٥	C	١٣	D	١١	A	٩	A	٧	C	٥	B	٣	D	١
C	١٨	C	١٦	B	١٤	D	١٢	A	١٠	A	٨	C	٦	A	٤	B	٢

شیوازی ریڑھی مہرجی

نه گهر پوودانی کاریک مهرج بیت بوړوودانی کاریکی تر به و کاره به ریژه و ناوړوکییه وه دموتریت

رسته‌ی ناولته‌ی مهرجی .

رسته‌ی ئاویتە‌ی مەرچی لە دوو رسته پێک دێت که بریتین له :

رستمی کاری مهرج – (پارسته) روودانی کاری نهم رستمیه مهرجه بۆ روودانی کاری وه نامی مهرج .

رسته‌ی وه‌ئامی مهرج - (شارسته) رسته‌ی سه‌ره‌کییه‌و به نه نجام گه‌یاندنی کاری نهم رسته‌یه به‌ستراوه‌ته‌وه به

روودانی کاری مهرج .

بۆ دروست کردنی رستهی ناوێتهی مه‌رجی پێویستیمان به‌ ئامرازی لێکده‌ره‌یه‌ که نه‌مانه‌ن :

۷۴۴
تاریخ

(ههتا - تا - كه - كهی - مهگهر - نهگینا - نهگهر - تاوهكو - ئینجا - دهنه - ههكه)

چەند تیپینییهك

١ رستهی ئاویتەهی مەرجی ئە سی بەش پێك دیت :

رستهی کاری مەرج (پارسته) رستهی وەڵامی مەرج (شارسته) ئامرازی لێکدەری مەرج

٢ رستهی کاری مەرج (پارسته) زیاتر دەکەوێتە سەرەتای رسته :

نەگەر یە کبگرین ، سەر دەکەوین .

دەگونجیت رستهی وەڵامی مەرج (شارسته) بکەوێتە سەرەتایی رسته :

دەخوینم تا دەربچم .

رستهی وەڵامی مەرج

٣ رستهی کاری مەرج (پارسته) هەمیشە لە دوایی ئامرازی لێکدەر دیت .

٤ رستهی وەڵامی مەرج (شارسته) رستهیەکی سەر بە خۆیە و دەتوانرێت بە تەنیا بە کار بهێنرێت .

٥ کار لە شیوازی مەرجی پێژە تاییەت بە خۆی نییه ، بە لکو هەر ئە و کارانەن کە ئە پێژە :

راگەیانندن دانانی داخوازی بە کارهاتوون ، بە ئەم لێرەدا بۆ مەبەستی مەرجی بە کارهاتوون .

٦ ئە رستهی ئاویتەهی مەرجی (دوو) کارمان هەیە و بۆ مەبەستی مەرجی بە کارهاتوون .

١. ئە رستهی ئاویتەهی مەرجی کاری وەڵامی مەرج ئە پێژە

A. دانانی ، داخوازی B- راگەیانندن ، دانانی C. داخوازی ، راگەیانندن D. مەرجی)

٢. ئە رستهی (نەگەر نە ورۆز هات ، ئەم دچینه سەیرانی) (نەگەر)

A. وشە گومانە B- وشە یاری دەدەرە C. ئامرازی مەرجە D. وشە ئاواتە)

٣. ئە رستهی ئاویتەهی مەرجدا کار بە چەند شیواز دەردەکەوێ : A. یەك شیواز B- دوو شیواز C. سی شیواز D. چوار شیواز)

راھینان (١)

□

□ له رسته ی ئاویتته ی مهرجی چهند کارمان ههیه ؟
 له چ ریژیهك دان ؟

□ بۆچ مه به ستیك به کار ده یئیرین ؟ به نموونه روونی بکه رهوه :

□ دوو کارمان ههیه :

□ کاری مهرج ————— راگه یانندن - دانانی

□ وه ئامی مهرج ————— راگه یانندن - داخوازی

□ نه گه ریه کبگرین ، سه رده کهوین .

□ کاره کان بۆ مه به ستی مهرج به کار هیئراون .

□

□

□

راھینان (٢)

□ زوو برۆ ، کاره که نه نجام بده .

□ ١/ هه ردوو کار (برۆ ، نه نجام بده) له ریژه ی داخواییدان

□ ٢/ له هه ردوو رسته (ه) بکه ره دهر نه که و نووه چونکه رهگی کار کوتایی به (و - ه) هاتوو .

□ ٣/ برۆ رۆیشتبایت (رابردوو ی نزیک ی دانانی)

□ نه نجام بده نه نجام ده دا (رابردوو ی به رده وامی راگه یانندن)

□ نه گه ر زوو رۆیشتبایت ، کاره که ت نه نجام ده دا .

□

□

□

□

□

□

راھینان (٣)

وه ئامی راست هه ئبرێره :

١/ له شیوازی مهرجیدا کار به چه ند شیواز دهرده کهویت ؟

یهك دوو سی چوار

٢/ له شیوازی مهرجیدا کاری وه ئامی مهرج له ریژهی :

راگه یانندن و داخوازی راگه یانندن و دانانی راگه یانندن و داخوازی

٣/ که ی بایه خ به پیشه سازی بدریت ، و ئات پیش ده کهویت .

نه گهر کاری مهرج بکهینه (نه ری) ده بیته : ندری نه کهویت نه دری ناکه ویت

٤/ نه گهر یارمه تیمان دابان ، له پوو باره که ده په رینه وه . کاری وه ئامی مهرج له ریژهی :

رابردووی نزیکه دانانی رابردووی به رده وای راگه یانندن رانه بردووی راگه یانندن مهرجی

٥/ (تا وانه کان نه خوینن ، نمره ی باش وهرناگرن) کاری وه ئامی مهرج له چ ریژهیه که ؟

رانه بردووی دانانی داخوازی رانه بردووی راگه یانندن نه ری رابردووی به رده وام

راھینان ٤

١/ که ی بوویت به نه ندازیار ، گونده کان ناوه دان بکه ره وه

که ی بوویت به نه ندازیار رسته ی کاری مهرجه

که ی نامرازی ئیکده ری مهرجه

بوو کاری رابردووی نزیکه راگه یانندن ، ساده یه

یت جیناوی لکاوه بو که سی دووه می تاک ، بکه ره

به نامرازی په یوه ندییبه

نه ندازیار ناوه ، تاکه ، گشتییبه ، ته واکه ری به یاریده یه

گونده کان ناوه دان بکه ره وه رسته ی وه ئامی مهرجه

گونده کان ناوه ، کوپه ، گشتییبه ، ناسراوه ، به رکاره

ناوه دان بکه ره وه کاری داخوازییبه ، ئیکدراوه ، تیپه ره

ر ناویه نده

ه جیناوی لکاوه بو که سی دووه می تاک ، بکه ره ، دهرنه که وتوووه

٢/ نەگەر وانە که باش بخوینیت ، دەر دە چیت

نەگەر وانە که باش بخوینیت	رستە ی کاری مەرجه
نەگەر	نامرازی ئیکدەری مەرجه
وانە که	ناو ، تاکە ، گشتییە ، ناسراو ، بەرکارە
باش	هاوە ئکاری چۆنیەتییە ، تەواوکاری کارە
بخوینیت	کاری رانە بردووی دانانییە ، تیپەرە
یت	جیناوی لکاوہ بو کە سی دووہمی تاک ، بکەرە
دەر دە چیت	رستە ی وە نامی مەرجه
دەر دە چیت	کاری رانە بردووی راگە یاندنە ، تیپەرە
یت	جیناوی لکاوہ بو کە سی دووہمی تاک ، بکەرە

١/ کاری (تەواوی تیپەر) نە دوو باردە بە کار دیت :

سە یارەم ھە بوو .	سە یارەم ھە یە .	سە یارەم دە بییت .
بو رابردوو	بو کاتی ئیستا	بو داھاتوو

نەگەر بە مانای منداڵ بوون ھات .	نەگەر بە مانای منداڵ بوون ھات .	نەگەر بە مانای منداڵ بوون ھات .
نەگەر بە مانای منداڵ بوون ھات .	نەگەر بە مانای منداڵ بوون ھات .	نەگەر بە مانای منداڵ بوون ھات .

٣/ جیاوازی چیبە نە نیوان کارەکانی ئەو دوو رستە یە ؟

١/ نافرەتە کە منداڵی بوو . کارە کە تەواوی تیپەرە	نە چاوگی (منداڵبوون) وەرگیراوە
٢/ منداڵە کە نە دایک بوو . کارە کە تەواوی تیپەرە	نە چاوگی (نە دایک بوون) وەرگیراوە

نه دوو باردا به کاردیت :

٢/ کاری (ته واوی تیینه پهر)

١/ نه گهر (بوو ، ده بییت) پیشگری نه پیش بییت یان وشه یه کی بی مانای نه پیش بییت و بییته به شیک نه کاری ناساده :

تیینی

به شیک نهو پیشگرو وشه بیمانایانه کی کاری لیکدراو دروست ده که نه مانه نه :

هه ل ، پا ، پی ، دهر ، نقووم ، وشک ، شین ، سهوز ، ته واو ، ون ، نه دایک ، فیئر ، دهر باز هتد
چراکه هه ل بوو . منداله که راده بییت . که شتییه که نقووم بوو . که لی کورد سوڤه نه سه ر به دیهینانی مافه کانی .

داره که وشک بوو . داره که سهوز بوو . یارییه که ته واو بوو . پاره که ون بوو .
منداله که نه دایک ده بییت . منداله که فیئر ده بییت . دزه که دهر باز ده بییت .

ب / نه گهر به مانای (وجود) هات :

من هه م . تو هه ییت . نهو هه یه .
پاره م هه بوو . پاره م هه یه .
نه را په رینه که نهو هه بوو . نه کوڤه وه که نهو هه بوو .

٣/ ده بیته کاری یاریده دهر

نه ریژه ی (دانانی) به شیوه ی : (ده بوو ، ده بوایه ، ، ده بییت) به کاردیت .
ده بوایه کاره که ته واو کرد بوو . ده بوو باران بارییا . ده بییت نمره یه کی بهرز به ده ست بینم .

کاری یایده دهرن

٤/ ده بیته کاری ناته واو

هه ر کاتی که کاری سه ره کی نه رسته نه بوو (ه ، بوو ، ده بییت) وه کاری ناته واو به کار دیت .

قووتابییه که زیره که . قووتابییه که زیره که بوو . قووتابییه که زیره که ده بییت .

چەند تىيىنيەك

۱/ ھەركاتىك (بوو ، دەبىت) ۋەك سىفەتەك بەكار ھات دەبىتە كارى تەواوى تىنە پەر .

دارەكە وشك بوو . گۆنەكە سەوز دەبىت .

(سەوز) بە ماناى گەورە بوون دىت .

۲/ كارى ناتەواو كاتىك دەردەكەوئەت كە نىھاد كەسى سىيەمى تاك بىت .

نەو كوردە . ھەنارەكە ترشە .

كارى ناتەواو ەو كاتى ئىستا

۲/ ھەندىك جار (ت . بەيارىدەى كارى ناتەواو) دەچىتە دواى كارە ناتەواو كەو .

كوردەكە بوو بە ئەندازىار .

تەواوكەرى بەيارىدەى كارى ناتەواو

۴/ كارى ناتەواو ەو ھەرسى كاتەكە تىنە پەرە .

۵/ كارى ناتەواو بە نەرى و نەرى سەر بە رىژەى راگەياندە .

۶/ كارى ناتەواو بەم شىوئە نەرى دەكرىت :

رابدوو (بوو) نەبوو ئىستا (ە) نى يە

راندەبردوو (دەبىت) ناىت

۱/ ناو ۲/ جىناو ۳/ ھاوئناو ۴/ ھاوئكار ۵/ چاوگ

كارى ناتەواو تەواو دەكرىت بەھوى

يەكەم / ناو : دەبىتە تەواوكەرى كارى ناتەواو بە دوو شىو (راستەوخۆ ، بەيارىدە)

ھىوا ئەندازىار .

پەرتووكەكە ەو ھىوا بوو .

نىھاد (ناو ، تەواوكەرى كارى ناتەواو) كارى ناتەواو نىھاد (نا . پەيوەندى) (ناو ، تەواوكەرى بەيارىدەى كارى ناتەواو) كارى ناتەواو

دووھم / (جىناوھەكان) بە دوو شىو دەبنە تەواوكەرى كارى ناتەواو (راستەوخۆ ، بەيارىدە)

پ/ چەند جۆرە جىناوى سەر بەخۆ دەبنە تەواوكەرى كارى ناتەواو ؟

و/ پىنج جۆر جىناوى سەر بەخۆ دەبنە تەواوكەرى كارى ناتەواو ئەمانەن : (كەسى سەر بەخۆ ، خۆى ، پرس ، نادىار ، نىشانە) .

جىناو كەسىيە سەر بەخۆكان ئەمانەن :

۱/ (من ، ئىمە) ۲/ (تۆ ، ئىو) ۳/ (ئەو ، ئەوان)

پىشمەرگەكە ئەو بوو . سەرگەوتن ەو ئىمە . جىناوى سەر بەخۆ (ت . بەيارىدەى كارى ناتەواو) كارى ناتەواو

(جىناۋى خۇيىيەكان) ئەمانەن : (خۆم ، خۆمان ، خۆت ، خۇتان ، خۆى ، خۇيان)

دزەكە خۆى بوو . ديارىيەكە بۇ خۆمان بوو . جىناۋى خۇيىيە (ت . بەيارىدەى كارى ناتەواوہ) كارى ناتەواوہ

تېيىنى

جىناۋى (ھەيى) نابىتە ۱ / تەواوكەرى كارى ناتەواو ۲ / ديارخەرى ناو .

(جىناۋە پرسەكان) ئەمانەن : (كى ، چ ، چى ، كام ، كامە)

ئەمە كىيە ؟ ديارىيەكە بۇ كى بوو ؟ جىناۋى پرسە (ت . بەيارىدەى كارى ناتەواوہ) كارى ناتەواوہ

(جىناۋە ناديارەكان) ئەمانەن : (فلان ، فيسار ، ھىن ، كەس ، كابرا ، ھەندىك ، زۆر ، كەمىك ، ھەمى)

ئەمە فلانە ؟ ديارىيەكە بۇ فلان بوو ؟ جىناۋى ناديارە (ت . بەيارىدەى كارى ناتەواوہ) كارى ناتەواوہ

(جىناۋە نىشانەكان) ئەمانەن : (ئەمە ، ئەمانە ، ئەوہ ، ئەوانە)

مامۇستاكە ئەوہ بوو . ديارىيەكە بۇ ئەوان بوو . جىناۋى نىشانەيە (ت . بەيارىدەى كارى ناتەواوہ) كارى ناتەواوہ

ھاوئناوہكان ئەمانەن : ھاوئناوہ چۆنىيەتېيەكان دەبنە تەواوكەرى كارى ناتەواو كە ئە مانەن :

(زۆر ، كەم ، بەرز ، نزم ، پاك ، خۆش ، ترش ، ھتد)

ھاوئناوہ چۆنىيەتېيەكان تەنيا بە شېۋەى راستەوخۇ دەبنە تەواوكەرى كارى ناتەواو .

تېيىنى

ھەنارەكە ترشبوو . ھاوئناۋى چۆنىيەتېيە (تەواوكەرى كارى ناتەواوہ) كارى ناتەواوہ

هاوه‌لکاره‌کان نه‌مانه‌ن : ١/ هاوه‌لکاری کاتی ٢/ هاوه‌لکاری شوینی

١/ هاوه‌لکاره‌کاتییه‌کان : دوینی ، دووشه‌مه ، پار ، هاوینی ، به‌شه‌و ، کاتژمیردوو ، دواپی ، که‌میکی‌تر.....

ناهه‌نگه‌که به‌شه‌و بوو . هاوه‌لکاری کاتییه (ته‌واوه‌ری کاری ناته‌واوه)

٢/ هاوه‌لکاره‌شوینییه‌کان : دوور ، نزیك ، له‌دوور ، له‌سه‌ر ، له‌به‌رامبه‌ر ، له‌نیوان ، له‌ته‌نیشته ، له‌پیش

ناهه‌نگه‌که له‌دوور بوو . هاوه‌لکاری کاتییه (ته‌واوه‌ری کاری ناته‌واوه)

چاوه‌گه‌کان : ده‌بنه‌ ته‌واوه‌ری کاری ناته‌واوه به‌ دوو شیوه (راسته‌وخۆ ، به‌یاریده)

مه‌به‌ستمان سه‌رکه‌وتنه . هه‌ولدا نمان بۆ سه‌رکه‌وتنه . چاوه‌گی تانییه (ته‌واوه‌ری به‌یاریده‌ی کاری ناته‌واوه)

کاری چاوه‌گی (بوون)

١. له‌رسته‌ی (داکییان مندائی بوو) وشه‌ی (دایک) نه‌رکی ده‌بیته : { A. بکه‌ر B- به‌رکار C. جیگری بکه‌ر D. نیهاد }
٢. له‌رسته‌ی (پاره‌که‌مان ون بوو) . کاری (بوو) ده‌بیته : { A. کاری یاریده‌ده‌ر B- ته‌واوی تیپه‌ر C. ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
٣. له‌رسته‌ی (من کۆره‌ کوردم) چی ده‌رنه‌که‌وتوو : { A. نامرازی دانه‌پال B- جیناوی لکاو C. کاری ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
٤. له‌رسته‌ی (کاره‌که‌یان ته‌واو بوو) کاری رسته‌که‌ ده‌بیته : { B- ته‌واوی تیپه‌ر C. ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
٥. له‌چاوه‌گی بوون کاری ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر دروست ده‌کریت نه‌گه‌ر به‌مانای : { A. خاوه‌نداریتی B- بوون الوجود C. مندالبوون } هاتبی
٦. له‌چاوه‌گی بوون کاری ناته‌واو دروست ده‌کریت نه‌گه‌ر به‌مانای : { A. خاوه‌نداریتی B- بوون الوجود D. کاری سه‌ره‌کی نه‌بی }
٧. له‌رسته‌ی (منداله‌که‌ له‌دایک بوو) کاری (بوو) ده‌بیته : { A. کاری یاریده‌ده‌ر B- ته‌واوی تیپه‌ر C. ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
٨. (بوو) ده‌بیته کاری ته‌واوی تیپه‌ر په‌ری دارژاو نه‌گه‌ر به‌مانای :
- { A. خاوه‌نداریتی B- بوون الوجود C. له‌گه‌ل پیشگری (پا) D. کاری سه‌ره‌کی نه‌بی }
٩. کاری ناته‌واوی (ه) ده‌کریت نه‌ری به‌نیشانه‌ی : { A. نه B- نا C. مه D. نی }
١٠. کاری ناته‌واوی (ده‌بیته) ده‌کریت نه‌ری به‌نیشانه‌ی : { A. نه B- نا C. مه D. نی }
١١. له‌رسته‌ی (ناهه‌نگه‌که به‌شه‌و بوو) کاری ناته‌واو ته‌واو کراوه به : { A. ناو B- جیناو C. هاوه‌لکاری کاتی }
١٢. له‌رسته‌ی (سه‌رکه‌وتن به‌ تیکۆشان ده‌بیته کاری ناته‌واو ته‌واو کراوه به :
- { A. ناو B- چاوه‌گی C. هاوه‌لکاری کاتی D. هاوه‌لکاری شوینی }
١٣. له‌رسته‌ی (چیاکانی کوردستان سه‌رکه‌شن) چی ده‌رنه‌که‌وتوو :
- { A. نامرازی دانه‌پال B- جیناوی لکاو C. کاری ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
١٤. (هونه‌رمه‌ندانی دئسۆز له‌ناو ناهه‌نگه‌که‌دا هه‌بوون) کاری (بوو) :
- { A. کاری یاریده‌ده‌ر B- ته‌واوی تیپه‌ر C. ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
١٥. (له‌ کۆره‌وه‌که‌دا نه‌و هه‌بوو) کاری (هه‌بوو) { A. کاری یاریده‌ده‌ر B- ته‌واوی تیپه‌ر C. ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
١٦. (کاوه‌ سوڤوو له‌سه‌ر قسه‌کانی) (سوڤوو) کاری : { A. نامرازی دانه‌پال B- جیناوی لکاو C. کاری ناته‌واو D. ته‌واوی تیپه‌ر په‌ر }
١٧. کاری ناته‌واو له‌ رووی کاریگه‌رییه‌وه : { A. تیپه‌ره B- تیپه‌ره‌ی په‌ر C. تیپه‌رو تیپه‌ره‌ی په‌ر D. هه‌چیان }

١٨. پێشگری (هەل، ڕا) کام ئەم کارانە دروست دەکەن :

{ A. نامرازی دانە پال B- جیناوی لکاو C. کاری ناتەواو D. تەواوی تینە پەر }

١٩. ئە رستە (شەقامەکان پاکان) چی دەرنەکەوتوو : { A. نامرازی دانە پال B- جیناوی لکاو C. کاری ناتەواو D. تەواوی تینە پەر }

٢٠. چەند جوړه هاوئکار دەبنه تەواوکاری کاری ناتەواو : { A. یەك B- دوو C. سێ D. چوار }

٢١. چەند جوړه جیناوی سەر به خۆ دەبنه تەواوکاری کاری ناتەواو : { A. پینچ B- دوو C. سێ D. چوار }

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
A	٢١	B	١٧	C	١٣	D	٩	B	٥	A	١
D	٢٢	D	١٨	D	١٤	B	١٠	D	٦	D	٢
	٢٣	C	١٩	D	١٥	C	١١	D	٧	C	٣
	٢٤	B	٢٠	D	١٦	B	١٢	C	٨	D	٤

ئەرکی (ه) ئە پێژمانی کوردی

١/ دەبیته کاری ناتەواو بۆ کاتی نیستا ئەگەر کاری سەرەکی ئە رسته

هیوا مامۆستایه . بایه که به هیژبوو .

٢/ دەبیته جیناوی لکاو بۆ کەسی دووهمی تاک ئەگەر کاری (داخوازی)

بخوینه بکره بنووسه .

٣/ دەبیته نامرازی پەيوەندی : ئەگەر بەمانای (به ، بۆ ، نه) هات

قووتا بیه که چوو قووتا بخانه . یارمه تیه کان ددهینه هه ژاران . کچه که دهروانیته ئاوینه .

نه

به

بۆ

٤/ دەبیته نامرازی بانگکردن : هەر کاتی (ه) به ناویکه وه لکا و کاره که داخوازی بیت

کچینه بخوینن کوردینه یه کبگرن .

٥/ دەبیته نامرازی ناساندن : به مانای (ه که) دیت

کوره خه ئکی هه ولییره . ژنه هه ژار بوو . (ه که)

٦/ ده بیته ئامرازی دانه پال (خستنه سه ر) .
 نه گهر (ه) له دوا یی ناویکی ناسراو هات و ته واو کرابیته به هاوه ئناوی :

واته (ه) له بری (ی) دانه پال به کرابیته .

مه ره لاوازه که بفرو شه . مه ری لاواز بفرو شه .

٧/ ده بیته پا شگر بو دروست کردنی وشه ی نوی

ده ست ده ست ده ست ده ست
 سه وز سه وز سه وز سه وز
 برد برد

٨/ ده بیته جیناوی لکاوی بکه ر بو که سی سییه می تاک له کرمانجی ژوو روو
 نه گهر کاره که رانه بردوو بوو .

ئه و ده رسی دی نقیسه .

٩/ ده بیته ئامرازی لی که در
 نه گهر دوو وشه ی واتاداری به یه که وه به ست .

گو له هیرو شیر ه ژن کیله شین مانگه شهو بیره میرد

راهینانی (١) لا په ره ٣٧

ئه و کارانه دیاری بکه که له چاوگی (بوون) هوه وه رگیراون و جو ره کانیا ن دیاری بکه :

جۆرمکه ی	کاری چاوگی بوون	رسته
کاری ته واوی تینه په ره	سووره (ه)	که لی کورد سووره له سه ر به دیهینانی مافه کانی
کاری یاری ده دمه ره	ده بیت	ده بیت یه کپیزی که ل بپاریزین
ته واوی تته په ره و کاری ناته واو	مندالی بوو ، نه خوش بوو	دایکیان که مندالی بوو ، منداله که نه خوش بوو
کاری ته واوی تینه په ره	پهیدا بوو	کیشه ی ئاواره کانی که رکوک که ی پهیدا بوو؟
کاری ته واوی تینه په ره	رابوو	باوکیان له خه و رابوو

پاڤینان (٢)

ئەركی (ه) لەم پستانەى خوارەویدا ، دەستنیشان بکە ئەگەڵ ڤوونکردنەوێ پێویست.

١. کۆرە ، بەدانیشتن مانت وێرانە . کۆرە (ه) ئامرازی بانگکردنە . وێرانە (ه) کاری ناتەواوە .
٢. بخوینە ، چونکە خویندن ساڤژگەری ڤرینه کانتە . بخوینە (ه) بکەرە . ڤرینه کانتە (ه) کاری ناتەواوە .
٣. ڤەشەبای سلیمانی بەهیزە . ڤەشەبای (ه) ئامرازی لێکدانە . بەهیزە (ه) کاری ناتەواوە .
٤. چێرۆکەکی بنقیسە . بنقیسە (ه) بکەرە .
٥. مندالە گەمەى دەکردو ، دایکەش تەماشای دەکرد . مندالە (ه) ئامرازی پێناسینە . دایکە (ه) ئامرازی پێناسینە .

پاڤینان (٣)

وەئامی راست هەڵبژێرە :

١. کاری چاوگی بوون بە واتای وجود ڤیت دەبێتە :
(a . کاری یاریدەدەر b . کاری ناتەواو c . کاری تەواوی تیپەر d . کاری تەواوی تێنەپەر)
٢. کام لەم پستانە کاری ناتەواوە :
(a . ئەندازیارەکە لێهاتوو ڤوو b . دەڤوو تاقیکردنەوێ کرابا c . مندالێکی ڤوو d . مندالی هەڤوو)
٣. لە رستەى (ئەوان لە ئاھەنگەکەدا ئامادەبوون) کاری رستەکە :
(a . کاری یاریدەدەر b . کاری ناتەواو c . کاری تەواوی تیپەر d . کاری تەواوی تێنەپەر)
٤. لە رستەى (من کوردم) وشەى (کورد) ئەركی چییە ؟
(a . بکەرە b . نیھادە c . بەرکارە d . تەواوکەرى راستەوخۆى کاری ناتەواوە)
٥. لە رستەى (چیاکانى کوردستان بڵندن) چى دەرنەکەوتووہ ؟
(a . نامرازی دانەپال b . کاری ناتەواو c . نیھاد d . بکەر)
٦. (گۆلە ھێرۆکە جوانە) (ه) لە نیوان (گۆل و ھێرۆ)
(a . نامرازی دانەپال b . کاری ناتەواو c . نامرازی لێکدەر d . نامرازی پێناسین)
٧. (ھەنارە مزرەکە خوش ڤوو) (ه) لە نیوان (ھەنار و مزر) دەبێتە :
(a . نامرازی دانەپال b . کاری ناتەواو c . نامرازی لێکدان d . نامرازی پێناسین)
٨. (کۆرە ھەژارە) بزوینی (ه) دواى کۆر دەبێتە :
(a . نامرازی دانەپال b . کاری ناتەواو c . نامرازی لێکدان d . نامرازی پێناسین)
٩. (چاکە بە خەلکی بکە) بزوینی (ه) دواى (چاک) دەبێتە :
(a . پاشگەر b . کاری ناتەواو c . نامرازی لێکدان d . نامرازی پێناسین)
١٠. (مندالە ناچیتە قوتابخانە) ئەركى بزوینی (ه) دواى ناچیت دەبێتە :
(a . نامرازی دانەپال b . کاری ناتەواو c . نامرازی لێکدان d . نامرازی پەيوەندى)

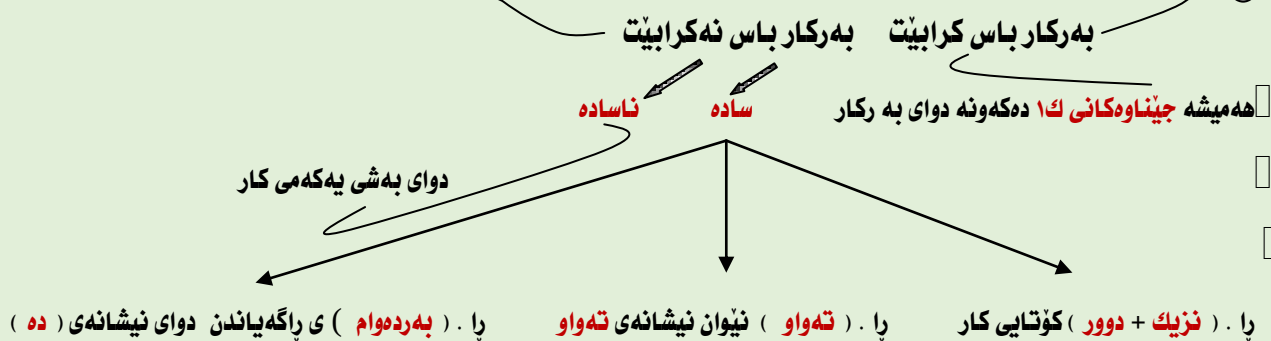
١. له رستهی (ههر دهوه نه ده بیته دار) (ه) دوا ی (ده بیته)
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٢. له رستهی (چا که به هه موو که سیک ناکریت) (ه) ی دوا ی (چا ک) ده بیته
 { A. نامرازی لیكدان B - پاشگر C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٣. له رستهی (مندا له گه مە ی ده کرد) (ه) له دوا یی مندا له ده بیته
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٤. له رستهی (گو له نی رگ ز جوانه) (ه) ی گو له نی رگ ز
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٥. له رستهی (کچه وازی له خویندن هی ناوه) بزوینی (ه) ی دوا ی وشه ی (کج)
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٦. له رستهی (کوره به دانیشن مالت ویرانه) (ه) ی کوره
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٧. له رستهی (خه لکه من بو خوا وا پیتان ده نیم) (خه لکه)
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٨. له رستهی (پیره می ردا شاعیری کی مه زن بوو) (ه) پیره می ردا
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. نامرازی په یوهندی D. نامرازی پیناسین }
٩. له رستهی (نیمه کو شته ی ده ستی نه خوینده وارین) (ه) کو شته
 { A. نامرازی لیكدان B- نامرازی بانگکردن C. پاشگر D. نامرازی پیناسین }
١٠. له رستهی (نه و ده رسی دنقیسه) (ه)
 { A. نامرازی لیكدان B- پاشگر C. جیناوی لکاوه D. کاری ناته واوه }

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
C	٩	B	٧	D	٥	D	٣	C	١
C	١٠	A	٨	B	٦	A	٤	B	٢

نه ركى جىناوى لكاو نه دهورى بكهر

جىناوه لكاوكان (كومه نه كان) بهم شيوه به كاردىن :

نه گهر كاركه (رابردوى تىپه رىت)

جىناوه كانى كومه نه يه كه م (م ، مان) (ت ، تان) (ي ، يان) نه ركى بكهر ده بىن بهم شيوه به :

نه گهر بهركار (باس كرابوو)

نه گهر بهركار لابرىت يان (باس كرابوو)

جىناوه كانى (ك) ده بنه بكهر و ده چنه سهر كاركه بهم شيوه به :

نه گهر كار (ساده) بىت و نه رىژى (رابردوى نريك و دوورى راگه ياندىن) يان (دانانى) بىت ، بهركار باس نه كرابىت هه مىشه جىناوه كانى (ك) وهك بكهر ده كه ونه كوتايى كار .

نانه كه م خوارد ، خواردم ، خواردتان ، خواردى ، خواردىان

وينه كه م كىشابوو ، كىشابووم ، كىشابوومان ، كىشابووت ، كىشابووتان ، كىشابووى ، كىشابوويان

خوزگه وانه كه مان نووسيبا ، خوزگه نووسيبامان ، خوزگه نووسيبوومان ، خوزگه نووسيبووتان ، خوزگه نووسيبووتان ، خوزگه نووسيبووتان (رابردوى دانانى)

٣) نه گهر کار (ساده) یان (دارژاو به پاشگر) بیټ و له ریژهی (رابردووی تهواوی راگه یاندن) بیټ ، بهرکار باس نه کرابیټ هه میسه جیناوه کانی (١ ک) وهک بکه دهک هونه نیوان نیشانهی تهواو (وو ↓ ه ، وو ↓ ه) .

وانه که م نووسیوه .

نووسیوه ← نووسیومه نووسیوو مانه نووسیوته نووسیوتانه نووسیویه تی نووسیویانه

نووسیوه ته وه ← نووسیومه ته وه نووسیوو مانه ته وه نووسیوته ته وه نووسیوتانه ته وه نووسیویه ته وه نووسیویانه ته وه

٣) نه گهر کار (ساده) بیټ و له ریژهی (رابردووی بهردهوامی راگه یاندن) بیټ ، بهرکار باس نه کرابیټ هه میسه جیناوه کانی (١ ک) وهک بکه دهک هونه دوا نیشانهی بهرده وام (ده) .

وانه که م ده نووسی .

دهم نووسی ده مان نووسی دهر نووسی ده تان نووسی ده ی نووسی ده یان نووسی

٤) نه گهر کار که ناساده بیټ و بهرکار باس نه کرابیټ ، هه میسه جیناوه کانی ١ ک که نه رک بکه ده بینن ده چنه دوا به شی یه که می کار جا کار که له ریژهی راگه یاندن یان دانانی بیټ .

دیارییه که مان هه ئبژارد

هه ئمان بژارد هه ئمان بژارد بوو هه ئمان بژارد دووه هه ئمان ده بژارد

هه ئمان بژارد بیا هه ئمان بژارد بوویا هه ئمان بژارد بیټ نیشانهی نزیکه دانانی نیشانهی دووری دانانی پیشگر جیناوی بکه نیشانهی تهواوی دانانی

کاری رابردووی تییه ر بهم شیویه ده کریتنه نه ری :

تیینی

(ساده ، دارژاو به پاشگر) له ریژهی (راگه یاندن ، دانانی) سه ره تای کار
(دارژاو به پیشگر ، لیکدراو) دوا به شی یه که م (به شی یه که می کار + جیناوی بکه + نیشانهی نه ری)
دیارییه که م دهست نیشان کرد .
خۆزگه دیارییه که مان دهست نیشان کرد با .
خۆزگه دهست نیشان نه کرد با .

ساده دارژاو به پاشگر لیکدراو دارژاو به پیشگر
سه ره تای کار دوا به شی یه که م

دووهم نه گهر کاره که رابردووی تینه په ریت ، جیناوه کانی ٢ (م ، ین) (یت ، ن) (ن ، ٢) ده بنه بکه رو ده چنه کو تایی کار .

جا کاره که (ساده ریت یان نا ساده)

(چووم چووین) (چوویت چوون) (چوو چوون)

(چووباین چووبووباین چووبیتین)

له کاری رابردووی ته واوی تینه په ر جیناوه کانی ٢ نیشانه ی ته واو له ت ده که ن

تییینی

سه رکه وتوو مه سه رکه وتووینه سه رکه وتوویته سه رکه وتوونه سه رکه وتوو سه رکه وتوونه

نه گهر کار رابردووی تینه په ریت جیناوی بکه رو که سی سییه می تاک ده رنا که ویت .

تییینی

سییه له گهل کاری رانه بردوو : جیناوه کانی ٣ (م ، ین) (یت ، ن) (ات ، یت / ن)

ده بنه بکه رو ده چنه کو تایی ره گی کار . جا کاره که تییه ریت یان تینه په ر .

ات نه گهر ره گی کار کو تایی به (ه / و) هاتیت .

ده خوات

یت نه گهر ره گی کار کو تایی به (ه / و) نه هاتیت .

ده چیت

ده چم ، ده چین ده چیت ، ده چن ده چیت ، ده چن

ره گی کار

کاری رانه بردووی راگه یان دن به هوی نیشانه ی (نا) ده کریت ته نه ری .

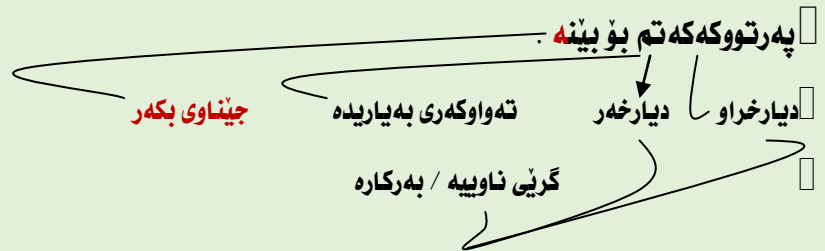
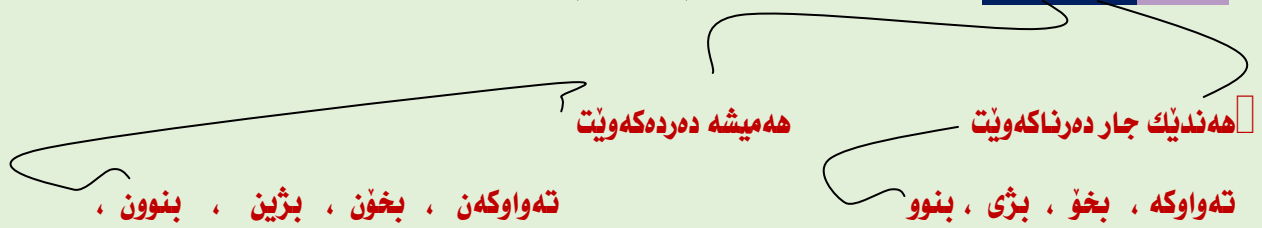
تییینی

کاری رانه بردووی دانانی به هوی نیشانه ی (نه) ده کریت ته نه ری .

پروژه که ته واو ناکریت . کاری رسته له ریژه ی رانه بردووی راگه یان دنه نه رییه .

خوزگه پروژه که ته واو نه کریت . کاری رسته له ریژه ی رانه بردووی دانانییه نه رییه .

چوارەم (٥ / ن) ئە گەڤ کاری داخوازی تیپەرو تینە پەر دەبیته بکەر .

راھینانی (١)

کە ی ئەم جیناوە کەسییە لکاوێنی خوارەووە ئەناو رستەدا وەک بکەر دەوری خۆیان دەبینن ، بۆ ھەریەکەیان نموونەیک بەینەووە (ات ، مان ، ین ، ە)

١. (ات) : ئە گەڤ کاری پانە بردووی راگەیانندن و دانانی (تیپەرو تینە پەر) دەبیته بکەر ئەگەر رەگی کارەکە کۆتایی بە پیتی بزوینی (ە / و) ھاتبێت . وەک : نامەکە دەبات . سیوێکە دەخوات .
٢. (مان) دەبیته بکەر تەنیا ئە گەڤ کاری پابردووی تیپەرو وەک : کارەکە مان تەواوکرد .
٣. (ین) دەبیته بە بکەر ئە گەڤ : ١ - کاری پابردووی تینە پەر . وەک : چووین بۆ گەشت .
ب - ئە گەڤ کاری پانە بردووی (تیپەرو تینە پەر) دەبیته بە بکەر دەکەوێتە کۆتایی رەگی کارەکە . دەچین بۆ گەشت .
٤. (ە) : ئە گەڤ کاری داخوازی دەبیته بکەر بۆ کەسی دووھمی تاک . وەک : نامەکە بنووسە .

لا په ره ۴۳

راھینانی (۲)

وتاره کت بلاو کردووه ته وه

۱. کاری رسته که له چ ریژه به کدایه؟ چۆن دروست کراوه؟

بلاو کردووه ته وه : کاره که له ریژه ی رابردووی ته وای راگه یاندنه لیکدراوه (قهه + نیشانه ی (ووه) + ناویه ندی (ت) + پاشگر (ووه)

۲/ (ت) له کوتایی وتاره کت چیه و نه رکی چیه؟ بۆچی خراوه ته نه وای؟

(ت) : جیناوی لکاوه بۆ که سی دووه می تاک ، بکه ره . خراوه ته نه و شوینه چونکه له رسته ی کاری رابردووی تیپه ردا نه گهر به رکار باس کرا بیت نه و جیناوه لکاوه کانی کۆمه نه ی ﴿ م - مان ﴾ وه ک بکه ره ده که ونه دوا ی به رکار .

۳/ وشه ی (وتاره که) شیکه وه .

(وتاره که) : ناوه ، تاکه ، ناسراوه ، گشتیه ، به رکاره .

نه گهر وشه ی وتاره که لا بریت (ت) ده چیته کوی؟ بۆچی؟

نه گهر به رکار لا بریت که (وتاره که یه) نه و جیناوه لکاوه کان وه کو بکه ره ده چنه سه ر کوتایی به شی یه که می کاره که ، لیکدراوه : وه ک : بلاوت کردووه ته وه . چونکه کاره که رابردووی تیپه ری لیکدراوه .

راھینانی (۳)

وه نامی راست هه ئیژیره

(۱) (باخچه که یان بۆ رازاندوه) جیناوی لکاوی (یان) نه رکی بریتی یه له :

a) . بکه ره b. به رکار c. ته واکه ری به یاریده d. دیارخه ری ناو (

(۲) (تاوانباره که مان ده ست نیشان کردوه) نه گهر (به رکار) لا به دین (مان) ده چیته :

a) . دوا ی (ده ست) b. دوا ی به شی یه که می کار c. نیوان نیشانه ی کار d. کوتای کار (

(۳) له رسته ی (ناوی خوینکاران تۆمار بکه) چی ده رنه که وتوه :

a) . بکه ره b. به رکار c. ته واکه ری به یاریده d. دیارخه ری ناو (

(۴) (کلتوری کورد ده پاریزیت) بگۆرین بۆ رابردووی نزیک ی راگه یاندن ده بیته :

a) . کلتوری کوردیان پاراست b. کلتوری کوردمان پاراست

c. کلتوری کوردتان پاراست d. کلتوری کوردی پاراست (

(۵) له کام لهم کارانه جیناوی لکاوی بکه ره ده چیته کوتایی کاره که :

a) . ناوه دان کردبوو b. یارمه تی دابوو c. فیرده بوو d. داده مه زراند (

راهینانی (۴)

له رستهی (له وانه کان باش تیگه یشتوو)

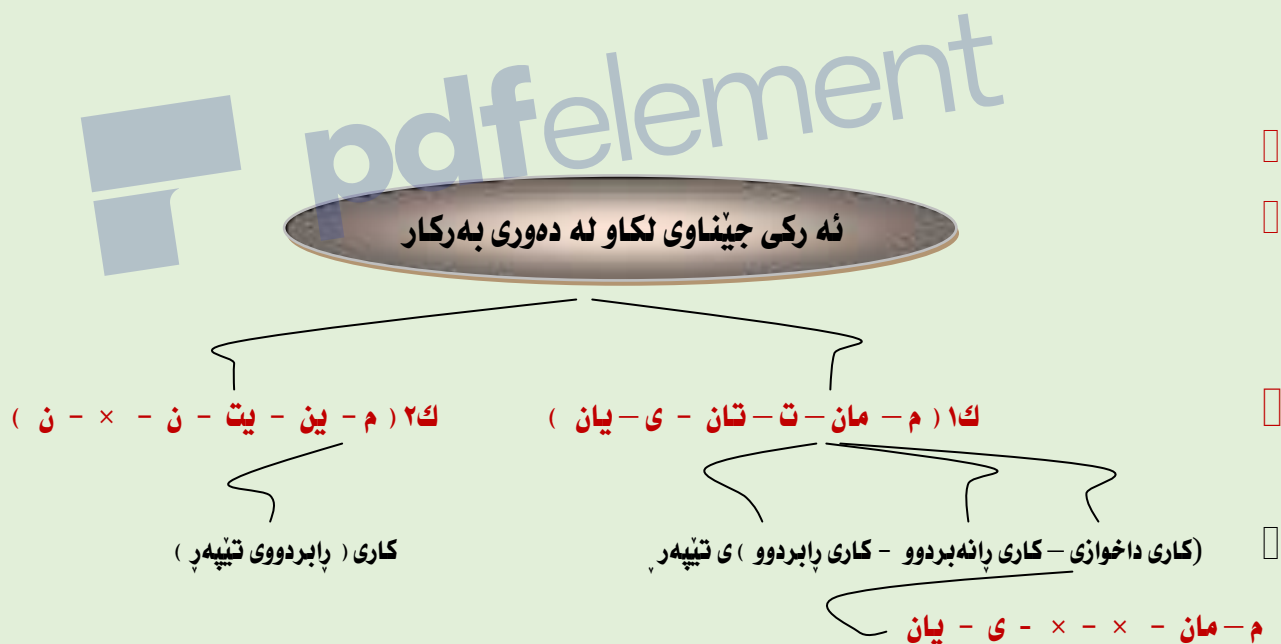
۱. کوا بکهری رسته که ؟ بۆچی ؟
بکهر جیناوی لکاوه بۆ که سی سییه می تاکه لیږه دا دهرنه که وتوو ، چونکه کاره که رابردووی تینه په ره .
۲. کاری رسته که بگۆره بۆ ریژهی رانه بردووی راگه یانندن ، چ گۆرانیک رووده دات بینوسه وه .
له وانه کان باش تیگه یشتوو بکهر (ات) ه جیناوی لکاوه بۆ که سی سییه می تاک ، چونکه رهگی کار کۆتایی به پیتی بزوین (ه) هاتوو
۳. وشهی (وانه کان) شیکه وه .
(وانه کان) : ناوه ، گشتییه ، کوی ناسراوه ، ته واوکه ری به یاریده یه .
۴. وشهی (باش) چیه ؟ نه رکی چیه ؟
(باش) : هاوه لکاری چۆنیه تییه ، ته واوکه ری کاری رسته که یه .

پرسیاری نیشتمانی (نه رکی جیناوی لکاوه له دهوری بکهر)

۱. له رستهی (ده بیټ ماموستا قوتابیان ببات بۆ تافیگه) (ات) به کارهاتوو چونکه رهگی کاره که کۆتایی به
A. (ه) B. (و) C. نه بزوین D. (ه ، و)
۲. جیناوی لکاوی بکهر بۆ که سی سی یه می تاک له رسته دا دهرناکه وی له گه ل کاری
A. رانه بردووی تییه پ B. رابردووی تینه په پ C. داخوای D. رابردووی تییه پ
۳. له رستهی (له کۆنانه که که وتوو) چی دهرنه که وتوو
A. به رکار B. بکهر C. دیارخه ری ناو D. ته واوکه ری به یاریده
۴. له رستهی (وتاره که ت بلاء کردوو ته وه) نه گهر (وتاره که) لایه دین (ت) ده چیته
A. کۆتایی کار B. دوا ی به شی یه که م C. دوا ی (نه) D. نیوان (وه)
۵. جیناوی لکاوی (ات) به کار دیت نه گهر رهگی کار کۆتایی به پیتی
A. (ه) B. (و) C. نه بزوین D. (ه ، و) هاتبی
۶. که ی جیناوی لکاوی بکهر ده چیته دوا ی به رکار
A. رانه بردووی تییه پ B. رابردووی تینه په پ C. داخوای D. رابردووی تییه پ
۷. له رستهی (بۆی هی نام) (ی) نه رکی
A. به رکار B. بکهر C. دیارخه ری ناو D. ته واوکه ری به یاریده
۸. له رستهی (نه خوشه که ده به یین بۆ نه خوشخانه) کاره که بگۆرین بۆ رابردووی دووری دانانی
A. بردبوویان B. بردبوویان C. بردبوویان D. بردبوویان
۹. له رستهی (چیرۆکه که ت بلاء کردوو) کاره که بگۆره بۆ رانه بردووی دانانی
A. بلاء ده که یته وه B. بلاء بکه مه وه C. بلاء بکه یته وه D. بلاء بکه نه وه

١٠. وتاره که ت بلاونه کردووته وه (نه گهر وتاره که لابدهین (ت) ده چیتته
 (A. کۆتایی کار B- دواى به شی یه که م C. دواى (نه) D. نیوان (ووه)
 ١١. نه رسته ی (کتیبه که ی چاپ کردوو) رسته که بگۆرین بۆ رانه بردوو دانانی ده بیتته :
 (A. رهنکه کتیبه که چاپ بکه ییت B- رهنکه کتیبه که چاپ بکات C. رهنکه کتیبه چاپ بکه یین)
 ١٢. نه رسته ی (خانوو که نۆژهن بکه ره وه) رسته که بگۆره بۆ رانه بردوو ته وای راگه یانندن
 (A. خانوو که ی نۆژهن کردوو B- خانوو که ت نۆژهن کردوو C. خانوو که ت نۆژهن کردوو ته وه)
 ١٣. نه و کۆمه نه جیناوی لکاو کامانه ن که ده بنه بکه ره و ده چنه دواى به رکار :
 (A. کۆمه نه ی دووهم B- کۆمه نه ی سی یه م C. یه که م و دووهم D. کۆمه نه ی یه که م)

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ		ژ
D	١٣	B	١٠	B	٧	B	٤		١
		B	١١	B	٨	D	٥		٢
		C	١٢	C	٩	D	٦		٣

کار	بکه ره	به رکار
رابردوو تیپهر	م - مان - ت - تان - ی - یان	١ + ٢
رابردوو تیپه پهر	م - یین - ییت - ن - ن - × - ن	م - مان - ت - تان - ی - یان
رانه بردوو	م - یین - ییت - ن (ات ، ییت) ن	م - مان - ت - تان - ی - یان
داخوازى	ه - ن	م - مان - ی - یان

لهم بابته چهند خایک ههیه گرنگه قووتابی بیزانیت :

١/ هه میسه کاری رسته تیپه ره .

٢/ هه میسه دوو جیناو به کار دیت یه کیان بهکرو نهوی تر بهرکار .

٣/ کومه نهی یه کهم و کومه نهی دووهم نهکی بهرکار ده بینن .

٤/ زور گرنگه بزاین کار چیه و کام کومه نه نهکی بهکرو ده بینن .

بۆ نمونه : هه تان ده برترین .

لهم رسته یه سهره وه نامژه به چهند روونکردنه وه یه کهم ده بینن :

١/ کاری رسته تیپه ره کهواته (بهرکار) هه یه .

٢/ دوو جیناو به کار هاتوو کهواته یه کیان بهکرو و نهوی تر بهرکاره (چونکه ههچ ناویک نه رسته وه که بهرکار به کار نه هاتوو) .

٣/ کاری رسته رانه بردوو کهواته (که) نهکی بهکرو ده بینن و ده چنه کو تایی کاری رانه بردوو ، (ین) بهکرو .

٤/ کاری رسته رانه بردوو ناساده یه کهواته (که) نهکی بهرکار ده بینن و ده چنه دوا بهشی یه کهمی کاری رانه بردوو ، (تان) بهرکاره .

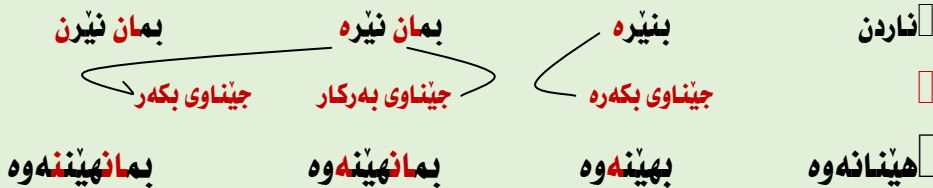
٥/ زور جار به گوپینی جیناوی لکاو بۆ جیناوی سهره خو (بهکرو بهرکار دیار ده کهویت) :

هه تان ده برترین . نیمه نیوه هه نه ده برترین .

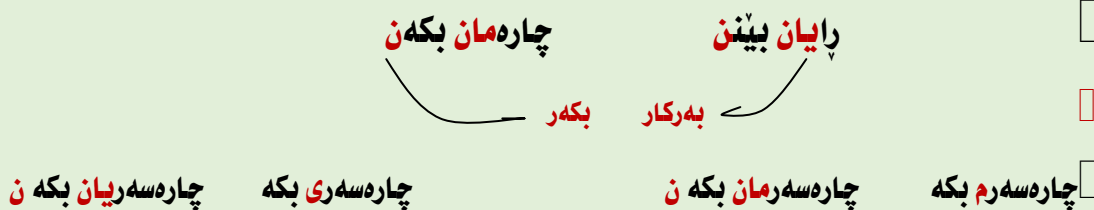
کومه نهکان بهم شیوه یه نهکی ده بینن :

١/ نه گه ل کاری داخوازی تیپه ره :

ساده - دارژاو به پاشگر : هه میسه جیناوی (که) (م / مان ، ت / تان ، ی / یان) ده کهویتته دوا یی نیشانه ی (ب) :

دارژاو به پیشگر - لیکدراو - هه میسه جیناوی بهرکار نه (که) ده چیتته دوا یی بهشی یه کهمی کار :

پرسیار : نه گه ل کاری داخوازی تیپه ره کام کومه نه جیناوی لکاو ده بنه بهرکار ؟ کومه نهی یه کهم

پرسیار : نه گه ل چ کاریک نه جیناوانه (ت ، تان) نابنه بهرکار ؟ داخوازی تیپه ره

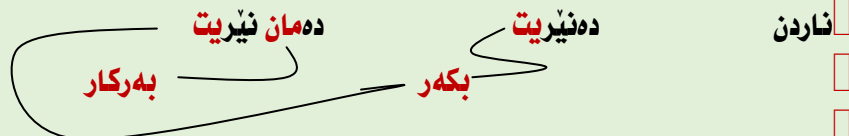
نه گهر کار داخواری بوو که سی دووهم وهک **به رکار** به کار نایه ت له (**ک**) چونکه ناگونجیت یه ک که س دوو نه رک ببیتیت هم ببیتته بکه رو هم به رکار .

تییینی

فیرم بکه ن فیрман بکه ن فیری بکه ن فیریان بکه ن

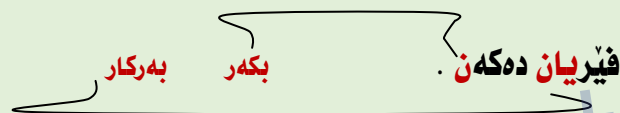
۲ / نه گه ن کار پانه بردوو : دووباره بونه وهی کاری (داخواری) یه ته نیا جیاواری نیوانیان نه وهیه که له (**ک**) هموو جیناوه کان نه رکی به رکار ده بینن .

کاری پانه بردووی ساده : جیناوی (**ک**) ده بنه به رکارو ده چنه دواپی نیشانه ی (ده)

پرسیار که ی جیناوی نکاوی به رکار ده چیتته دواپی نیشانه ی (ده) نه گهر کار رانه بردووی تیپه پ بیت

کاری پانه بردووی ناساده : جیناوی بکه له (**ک**) ده بنه به رکارو ده چنه دواپی به شی یه که می کار .

۳ / نه گه ن کار پانه بردووی تیپه پ : (**ک** + **ک**) ده بنه به رکار به شی وهیه :

ک (م - مان - ت - تان - ی - یان) ده بنه به رکارو همیشه ده چنه دواپی جیناوی (به رکار)

(**ک**) نه گه ن کار پانه بردووی تیپه پ ده بنه به رکار به پیی نه یاسایه :

نه گهر کاره که ساده بیت :

بردمن بردمن بردتن بردتannen بردنیان به رکار به رکار به رکار به رکار

نه گهر کاری پانه بردووی تیپه پ ناساده بیت : **ک** ۲ وهک به رکار ده چیتته کو تایی کار .

بانگی کردم بۆ ئاههنگه که . بانگی کردین بۆ ئاههنگه که . بانگی کردیت بۆ ئاههنگه که . بانگی کردن بۆ ئاههنگه که .
 بانگی کرد بۆ ئاههنگه که . بانگی کردن بۆ ئاههنگه که .

تیپینی

جیناوی لکاو وهکو بهرکار بۆ که سی سییه می تاک (ی) له (ک) له گه ل کار ی رابردووی تیپه ری (ساده ، دارژاو ، لیكدراو)
 دهرناکهو ییت (نارد Ø م) (ی) دهرنه که وتوو ه .
 به ئام له گه ل کار ی (رانه بردووی تیپه ر و داخوای تیپه ر) جیناوی لکاو ی (ی) بۆ که سی سی یه می تاک دهرده که و ی .

پرسیار جیناوی لکاو ی بهرکار بۆ که سی سی یه می تاک له رسته دا دهرناکهو ی نه گه ر کاره که : رابردووی تیپه ر بییت

له کرمانجی ژوو روو جیناوه لکاو هکانی (م ، ی ن ، ی ت ، ن ، Ø ، ن) دهبه بهرکار له گه ل کار ی رابردووی تیپه ر . ده چنه کوتایی کار

نازادی نه ز دیتیم نازادی نه م دیتین

لا په ره 49

راهینانی (۱)

جیناوی که سیی لکاو ی (تان . ی ن) له دوو رسته دا به کار بهینه ، له رسته ی یه که مدا (تان) بکه ر بییت ، (ی ن) بهرکار بییت ، له رسته ی دوو ه مدا (ی ن) بکه ر بییت و (تان) بهرکار بییت .

هه ئتان بژاردین . (تان) بکه ره (ی ن) بهرکاره .
 هه ئتان ده بژیرین . (تان) بهرکاره (ی ن) بکه ره .

راهینانی (۲)

رسته	جیناوی لکاو	نهرک	جیناوی لکاو	نهرک
به جوانی سهیری کردین	ی	بکه ر	ی ن	بهرکار
به وردی خویندمنه وه	م	بکه ر	ن	بهرکار
نارد میان بۆ ئاههنگه که	م	بهرکار	یان	بکه ر
دهمانیان هینا بۆ ئیره	مان	بهرکار	یان	بکه ر

پراھینانی (٣)

١/ جیناوی لکاوی (ن) دەبیته بەرکار لەگەڵ کاری :

(A) رابردووی تێپەر B. رانەبردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. ھەموویان

٢/ (بانگمان کردیت) ئەگەر کاری رستەکە بگۆڕین بۆ بە رانەبردووی راگەیاندن ئەوا دەبیته :

(A) بانگمان دەکەیت B. بانگمان دەکردیت C. بانگت دەکەین D. بانگت ناکەین

٣/ (وەرتان دەگرتین) دەتوانین (ین) بگۆڕین بۆ (مان) چونکە کارەکە:

(A) رابردووی تێپەر B. رانەبردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. رابردووی تێنەپەر

٤/ (هەلت بژارد) ئەگەر کارەکە بکەینە داخوازی ئەوا دەبیته :

(A) - هەلت بژیرم B. ھەلیان بژیرە C. ھەلی بژیرە D. ھەلت بژیرن

٥/ (بانگی کردم بۆ ناھەنگەکە) نەکی جیناوی لکاوی (م) چییە ؟

(A) بکەر B. بەرکار C. تەواوکەری بەیاریدە D. دیارخەری ناو

پراھینان

لە رستە (پار ھەلی بژاردین)

١. (ین) چییە و نەکی چییە ؟ بۆچی خراوەتە ئەو شوینە ؟

١. (ین) جیناوی لکاوی بۆ کەسی یەکەمی کۆ. بەرکارە ، خراوەتە ئەو شوینە چونکە کاری رستە رابردووی داڕژاوی تێپەرە و (٢ک) نەکی بەرکاری بینووە .

٢. ئەگەر (ین) بگۆڕین بۆ (مان) دەکەوێتە کوێ ؟ بۆچی ؟

٢. ئەگەر (ین) بکەیت بە (مان) ئەوا دەکەوێتە دوا بەشی یەکەمی کارەکە ، (ھەنمانی بژارد)

٣. رستەکە بگۆرە بۆ کاتی رانەبردوو ، ھەردوو جیناوە لکاوەکانیش شیبکەو.

٣. ھەنمان دەبژیریت . نیرەدا (مان) : جیناوی لکاوی کەسی یەکەمی کوێ ، بەرکارە . (یت) : جیناوی لکاوی کەسی سییەمی تاک ، بکەرە .

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
B	٢١	B	١٧	A	١٣	D	٩	A	٥	A	١
A	٢٢	D	١٨	A	١٤	A	١٠	C	٦	B	٢
D	٢٣	B	١٩	D	١٥	A	١١	A	٧	B	٣
	٢٤	B	٢٠	B	١٦	A	١٢	A	٨	A	٤

١. ئەگەر کاری داخوازی تێپەر کام کۆمە ئە جیناوی لکاو دەبنە بەرکار: { A. کۆمە ئە یە کەم B- کۆمە ئە دوووم C. کۆمە ئە سی یەم }
٢. ئە کاری { رادەهێنیت جیناوی لکاو ئە دەوری { بەرکار } دەچیت { A. کۆتایی کار B- دوا ی بەشی یە کەم C. دوا (ئە) D. نیوان (ووه) }
٣. ئە رستە (هە ئی بژاردین) ئە گەر کارە کە بگۆرین بۆ رانە بردووی راگە یانندن دەبیته :
{ A. هە ئی دەبژیرین B- هە ئمان دەبژیریت C. هە ئمان دەبژیرن D. هە ئت بژاردن }
٤. (ئە بیر دەکە ی) ئە رکی جیناوی لکاو (ی) چیه ؟ { A. بەرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تەواوکەری بە یاریده }
٥. ئە رستە (پار هە ئی بژاردین) (ی) بکە یه (مان) دەبیته چی ؟
{ A. پار هە ئمانی بژارد B- هە ئمان بژاردیت C. هە ئمانتان بژارد D. هە ئمان دەبژیریت }
٦. ئە گەر چ کاریک ئەم جیناوانە (ت ، تان) نابنە بەرکار ؟
{ A. رانە بردووی تێپەر B- رابردو ، رانە بردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. رابردووی تێپەر }
٧. ئە رستە (ئە پێشەوه دامنایت) (یت) ئە رکی : { A. بەرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تەواوکەری بە یاریده }
٨. ئە رستە (ئە ئاهەنگە کە بمبینه) جیناوی لکاو (م) ئە رکی دەبیته : { A. بەرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تەواوکەری بە یاریده }
٩. جیناوی لکاو بەرکار بۆ کە سی سی یە می تاک ئە رستە دا دەرناکەوی
{ A. رانە بردووی تێپەر B- رابردو ، رانە بردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. رابردووی تێپەر }
١٠. ئە رستە (بانگی کردم بۆ سەیری پێشانگا کە) (م) ئە رکی : { A. بەرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تەواوکەری بە یاریده }
١١. ئە رستە (باوکم دەمانهێنیتە قوتابخانە) (مان) ئە رکی : { A. بەرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تەواوکەری بە یاریده }
١٢. ئە رستە (دەتانبات بۆ ئاهەنگە کە) جیناوی لکاو (تان) ئە رکی : { A. بەرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تەواوکەری بە یاریده }
١٣. کە جیناوی لکاو بەرکار دەچیتە دوا ی نیشانه ی (دە) :
{ A. رانە بردووی تێپەر B- رابردو ، رانە بردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. رابردووی تێپەر }
١٤. ئە رستە (پار هە ئی بژاردین) (ی) ئە رکی دەبیته : { A. بەرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تەواوکەری بە یاریده }
١٥. کۆمە ئە جیناوی دوووم دەبنە بەرکار ئە گەر کاری :
{ A. رانە بردووی تێپەر B- رابردو ، رانە بردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. رابردووی تێپەر }
١٦. ئە گەر کاری رابردووی تێپەر جیناوی لکاو دەبنە بەرکار بە چەند شیوه { A. یە ک شیوه B- دوو شیوه C. سی شیوه D. چوار شیوه }
١٧. ئە رستە (بانگمان کردیت) بیگۆرە بۆ رانە بردووی راگە یانندن :
{ A. بانگمان دەکەیت B- بانگت دەکە ی C. بانگت دەکات D. بانگمان دەکەن }
١٨. کە جیناوی لکاو بەرکار دەچیتە کۆتای کار ئە گەر کاری :
{ A. رانە بردووی تێپەر B- رابردو ، رانە بردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. رابردووی تێپەر }
١٩. ئە رستە (بانگمان بکە) کارە کە بگۆرە بۆ رابردووی دووری راگە یانندن
{ A. بانگمان کردبوون B- بانگتان کردبووین C. بانگت کردبوون D. بانگمان دەکەن }
٢٠. ئە رستە (دای مەزراندم) کارە کە بگۆرە بۆ رانە بردووی راگە یانندن
{ A. دای دەمە زڕینم B- دام دەمە زڕینیت C. دام دەمە زڕینیت D. دای مەزرانندین }
٢١. ئە گەر کاری داخوازی تێپەر کام ئەم جیناوه لکاو نایته بەرکار :
{ A. م ، مان B- ت ، تان C. ی ، یان D. مان ، یان }
٢٢. ئە گەر کاری (بێهەشە) کام کۆمە ئە جیناوی لکاو وەکو بەرکار بە کاردین :
{ A. کۆمە ئە یە کەم B- کۆمە ئە ی دوووم C. کۆمە ئە سی یەم D. کۆمە ئە یە کەم و دوووم }
٢٣. کە جیناوی لکاو (ی) وەکو بەرکار دەرناکەوی ئە گەر کاری :
{ A. رانە بردووی تێپەر B- رابردو ، رانە بردووی تێپەر C. داخوازی تێپەر D. رابردووی تێپەر }

ئەركى جىناوھ كەسىيە لكاوھكان سېيەم : وەكو تەواوگەرى بەيارىدە

تەواوگەرى بەيارىدە : ئەو ناوھىيە يان ئەو جىناوھىيە كە لە رستەدا ماناى كار تەواو دەكات بەيارمەتى ئامرازى پەيوەندى (بۆ ، لى ، پى ، تى).

كۆمەلە ۱/	كۆمەلە ۲/	كۆمەلە ۳/	داخووزى
تاك	كۆ	تاك	تاك و كۆ
م	مان	م	ين
ت	تان	يت	ن
ى	يان	Ø	ن

۱ك + ۲ك دەبنە تەواوگەرى بەيارىدە بەمەرجى ئامرازى پەيوەندى ھەبى ئە رستەكەدا .

يەكەم : رابردوو و رانەبردوو

ئەگەر كارى رستەكە رابردوو ، رانەبردوو تىنە پەرى جىناوھ لكاوھكانى (۱ك) دەبنە تەواوگەرى بەيارىدە ئە دوايى ناويك دىن ناوھكە (بکەرە).

پارەكەم لى كەوت .

ھەوالەكە يان پى گەشت

نەمۇنە : نامەكە (م ، ت ، ي ، مان ، تان ، يان) بۆ ھات ،

ناوھ ، بکەرە ت. بەيارىدە نا. پەيوەندى ك. را. نزيك

نامەكە (م ، ت ، ي ، مان ، تان ، يان) بۆ دىت

ناوھ ، بکەرە ت. بەيارىدە نا. پەيوەندى ك. رانەبردوو

تىيىنى : ئەگەر بکەرى رستە لاىردىت جىناوھ لكاوھكان وەك تەواوگەرى بەيارىدە دەچنە دواى ئامرازى پەيوەندى .

بۆ (م ، ت ، ي ، مان ، تان ، يان) ھات

نا. پەيوەندى ت. بەيارىدە ك. را. نزيك

دووەم : رانەبردوو تىيەر

ئەگەر كارى رستەكە رانەبردوو تىيەر بىت جىناوھكانى (۱ك) دەبنە تەواوگەرى بەيارىدە دەچنە دواى ناويك ناوھكە بەركارە .

دىوانەكانم ، ت ، ي ، مان ، تان ، يان) بۆ چاپ دەكات ات ← بکەرە

ناوھ ، بەركارە ت. بەيارىدە نا. پەيوەندى ك. رانەبردوو

تىيىنى : ئەگەر بەركارى رستەكە لاىردىت جىناوھ لكاوھكانى تەواوگەرى بەيارىدە دەچىتە دواى ئامرازى پەيوەندى

بۆ (م ، ت ، ي ، مان ، تان ، يان) چاپ دەكات ات ← بکەرە

نا. پەيوەندى ت. بەيارىدە ك. رانەبردوو

سىيەم : داخووزى تىيەر

ئەگەر كارى داخووزى تىيەر جىناوھ لكاوھكانى (۱ك) دەبنە تەواوگەرى بەيارىدە دەچنە دواى ناويك ناوھكە بەركارە .

گۆقارەكە (م ، ي ، مان ، يان) بۆ بەيىتە . دارشتنەكەم بۆ بخوینەوھ ھەوالەكە يان پى بلى .

ناوھ ، بەركارە ت. بەيارىدە نا. پەيوەندى ك. داخووزى بکەرە

تىيىنى : ئەگەر بەركارى رستەكە لاىردىت جىناوھ لكاوھكانى تەواوگەرى بەيارىدە دەچىتە دواى ئامرازى پەيوەندى .

بؤ (م ، ی ، مان ، یان) بهینده

نا. په یوه ندى ت. به یاریده ك. داخوای بکهره

Remove Watermark Now

تېبینى : نه گهر کارى رسته که داخوای تینه په ریت نه وای جیناوه لکاوه کانی (ك) همیشه ده چنه دواى نامرازى په یوه ندى.

تى (م ، ی ، مان ، یان) بگنه

نا. په یوه ندى ت. به یاریده ك. داخوای بکهره

پى (م ، ی ، مان ، یان) بگنه

نا. په یوه ندى ت. به یاریده ك. داخوای بکهره

چوارهم : رابردووی تېبه ر (ساده و ناساده)

نه گهر کارى رسته که رابردووی تېبه رى (ساده ، دارژاو ، لیكدراو) بیت جیناوه لکاوه کان ده بنه ته واکه رى به یاریده به دوو شیوه ا. جیناوه لکاوه کانی (ك) (م ، ت ، ی ، مان ، تان ، یان) ده بنه ته واکه رى به یاریده ده چنه دواى نامرازى په یوه ندى.

پرسپاره کانی بؤ (م ، ت ، ی ، مان ، تان ، یان) چاپ کرد

ناوه ، بهرکاره بکهره نا. په یوه ندى ت. به یاریده ك. رابردووه

تېبینى : نه گهر بهرکارى رسته که لابدریت جیناوی لکاو بکهر ده چیته دواى ته واکه رى به یاریده.

بؤ (م ، ت ، ی ، مان ، تان ، یان) چاپ کرد

نا. په یوه ندى ت. به یاریده ك. رابردووه

ب. (ك) (م ، یت ، ډ ، ین ، ن) ده بنه ته واکه رى به یاریده ده چنه کوتایى کاره که

پرسپاره کانی بؤ (م ، یت ، ډ ، ین ، ن) چاپ کرد

ناوه ، بهرکاره بکهره نا. په یوه ندى ك. رابردووه ت. به یاریده

تېبینى : نه گهر بهرکارى رسته که لابدریت جیناوی لکاو بکهر ده چیته دواى نامرازى په یوه ندى

بؤ ی چاپ کرد (م ، یت ، ډ ، ین ، ن)

نا. په یوه ندى بکهره ك. رابردووه ت. به یاریده

تېبینى : جیناوی لکاو بؤ که سی سیبه می تاك نه گهل کارى رابردووی تېبه رى (ساده ، دارژاو ، لیكدراو) دمرناکه ویت وکو ته واکه رى به یاریده .

خانواده کى بؤ فروشت

سى يهم : رابردوو ، رانه بردووی بکهر ناديار

نه گهر کاره که رابردوو ، رانه بردووی بکهر ناديار بیت جیناوه لکاوه کانی (ك) (م ، ت ، ی ، مان ، تان ، یان) ده بنه ته واکه رى به یاریده ده چنه دواى جیگری بکهر.

دهفته ره که لى (م ، ت ، ی ، مان ، تان ، یان) ستینرا

جیگری بکهره ت. به یاریده نا. په یوه ندى ك. را. بکهر ناديار

دهفته ره که لى (م ، ت ، ی ، مان ، تان ، یان) ده سینرئ

جیگری بکهره ت. به یاریده نا. په یوه ندى ك. رانه. بکهر ناديار

تېبینى : ه ندى جار جیناوی لکاو ته واکه رى به یاریده و نامرازى په یوه ندى ده که ونه کوتایى کار

(ده ی نیریت بؤ م)

بهرکاره بکهر ت به یاریده

جیناوی لکاو تہ واوکہری بہ یاریدہ دہچیتہ دواي نامرازي پھیوہندی ؟ کام کۆمہ لہش بہ کاردیت ؟

و/ نہ گہل کاری رابردووی تیپہر بیت کۆمہ لہی یہ کەم بہ کاردیت.

(پرسیارہکانی بۆم چاپ کرد)

پ/ کەي جیناوی لکاو تہ واوکہری بہ یاریدہ بۆکەسی سییہمی تاک دەرناکەوی ؟ بہ نموونہوہ ؟

و/ نہ گہل کاری رابردووی تیپہر بیت دەرناکەویت وەکو تہ واوکہری بہ یاریدہ .

(پرسیارہکانی بۆ چاپ کرد)

پ/ کۆمہ لہ جیناوی لکاو (م ، ین ، یت ، ن ، Ø ، ن) کەي وەکو تہ واوکہری بہ یاریدہ بہ کاردین ؟ بہ نموونہوہ ؟

و/ نہ گہر کاری رستہ کە رابردووی تیپہر بیت.

(پرسیارہکانی بۆ چاپ کردم)

پ/ چ کاتیک جیناوی لکاو تہ واوکہری بہ یاریدہ دہچیتہ کۆتایی کار کام کۆمہ لہش بہ کاردیت ؟

و/ نہ گہر کاری رستہ کە رابردووی تیپہر بیت. کۆمہ لہی دووم بہ کاردیت .

(پرسیارہکانی بۆ چاپ کردم)

پ/ لہ رستہی (دیاریہ کەم پی بہ خشی) جیناوی لکاو دەرناکەوتووہ لہ دەوری چی دەرناکەوتووہ :

{ A. بہرکار B- بکەر C. دیارخەری ناو D. تہ واوکہری بہ یاریدہ } .

کەس	رابردوو	رابردوو	رابردوو	داخوازی	رابردوو	داخوازی
١	م	م	مان	ین	ین	
٢	ت	یت	یت	ه	تان	ن
٣	ی	Ø	ات ، یت	یان	ن	ن

پ/ رستہی (پارەکەي ئی سەندین) کارەکە بکەینە رانەبردوو رستەکە (پارەکەمان ئی دەسینیت)

پ/ رستہی (ھەوائی سەرکەوتنەکەم پی راگەیاندن) کارەکە بکەینە رانەبردوو رستەکە (ھەوائی سەرکەوتنەکەیان پی رادەگەینم)

پ/ رستہی (قەئەمەکەم ئی دەبات) کارەکە بکەینە رابردووی نزیکي راگەیاندن رستەکە (قەئەمەکەي ئی بردم)

پ/ رستہی (گۆقارەکەم بۆ بھینە) کارەکە بگۆرە بۆ رانەبردوو راگەیاندن (گۆقارەکەم بۆ دەھینیت)

پ/ رستہی (نامەکەي بۆ دەنیزم) کارەکە بگۆرە بۆ رابردووی دووری راگەیاندن (نامەکەم بۆی نارەبوو)

راھینانی - ١ ل ھە

کەي جیناوی لکاو وەکو تہ واوکەری بہ یاریدہ لہ رستەدا دەرناکەویت ؟ بہ نموونە روونی بکەوہ ؟ .

لە گەل کاری رابردووی تیپەر بۆ کەسی سییہمی تاک دەرناکەوی . (دیوانەکەم بۆ چاپ کرد)

راھینانی - ٢ ل ھە

بۆت نووسیوم ، بۆت بنووسم ئەمن چیە

دۆندی قەندیل گۆرە پانی ھە لگورد نیم

١. لہ نیوہ دیری یە کەم دووجار جیناوی (ت) ھاتووہ ، ھەریەکەیان ئەرکی چییہ ؟ ت : بکەرہ ت : تہ واوکەری بہ یاریدہیە

٢. (م) ی دواي (نووسی) و دواي (بنووسم) ئەرکیان چییہ ؟ م : تہ واوکەری بہ یاریدہیە م : بکەرہ

راهبانی - ۳ ل ۵۵

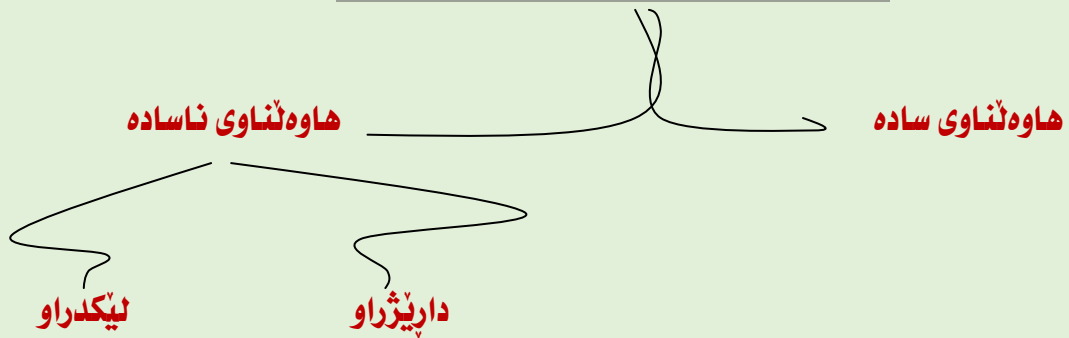
۱. له ږسته (دياريه كه مان بو ناردیت) جیناوی لكاوی (یت) نركی چیه ؟
(ټ. بکړ . ب. بهرکار . پ. تېواوکهري به یاریده . ت. ديارخهري ناو)
۲. ږسته (قهلمه که م لی دهبات) بگورین بو رابردوی نړیکي راگه یاندن ده پته :
(ټ. قهلمه که م لی برد . ب. قهلمه که م لی برد . پ. قهلمه که م لی بردی . ت. قهلمه که م لی برد)
۳. جیناوی لكاوی ته واوکهري به یاریده دهرناکه وی له گهل کاری :
(ټ. رابردوی تېپر . ب. رانه بردوی تېپر . پ. داخواری تېپر . ت. رابردوی تېنپهړه)
۴. له ږسته (شيعره که م بو نووسیم) نه گهر (م) بگورین بو (ت) ده پته :
(ټ. شيعره که م بو نووسی . ب. شيعره که م بو نووسی . ت. شيعره که م بو نووسیت)
۵. له ږسته (کلاوه که م لی وهرده گریت) جیناوی لكاوی (م) نركی چیه ؟
(ټ. بکړ . ب. بهرکار . پ. تېواوکهري به یاریده . ت. ديارخهري ناو)

راهبانی - ۴ ل ۵۶

له ږسته (ولاته که یان لی دابهش کردین)

۱. (ین) چیه ؟ بوچی خراوته نه وی ؟
۲. (لی) شېکه وه ؟
۳. نه گهر (ین) بگورین بو جیناوی (مان) ده چته کوی ؟ بوچی ؟
۴. نه گهر ناوی (ولاته که) لابهین (یان) ده چته کوی ؟
۱. (ین) جیناوی لكاوی که سی یه که می کویه ، ته واوکهري به یاریده . خراوته نه و شونښه ، چونکه له ږسته کاری رابردوی تېپهري (داپژاو و لیکدراو) نه گهر کومه نهی (م - ین ، یت - ن ، نیه - ن) بن به ته واوکهري به یاریده ده که ونه کوتایي کار .
۲. (لی) : نامرازی په یوه نډیه .
۳. (مان) ده که ویتنه دواي نامرازی په یوه نډی ، چونکه له ږسته کاری رابردوی تېپهري (داپژاو و لیکدراو) نه گهر کومه نهی (م - مان ، ت - تان ، ی - یان) بن به ته واوکهري به یاریده ده که ونه دواي نامرازی په یوه نډی . ولاته که یان لی مان دابهشکرد .
۴. (یان) ده که ویتنه دواي نامرازی په یوه نډی . لیان دابهشکردین .

هاوه ئناو له پووی پونا نه وه

تیبینی

له م بابه ته زور گرنگه كه قووتابی بتوانیته له مانای وشهكان تیبگات .

تیبینی

ئهو وشانهی دهینه هاوه ئناو بریتین له (رهنه گه كان ، تامه كان ، بونه كان ،) هه میسه دهتوانین پاشگری (ترین) یان بۆ زیاد بکهین .

باش ، چاك ، خوش ، پوون ، شاد ، ههك ، تال ، سپی ،
باشترین ، چاكترین ، پوونتترین

ئهو هاوه ئناوهیه له وشهیهکی واتاداری سهربه خو پیک دیت دهبیته (دیارخه ری ناویك یا جیناویك یا هاوه ئناویکی تر) یا دهبیته تهواوکه ری کاری ناتهواو .

هاوه ئناوی ساده :

- ١/ قووتابی زیرهك خوشه ویسته .
- ٢/ نیوهی ژیر سهرده که ون .
- ٣/ مندا له بچوکه به ته مه نه که هات .
- ٤/ کیکاره که لیها تووه .

ئەو ھاوئەنناوێه ئە دوو وشە و واتاداری سەر بە خۆیان زیاتر پێک دێت دەبیته (**دیارخەری** **ناوێک** یا **جیناویک** یا **ھاوئەنناویکی** تر) یا دەبیته تەواوکەری کاری ناتەواو .

ھاوئەنناوی ناسادە :

ھاوئەنناوی ناسادە دوو جۆرە : (**دارپێژراو** **لێکدراو**)

ھاوئەنناوی دارپێژراو : ئەو ھاوئەنناوێه ئە وشە یەکە واتادار نەگەن پێشگریک یان پاشگریک یا هەردووکیان پێک دێت .

رێگاکانی دروست بوونی ھاوئەنناوی دارپێژراو

یەكەم **ئە ھاوئەنناوێه :** ھاوئەنناوی دارپێژراو بە دوو رێگا ئە ھاوئەنناوی سادە دروست دەبیته .

١ / پێشگر + ھاوئەنناوی سادە

نە + خوش ← نە خوش نا + راست ← نا راست

٢ / ھاوئەنناوی سادە + پاشگر

یەك + ەم ← یەكەم ڤوون + اك ← ڤووناك

دووم **ئە ھاوئەنناوێه :** ھاوئەنناوی دارپێژراو بە دوو رێگا ئە ناوی سادە دروست دەبیته .

١ / پێشگر + ناوی سادە

بە + تام ← بە تام ب + جەرگ ← ب جەرگ
بی + شەرم ← بی شەرم بی + دەنگ ← بی دەنگ

به خت + یار ← به ختیار ژن + انه ، انی ← ژنانه ، ژنانی

پاو + چی ← پاوچی

سییه م له رهگی کارهوه : هاوه لئاوی داریژراو به سی ریگا له (رهگی کار) دروست ده بیت :

۱/ پیشگر + رهگی کار

چاوگ	پیشگر	رهگی کار	هاوه لئاوی داریژراو
گورین	نه	گور	نه گور
مردن	نه	مر	نه مر
به زین	نه	به ز	نه به ز
کوشتن	ب	کوژ	نه کوژ

۲/ رهگی کار + پاشگر

چاوگ	رهگی کار	پاشگر	هاوه لئاوی داریژراو
نوسین	نوس	هر	نوسهر
گهران	گهرئ	وک / یده	گهروک / گهریده
ترسان	ترس	نوک / ناک	ترسنوک / ترسناک
فروشتن	فروش	یار	فروشیار
زانین	زان	ا	زانا

۳/ پیشگر + رهگی کار + پاشگر

پیشگر	رهگی کار	پاشگر	هاوه لئاوی داریژراو
نا	بین	ا	نابینا
نه	زئ	وک	نه زوک
نه	خو	هر	نه خوهر
نه	زان	راو	نه زانراو

چوارهم له‌قه‌دی چاوگه‌وه : هاوه‌لناوی داریژراو به یه‌ك ریگا له قه‌دی چاوگه‌وه دروست ده‌کریت .

قه‌دی چاوگ + پاشگر

هاوه‌لناوی داریژراو	پاشگر	قه‌دی چاوگ
که‌وتوو	وو	که‌وت
شکاو	و	شکا
سوتاو	و	سوتا
پرزیو	و	پرزی
برده	ه	برد
که‌وته	ه	که‌وت

پیشگره‌کان نه‌مانهن : (به ، ب ، نا ،)

تیبینی

پاشگره‌کان نه‌مانهن : (ا ، وُر ، هك ، دار ، یار ، هر ، هوهر ، چی ،)

تیبینی

له کرمانجی سه‌روو پاشگری (ی) ده‌خریته سه‌ر قه‌دی چاووگ و هاوه‌لناوی داریژراوی ئی دروست ده‌بییت .

تیبینی

شکست + ی = شکستی

که‌فت + ی = که‌فتی

شویشت + ی = شویشتی

سۆت + ی = سۆتی

هاوه ئناوی لیكدراو : نهو هاوه ئناوهیه نه دوو بهشی واتا داریان زیاتر پیک دیت .

دهست به سهر ، شوخ و شهنگ ، چاوشین ، نهرم و نیان ، توند و تۆل

رێگاکانی دروست بوونی هاوه ئناوی لیكدراو

هاوه ئناوی لیكدراو بهم رێگایانهی خوارهوه دروست دهکړیت

ناو + ناو

(گهردهن بلور ، چاوباز ، بانا چنار ، گهنم رهنګ ، بهژن چنار ، ددان زير ، بانادهست)

ناو + نامراز + ناو

(دهست به سهر ، گول به دم ، کلاو نه سهر ، روو به خال ، پیلانو نه پی ، دل به غم)

دوو باره کردنه وهی ناو

(چین چین ، پارچه پارچه ، ری ری ، بهش بهش ، پۆل پۆل ، دهسته دهسته)

هاوه ئناوی ژماره + ناو

(دوو روو ، دوو زمان ، چوار چاو ، جهوت رهنګ ، دوو دل ، یهك دهست)

ناو + هاوه ئناو

(رووخوش ، چاوکال ، بانابهرز ، چاوشین ، سهر خوش ، دل پاک ، دهست کورت)

هاوه ئناو + نامراز + هاوه ئناو

(پاک و خاوین ، گهرم و نهرم ، رهش و سپی ، شوخ و شهنگ ، بۆره دهوئهمه ند ،)

هاوه ئناو + نامراز + ناو

(کورته بانا ، شوپه ژن ، گیله پیاو ، پیره میرد ، پیره ژن ، تهنگه بهر ، رهشه با ، شوپه سوار)

ناو + رهگی کار

(پیاو کوژ ، دارتاش ، روژنامه نووس ، وینه گر ، قورئان خوین ، جگهره کیش ، ناشتی خواز ، ستران بیژ)

هاوه ئناو + رهگی کار

(رهش پۆش ، راست بیژ ، خوش نووس ، گهشبین ، جوان پۆش ، بهد بین)

دووباره کردنه وهی هاوئناو

(باش باش ، جوان جوان ، پاك پاك ، خراپ ، خراپ ، سوور سوور ، خوش خوش)

هاوئناو + ناو

(ژيړ دهست ، ژيړ چه پوك ، بن دهست ، بن ديوار)

ناو + رهگی کار + پاشگر

(خه بات کهر ، نان دهر ، رهنج بهر ، جل شور ، راو کهر ، نويژکهر)

۶۴ لا

راهینان (۱)

۱. چۆن هاوئناویکی دارژاو له هاوئناویکی لیکدراو جیاده کینه وه ؟ به نمونه روونی بکهره وه.

و/ هاوئناوی دارژاو : نهو هاوئناوهیه که نه وشهیهکی واتاداری سهر به خو له گهل پيشگریک یان پاشگریک یا هردووکیان پیک دیت و له رسته دا ده بیته دیارخه ری ناوه که . وهک : گولی جوان بکهره .

هاوئناوی لیکدراو : نهو هاوئناوهیه که له دوو وشه ی واتاداری سهر به خو یان زیاتر پیک دیت و له رسته دا ده بیته دیارخه ری ناوه که . وهک : مروقی دوو روو ناپه سنده .

۲. به چهند ریگا هاوئناوی دارژاو له رهگی کار دروست ده کریت ؟ به نمونه روونی بکهره وه.

به سی ریگا که نه مانه ن :

ا - رهگ + پاشگر . وهک : نووسهر

ب - پيشگر + رهگ . وهک : بگور

ج - پيشگر + رهگ + پاشگر . وهک : بخور .

۳. چۆن ده توانین له قه دی چاوگی تیینه پهر ، هاوئناوی دارژاو دروست بکهرین ؟

به م شیوهیه : قه دی چاوگی تیینه پهر + پاشگری (وو ، و)

وهک : نووستن = نووست + وو = نووستوو . به زین = بهزی + و = بهزیو .

۴. چۆن له دوو ناو ، هاوئناویکی لیکدراو دروست ده کهریت ؟ نمونه ی بویهینه :

ناو + ناو - چاویاز . دووباره کردنه وهی ناویک - دهسته دهسته . ناو + نامراز + ناو - گول به سهر

راهینان (۲)

هاوه لئاو	جوره کهی	چونیه تی دروست بوونی
دهنگیژ	لیکدراو	ناو + ره گی کار
سه رسی	لیکدراو	ناو + هاوه لئاو
که وتو	داریژراو	قه دی چاوگ + پاشگر
نهر	داریژراو	پیشگر + ره گی کار
خبات کهر	لیکدراو	ناو + ره گی کار + پاشگر
تیکوشهر	داریژراو	ره گی چاوگی داریژراو + پاشگر
ناشاد	داریژراو	پیشگر + هاوه لئاو

راهینان (۳)

وهلامی راست هه لبریره :

- ۱ / (خه یاری گول به ده م ناسکه) هاوه لئاوی (گول به ده م) دروست بووه به ده ستوری :
- (. ناو + ئامراز + هاوه لئاو ب. هاوه لئاو + ئامراز + ناو)
 پ. ناو + ئامراز + ناو ت. هاوه لئاو + ئامراز + هاوه لئاو)
- ۲ / یه کیک له م هاوه لئاوانه به ده ستووری (پیشگر + ره گی کار)
 (ت. به دل) ب. نه خوش پ. بویر ت. به دل)

- ۳ / هاوه لئاوی (کونه ده و له مه ند) به چ ده ستووره ک دروست بووه :
- (. ناو + ئامراز + هاوه لئاو ب. هاوه لئاو + ئامراز + ناو)
 پ. ناو + ئامراز + ناو ت. هاوه لئاو + ئامراز + هاوه لئاو)

- ۴ / کام له م هاوه لئاوانه به ده ستووری (ناو + پاشگر) دروست بووه ؟
 (پیاو کوژ ب. پیاوانه پ. پیاوه تی ت. پیاوان)

- ۵ / هاوه لئاوی (دوو دل) دروست بووه به ده ستوری :
- (. ناو + هاوه لئاو ب. هاوه لئاوی ژماره + ناو پ. هاوه لئاوی چونیه تی + ناو ت. هاوه لئاو + هاوه لئاو)

پاھێنان (٤)

لەم پستانە ی خوارەووە ھاوئەلناوەکان دەربەھێنە و جۆرەکانیان دەست نیشان بکە ئە پووی بنچینە ی وشەکانیان .

چۆنیەتی دروست بونی	جۆرەکە ی	ھاوئەلناو	رستە
پێشگر + ناو	دارێژراو	بەجەرگ	پێشمەرگە بەجەرگە
رەگی کار + پاشگر	دارێژراو	نوسەر	کچیکی نوسەریان خەلات کرد
رەگی کار + پاشگر	دارێژراو	زانا	ئە دیسوونی زانا خزمەتی مروفاپەتی دەکات

لەم پستانە ی خوارەووە ھاوئەلناوەکان دەربەھێنە و جۆرەکانیان دەست نیشان بکە ئە پووی بنچینە ی وشەکانیان .

چۆنیەتی دروست بونی	جۆرەکە ی	ھاوئەلناو	رستە
پێشگر + ناو	دارێژراو	بەجەرگ	پێشمەرگە بەجەرگە
رەگی کار + پاشگر	دارێژراو	نوسەر	کچیکی نوسەریان خەلات کرد
رەگی کار + پاشگر	دارێژراو	زانا	ئە دیسوونی زانا خزمەتی مروفاپەتی دەکات

ھاوئەلناو ئە پووی بنچینە ی وشەکانیەو

١. ئە پستە ی (مروفا ی راستگۆ خوشەوپیستە) (راستگۆ) پێک ھاتوو ئە
{ A. ناو + رەگی کار B- ھاوئەلناو + رەگی کار C. ناو + ھاوئەلناو D. ھێچیان }
٢. ئە پستە ی (مامۆستای دلسۆز بەریزە) (دلسۆز) پێک ھاتوو ئە
{ A. ناو + رەگی کار B- ھاوئەلناو + رەگی کار C. ناو + ھاوئەلناو D. ناو + ناو }
٣. ئە پستە ی (ژنانی لیھاتوو پۆشکەرەووی پیگی دواپۆژن) لیھاتوو :
{ A. ھاوئەلناو دارێژراو B- ھاوئەلناو لیکدراو C. ھاوئەلناو سادە D. ھێچیان }
٤. ئە پستە ی (دایکی پۆشنبیر منداڵ جوان پەرەردە دەکات) (پۆشنبیر)
{ A. ناو تایبەتی B- ھاوئەلناو C. ھاوئەلکارە D. ناو گشتیہ }
٥. ئە پستە ی (نیووی بەھرەدار گەشبین) بەھرەدار پیکھاتوو ئە :
{ A. ناو + پاشگر B- ھاوئەلناو + پاشگر C. ناو + ھاوئەلناو D. ھێچیان }
٦. ئە پستە ی (جگەرە کیش زۆر دەکوکی) (جگەرە کیش) چۆن دروست کراو
{ A. ناو + رەگی کار B- ھاوئەلناو + رەگی کار C. ناو + ھاوئەلناو D. ھێچیان }

۷. (بی شهرم) هاوه ئناویکی دارژاوه پیک هاتوو له :
 { A. پیشگر + ناو B- پیشگر + هاوه ئناو C. ناو + ناو D. هیچیان }
۸. کام لهم هاوه ئناوانه پیکهاتوو له (رهگی کار + پاشگر) { A. نه زان B- بگۆر C. زانا D. هیچیان }
۹. ناوه ئناوی (تیکۆشه) پیکهاتوو له :
 { A. ناو + رهگی کار B- هاوه ئناو + رهگی کار C. ناو + پاشگر D. رهگی کار + پاشگر }
۱۰. له پستهی (مامۆستای بهرێزم خوشدهوی) (بهریز) چون دروستکراوه
 { A. پیشگر + ناو B- پیشگر + هاوه ئناو C. ناو + ناو D. هیچیان }
۱۱. له پستهی (پیشمه رگه بویرمه که به جه رگه) هاوه ئناوی (به جه رگ) پیکهاتوو له :
 { A. پیشگر + ناو B- پیشگر + هاوه ئناو C. ناو + ناو D. هیچیان }
۱۲. (پیویه کی گه رۆک له شیریکی نوستوو باشتره) (گه رۆک) پیکهاتوو له :
 { A. پیشگر + ناو B- پیشگر + هاوه ئناو C. ناو + ناو D. رهگی کار + پاشگر }
۱۳. (قوتابیه که گه شین بوو) هاوه ئناوی (گه شین) پیکهاتوو له :
 { A. ناو + رهگی کار B- هاوه ئناو + رهگی کار C. ناو + هاوه ئناو D. هیچیان }
۱۴. (کچه که رهش نه سمه ر بوو) هاوه ئناوی (رهش نه سمه ر) پیکهاتوو له
 { A. ناو + رهگی کار B- هاوه ئناو + رهگی کار C. هاوه ئناو + هاوه ئناو D. هیچیان }
۱۵. (مروقی ترسنۆک به ئامانج ناگات) (ترسنۆک) پیکهاتوو له :
 { A. پیشگر + ناو B- پیشگر + هاوه ئناو C. ناو + ناو D. رهگی کار + پاشگر }
۱۶. هاوه ئناوی (کۆنه دهو له مه ند) چون دروست کراوه
 { A. ناو + نامراز + ناو B- هاوه ئناو + نامراز + هاوه ئناو C. ناو + ناو D. رهگی کار + ناو }

ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و
۱	B	۲	A	۳	A	۴	B	۵	A	۶	A	۷	A	۸	C	۹	D
۱۰	A	۱۱	A	۱۲	D	۱۳	B	۱۴	C	۱۵	D	۱۶	B				

هاوەنگار : وشەیهکە روویەکی روودانی کاری ڕستەکە (دەربارەى چۆنیەتی یان کاتی یان شوێنی ئەو رووداوانە) دەرەخات لەم روووە سنووریک بۆ تەواو کردنی واتاکەى دادەنێت .

وانەکەم جوان نوسییهوه .
 هاوەنگاری چۆنیەتیە ، تەواوکەری کارە .

دوور دەروانم
 هاوەنگاری شوێنیە ، تەواوکەری کارە .

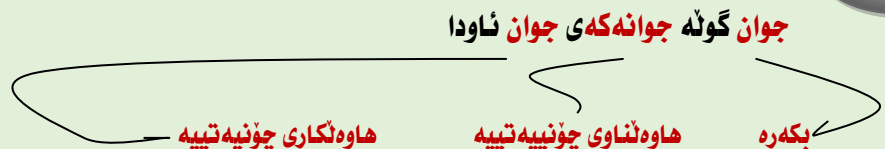
بەیانى دەچم بۆ قوتا بخانە
 هاوەنگاری کاتی یە ، تەواوکەری کارە .

باران کەم بارى
 هاوەنگاری چەندى یە ، تەواوکەری کارە .

تێبینى
 هەندىك وشە هەمیشە هاوەنگارن كە ئەمانەن :

- ١/ **شوێنەکان** (لەسەر ، لەبن ، لەتەنیش ، لەنیوان ، لەبەرانبەر ،)
- ٢/ **کاتەکان** (دوینی ، ئەمڕۆ ، پار ، کاتژمێردوو ، کەمێکی تر ، ئەوسا ، ئەمشەو ، هاوینی ، ئەهاوین ، سائیکیتەر ، دووشەممە)

تێبینى
 هەندىك وشەمان هەن بە پێى ڕستە گۆرانیان بەسەردیٹ واتە دەبنە (هاوەنگار / هاوەنگار) .

هەریەك (لە ، شەو ، هاوین ، سائ ،) **ناون** بەئام كە دەنێن :

بەشەو ، بەهاوین ، ئەهاوین ' ئەمسائ' ، سائیکى تر) **وەك** هاوەنگار بەکار دێن .

تێبینى

هاوه لکاری داریژراو

نهو هاوه لکاریه که نه وشه یه کی واتاداری سهر به خو نه گه ل پیشگریک یان پاشگریک یان هردووکیان پیک دیت وه سفی کاری رسته که دهکات ده بیته ته واوکه ری کار .

پیشمه رگه کان **دلیرانه** به رگری له کوردستان ده که ن .

وانه که م به **باشی** نووسی .

ریگاکانی دروست بوونی هاوه لکاری داریژراو

پیشگری (به) + ناو

(به ناز ، به دل ، به سال ، به روژ ، به گیان ، به زستان ، به هاوین)

پیشگر + هاوه لکار

(به زور ، نه پیش ، نه نزیك ، نه دور ، نه پاش ، نه نیوان)

ناو + پاشگر (انه)

(شهوانه ، روژانه ، سالانه ، مندالانه ، شیرانه ، پیاوانه)

هاوه لکار + پاشگر (انه)

(دلیرانه ، چالاکانه ، نازایانه ، گورجانه ، ژیرانه ، هیمنانه ،)

پیشگر + هاوه لکار + پاشگر

(به خراپی ، به جوانی ، به خوشی ، به فینکی ، به گهرمی ، به هیمنی)

پیشگر + ناو + پیشگر

(به سواری ، به هاوینی ، بیشه رمانه ، بی باکانه ، به کوردایه تی ، به نازه وه)

هاوه لکاری لیکدراو

نهو هاوه لکاریه که نه دوو وشه ی واتاداریان زیاتر پیک دیت و وه سفی کار دهکات له رسته دا ده بیته ته واوکه ری کار .

گهره که که یان **مال به مال** به سه رکرده وه .

قووتابییه کان **دوو دوو** ریز بوون .

رېځگانی دروست بوونی هاوه لکاري ليکدراو

دووباره کړنه وهی ناو یان هاوه لئاو یان هاوه لئاوی ژماره یی

دهسته دهسته ، تاقم تاقم ، نم نم ، پۆل پۆل ،
جوان جوان ، باش باش ، وردورد ، خراپ خراپ ، هیډی هیډی
یهک یهک ، دوو دوو ، ده ده ، چوار چوار

ناو + نامرازی (به) + ناو

(پو به پوو ، ماڼ به ماڼ ، پوژ به پوژ ، دی به دی ، ساڼ به ساڼ ، شار به شار)

ناو + نامرازی (او) + ناو

(پشناو پشت ، دماو دهم ، سهر او سهر ، دوناو دۆل ، دهستاو دهست)

هاوه لئاو + نامرازی (و) + هاوه لئاو

(پاک و خاوین ، کزو مات ، تیرو پر ، کزو مه لوول ، چوست و چاناک)

هاوه لئاو + نامرازی (به) + ناو

(پر به دهم ، پر به دل ، پر به دهنګ)

پیشگر + هاوه لئاوی ليکدراو + پاشگر

(به دڅخوشی ، به دڅکاوی ، به دڅساردی ، به سهرشکاوی ، به سهر به رزی ، به پووخوشی)

هاوه لئاوی نیشانه + ناو

(نهم شهو ، نهم ساڼ ، نهم پو ، نهم ساڼ ، نهم سا)

ل ۶۹

راهینان (۱)

جوړو شیوهی دروستکردنی نهم هاوه لکاري نهی خواره وه دهرېځه :

هاوه لکار	جوړه کوی	شیوهی دروست بوونی
نهم پو	ليکدراو	هاوه لئاوی نیشانه + ناو
به گور	دایرېژراو	پیشگر + ناو
تاقم تاقم	ليکدراو	دووباره بوونه وهی ناو
به دۆستایه تی	دایرېژراو	پیشگر + ناو + پاشگر
مندا لانه	دایرېژراو	ناو + پاشگر

پاڤینان (٢)

ئەم رێستانی خوارەووە شیبکەرەووە :

جوان مندالە جوانەکی جوان پەرەردەکردووە

وشە	شی کردنەووە
جوان	ناو، تاییه‌تە، ناسراو، بکەرە.
مندال	ناو، تاکە، ناسراو، دیارخراو.
ه	نامرازی دانە پالە .
جوان	هاوەئناوی چۆنییە، سادەییە، دیارخەری ناوی مندالە.
مندالە جوانەکە	گریی ناوییە، بەرکارە.
ی	جیناوی لکاوە بۆ کەسی سییەمی تاک، بۆ بکەر دەگەریتەووە.
جوان	هاوەئکاری چۆنیەتی، سادەییە، تەواوکەری کارە.
پەرەردە کردووە	کاری رابردووی تەواوی راگەیانندنە، لیکدراو، تیپەرە.

گەلی کوردستان دێرانە را پەری .

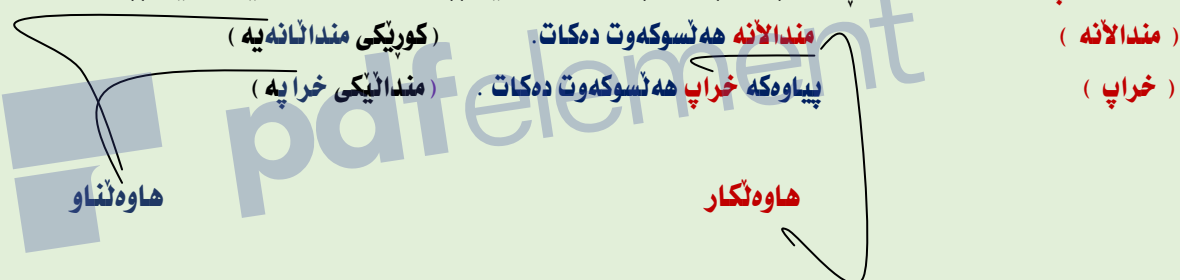
گەل	ناو، گشتییە، دیارخراو.
ی	نامرازی دانە پالە .
کوردستان	ناوی تاییه‌تە، دارژاو، دیارخەری ناوی (گەل) ه.
گەلی کوردستان	گریی ناوییە، بکەرە.
دێرانە	هاوەئکاری چۆنیەتی، دارژاو، تەواوکەری کارە.
را پەری	کاری رابردووی نزیکی راگەیانندنە، تینە پەرە، دارژاو

راهینان (٣)

- ١ / کام هاوه لکار پیکهاتوو له (ناو + پاشگر)
(ئ. ژیرانه ب. هیمانه پ. سالانه ت. ئازایانه)
- ٢ / هاوه لکاری (ئه مرؤ) پیکهاتوو له :
(ئ. پیشگر + هاوه لکار ب. هاوه لئاوی نیشانه + ناو پ. هاوه لئاوی نیشانه + رهگی کار ت. پیشگر + ناو)
- ٣ / کام له م هاوه لکارانه لیکدراوه :
(ئ. تۆزاوی ب. پی شهرمانه پ. ئهوسا ت. مندالانه)
- ٤ / کام له م هاوه لکارانه پیکهاتوو له (پیشگر + هاوه لکار) :
(ئ. به زۆر ب. به گور پ. به باشی ت. به مال)
- ٥ / (پربه دل بانگ ده که م سه ره به ستیم دهوی) هاوه لکاری ئه م رسته یه چۆن دروست کراوه :
(ئ. ناو + نامراز + ناو ب. هاوه لئاو + نامراز + هاوه لئاو پ. هاوه لئاو + نامراز + ناو ت. ناو + نامراز + هاوه لئاو)

راهینان (٤)

وشه ی (خراپ . مندالانه) له دوو رسته دا به کار بهیینه ، به مهرجیک جاریک بییته هاوه لئاو و جاریکی تریش بییته هاوه لکار.

رادهی هاوه لئاو

دارشتنیکی زۆر جوانم نووسی

به ههریه که نه دیارخهرو دیارخراو (گریی هاوه لئاوی) دروست ده که ن

لەناو رستەدا دوو ھاوئەلناو لە دواى يەكتردين ھاوئەلناوى يەكەم ديارخەرە و پىي دەوترىت
(**رادەى ھاوئەلناوى**) ھاوئەلناوى دووهم ديارخراو و پىي دەوترىت (**ھاوئەلناوى چۆنەتى**)
ھەردووکیان وەکو گرنیەکی ھاوئەلناوى دەبنە **ديارخەرى ناوەكە يان تەواوکەرى کارى ناتەواو**.

تایبىنى

ئەو ھاوئەلناوێى رادەى ھاوئەلناوى چۆنى دەردەخەن ئەمانەن :

(**زۆر ، ھەندىك ، گەلێك ، كەمێك ، تۆزێك**) پىيان دەوترىت (**ھاوئەلناوى ناديار**)

تایبىنى

گرێى ھاوئەلناوى كە پىكەتوو ئە (ديارخەر و ديارخراو) دەبنە :

ديارخەرى جىناو

۱/ ديارخەرى ناو

ئىوێى **زۆر زىرەك** سەردەكەون .كرێكارى **زۆر لىھاتوو** سەرمایەى مېللەتە .خانووێكە **زۆر كۆنە** .

۲/ تەواوکەرى کارى ناتەواو

تایبىنى

رادەى ھاوئەلناوى ديار دەخرىت بە ھاوئەلناوى ناديار

تایبىنى

ئەنێوان ھەردوو ھاوئەلناوێكە (ديارخەر و ديارخراو) (ی) ئامرازى دانە پال بەكارنايەت .

زۆر زىرەك زۆر كۆن گەلێك باش تۆزێك خىرا

تایبىنى

ئەنێوان ناوێكەو گرێى ھاوئەلناوى (ی) ئامرازى دانە پال بەكارديت :

كرێكارى **زۆر لىھاتوو** خانوو **زۆر كۆن**

تایبىنى

بەئام دەشیت ھەندىك جار (ی) ئامرازى دانە پال ئەنێوان ناوێكەو گرێى ھاوئەلناوى بەكارنەيەت ئەگەر ناوێكە تاكى ناسراو بوو .
ئەستىرە **زۆر گەشەكە** دەرکەوت .(خانووێكى **زۆر كۆنەم** كرى)(ديارىكەى **زۆر جوانم** بۆ ھاوړىكەم برد)**زۆر** : رادەى ھاوئەلناوى ناديارە ، ديارخەر**زۆر** : رادەى ھاوئەلناوێكە ديارخەرە**كۆن** : ئاوەلناوى چۆنى يە ، ديارخراو**جوان** : ھاوئەلناوى چۆنەتيە ديارخراو**زۆركۆن** : گرێى ئاوەلناوى يە و ديارخەرى ناوى (خانوو)**زۆر جوان** : گرێى ھاوئەلناوێكە ديارخەرى ناو .وشەكانى (**زۆر ، ھەندىك ، گەلێك ، كەمێك ، تۆزێك**) ئەگەر ئە پىش ھاوئەلناوىكە هاتن پىيان دەوترىت (**رادەى ھاوئەلناوى**)

تایبىنى

بەئام ئەگەر ئە پىش ناوىكە هاتن پىيان دەوترىت (**ھاوئەلناوى ناديار**)

رادهی هاوه لکاری

دارشتنه کهم زور جوان نووسی

هاوه لکاری چە ندیتییه و ده بیته : هاوه لکاری کاتی شوینی چۆنییه تییه و ده بیته :

* رادهی هاوه لکاری

* دیارخهری هاوه لکاری چۆنییه تی (جوان) * دیارخراو

گریی هاوه لکارییه ته واوکهری کاری (نوی) یه

به هه ریه ک نه دیارخهرو دیارخراو (گریی هاوه لکاری) دروست ده کهن

دوو هاوه لکار له دوای یه ک دین هاوه لکاری یه کهم دیارخه ره و پیی دهوتریت رادهی

تیییینی

هاوه لکاری
هاوه لکاری دووهم دیارخراوه پیی دهوتریت : (هاوه لکاری چۆنییه تی ، کاتی ، شوینی)
ههردووکیان وهک و گریی هاوه لکاری ده بنه (ته واوکه ر) کاره که .

راده ی هاوه لکاری دووباره بوونه وهی رادهی هاوه لکارییه به جیاوازییه کی که مه وه

تیییینی

هه وانه کهم زور به په نه گه یاند .

زور : رادهی هاوه لکاری چە ندیه ، دیارخه ره .

به په نه : هاوه لکاری چۆنی یه ، دیارخراوه .

زور به په نه : گریی هاوه لکاری چۆنی یه دیارخه ری کاره .

نه رسته ی (پيشمه رگه کان سنووری و ئاتیان گه ليک باش پاراستووه)

گه ليک : رادهی هاوه لکارییه دیارخه ره .

باش : هاوه لکاری چۆنییه تییه ، دیارخراوه .

گه ليک باش : گریی هاوه لکارییه ، ته واوکهری کاره

(هاوه لکار ، گریی هاوه لکاری) یه ک نه رگه ده بی نیی نه ویش (ته واوکهری کاره) .

تیییینی

لاپەرە ۷۲

راھینان (۱)

(دارشتنێکی باشم بە جوانی نووسییەو)

۱. کاری رستەکە لە چ رێژەییە کدایە ؟ .
۲. وشە (بە جوانی) چییە ؟ چۆن دروستکراوە ؟ .
۳. وشە (باش) چییە ؟ ئەرکی چییە ؟ .
۴. وشە (زۆر) بخەرە پێش (باش) و (بە جوانی) لە هەردوو شوێندا وشە (زۆر) شیبکەوێ .
۱. لە رێژە رابردووی نزیکي راگەیاندا ، تێپەر .
۲. هاوئەنگاری چۆنییە ، (پێشگر + هاوئەناو + پاشگر) .
۳. هاوئەناوی چۆنییە تیپە ، دیارخەری ناو .
۴. دارشتنێکی زۆر باشم زۆر بە جوانی نووسییەو . (زۆر) رادەمی هاوئەناوی نادیارە دیارخەری هاوئەناوی چۆنییە (باش) ه (زۆر) رادەمی هاوئەنگاری چەندییە . دیارخەری هاوئەنگاری چۆنییە (بە جوانی) یە .

راھینان (۲)

چۆن رادەمی هاوئەنگاری دەرەخەیت ؟

دەبێت هاوئەنگاریکی (چەندی) بخەیتە پێش هاوئەنگاری (چۆنی ، کاتی ، شوێنی) ئەو کاتە هاوئەنگارە چەندییەکە (بەبێ ئامرازی دانە پال) دەبێتە رادەمی هاوئەنگار ، دوا بە هەردووکیان (گریی هاوئەنگاری) دروست دەکەن و دەبن بە تەواوکەری کارەکە .
گوێهەمان زۆر باش چاند ، مامۆستاکە زۆر زوو هات ، شیرین زۆر دوور دانیشتیوو

۲. جیاوازی لە نێوان هاوئەناو و هاوئەنگاردا چییە ؟

هاوئەناو : وشەیکە لە رستەدا وەسفی ناوی کەسێک یان شتێک یان جێناویک دەکات دەبێتە دیارخەری ناو یان جێناو یان تەواوکەری کاری ناتەواو یان دیارخەری هاوئەناویکی تر .

قوتابییه زێرەکە هات .

نیوێی زێرەك دەرەخە چن

ت . کاری ناتەواو .

دیارخەری جێناو

دیارخەری ناو

هاوئەنگار : وشەیکە روویەکی روودانی کاری رستەکە (دەربارە چۆنییەتی یان کاتی یان شوێنی ئەو رووداوانە) دەرەخات لەم روووە سنووریک بۆ تەواو کردنی واتاکە دادەنێت .

نەزاد دوور دانیشتیوو

رۆمانەکەم جوان خویندەو .

هاوئەنگاری شوێنییە ، تەواوکەری کارە .

هاوئەنگاری چۆنییەتی ، تەواوکەری کارە .

راهینان (۳)

وهلامی راست هه لیزیره :

- ۱ / (باهکی زور توند هه لی کرد) وشه ی (زور)
(ن . راده ی هاوه لئاوی ب . راده ی هاوه لکاری پ . هاوه لئاوی چونه تی ت . هاوه لکاری چه ندی)
۲ / (میوانه که که میک درهنگ رویشته) (که میک)
(ن . راده ی هاوه لئاوی ب . راده ی هاوه لکاری پ . هاوه لئاوی چونه تی ت . هاوه لکاری چه ندی)
۳ / (یاریزانه که گوله که ی زور جوان تومارکرد) (زور جوان)
(ن . گری هاوه لئاوی ب . گری هاوه لئاوی لیکدراو ت . گری هاوه لکاری)
۴ / وشه ی (که لیک) له رسته ی (زور که که لیک سارده)
(ن . راده ی هاوه لئاوی ب . راده ی هاوه لکاری پ . هاوه لئاوی چونه تی ت . هاوه لکاری چه ندی)
۵ / (که میک له دوور دانیشه) وشه ی (که میک) بریتی یه :
(ن . راده ی هاوه لئاوی ب . راده ی هاوه لکاری پ . هاوه لئاوی چونه تی ت . هاوه لکاری چه ندی)

راهینان (۴)

شی کردنه وه	رسته
که لیک : راده ی هاوه لئاوییه ، دیارخه ره سه خت : هاوه لئاوی چونه تییه دیارخه وه که لیک سه خت : گری هاوه لئاوییه دیارخه ری ناوه	خانی له پ زیرین قه لایه کی که لیک سه ختی دروستکردووه .
زور : راده ی هاوه لئاوییه ، دیارخه ره کون : هاوه لئاوی چونه تییه دیارخه وه زور کون : گری هاوه لئاوییه ته واوکه ری کاری ناته واوه .	میژووی قه لای دلمم زور کونه .

زادەى ھاوئەلناوى زادەى ھاوئەلکارى

١. ئەو ھاوئەلناوى زادەى ھاوئەلناوى چۆنیهتى دەرەخات پێى دەوتریت
 { A. ھاوئەلناوى چۆنیهتى B- ھاوئەلناوى پرس C. ھاوئەلناوى نادیار D. ھاوئەلناوى پلەى بانا }
٢. زادەى ھاوئەلکارى دەرەخەرت بە ھاوئەلکارى
 { A. ھاوئەلکارى کاتى B- ھاوئەلکارى ریکخست C. ھاوئەلکارى شوینی D. ھاوئەلکارى چەندیتى }
٣. (پێشمەرگەکان سنورى وڵاتیان گەلێک باش پاراستوو) (گەلێک)
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
٤. (دەبیته حکومەتى هەریكى کوردستان زۆر باش بپاریزین) وشەى (زۆر) دەبیته
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
٥. ئە رستەى (دیاریهكى زۆر جوانم بۆ مامۆستاگەم برد) وشەى (زۆر)
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
٦. ئە رستەى (تافیکردنەوهکە گەلێک زوو بوو) (گەلێک)
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
٧. ئە رستەى (ئالای کوردستان زۆر جوان بەرز دەکەینەوه) (زۆر)
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
٨. ئە رستەى (خوێندکارەکە گەمێک درەنگ هات) وشەى (گەمێک)
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
٩. وشەى { زۆر } ئەگەر بکەویتە پێش : { A. ھاوئەلکار B- ھاوئەلناو C. ناو D. جیناو } دەبیته زادەى ھاوئەلکارى چەندى .
١٠. ئە رستەى { ئەوانەکان زۆر باش تیگەیشتوو } وشەى { زۆر } دەبیته :
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
١١. (دارشتنیکى زۆر باشم زۆر بەجوانى نووسییهوه) (زۆر) دواى (دارشتن) دەبیته :
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
١٢. (دارشتنیکى زۆر باشم زۆر بەجوانى نووسییهوه) (زۆر) پێش (بەجوانى) دەبیته :
 { A. ھاوئەلکارى چەندیتى B- زادەى ھاوئەلکارى C. ھاوئەلناوى نادیار D. زادەى ھاوئەلناوى }
١٣. یەکیک ئەم وشانە زادەى ھاوئەلناو و ھاوئەلکار دەرەخات ؟ { A. تۆزیک B- هەلان C. کام D. وەها }

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
A	١٣	B	١٠	B	٧	B	٤	C	١
	١٤	D	١١	B	٨	D	٥	D	٢
	١٥	B	١٢	A	٩	B	٦	B	٣

دیارخه ره کانی ناو

نه رکی ناو نه رسته دا وهک دیارخه ری ناو

ناوی یه که م + نامرزی دانه پال (ی) + ناوی دووهم

دیارخراو نامرزی خستنه سهر دیارخه ر

ناوی کانی سازگاره

تیبینی

هه موو ناویکی تاییه تی ناویکی ناسراوه ، کوئاکریتته وه .

ناوی مروؤ ناوی شارو وئات ناوی پرووبارو چیاکان

تیبینی

نهو ناوه ی به هاوه ئناوی نیشانه ته واویکریت ناویکی ناسراوه

نهو شاره نه م کریکاره نه م په رتووکانه

تیبینی

نیشانه ی (هکه) بلکیت به هه ر ناویکه وه ده یکه ته ناسراو

کریکاره که منداله که په رتوکه که

ناوی دیارخه ر و دیارخراو پیکه وه گری ناوی دروست ده که ن هه موو نه رکه کانی ناو ده بینن :

- ١/ نیهاد : ناوی کانی پاکه .
- ٢/ بکه ر : کریکاری ناوه رپو کاره که ی ته واو کرد .
- ٣/ جیگری بکه ر : د یهاته کانی کوردستان ناوه دان کرانه وه .
- ٤/ به رکار : پیشمه رگه کانی کوردستان م خه ئات کرد .
- ٥/ دیارخه ری ناو : کریکاره کانی کارگه ی مافوور دئسوژانه کارده که ن .
- ٦/ ت . به یاریده : ئاهه نگه که نه یاریگای قووتابخانه به ریوه ده چیت .
- ٧/ ته واوکه ری کاری ناته واو : مهم و زین داستانیکی فۆلکلوری بوو .
- ٨/ ته واوکه ری به یاریده ی کاری ناته واو : هاوکارییه که بو مندالانی شار بوو .

هەندێ نمونەى ناو وەک و دیارخەری ناو :

١. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە ناویکی تاکى نەناسراو.
(درەختى شاخ بەرزە).
٢. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە ناویکی تاکى ناسراو.
(درەختى شاخەکە بەرزە).
٣. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە ناویکی تاییبەتى.
(درەختى هەولێر جوانن)
٤. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە ناویکی کۆى ناسراو.
(درەختى شاخەکان بەرز).
٥. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە ناویکی تاکى دەست نیشان کراو.
(درەختى ئەم شاخە بەرزە).
٦. ناویکی کۆى ناسراو دیارخرابی بە ناویکی تاییبەتى.
(درەختەکانى هەولێر جوانن).
٧. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە ناویکی کۆى نەناسراو.
(درەختى شاخان بەرز).
٨. ناویکی کۆى ناسراو دیارخرابی بە ناویکی کۆى ناسراو.
(درەختەکانى شاخەکان بەرز).
٩. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە چەند ناویکی کۆى ناسراو.
(ناو کانیەکانى شاخەکانى کوردستان سازگارن)
١٠. ناویکی کۆى ناسراو دیارخرابی بە ناویکی کۆى دەست نیشانکراو.
(درەختەکانى ئەم شاخانە بەرز)
١١. ناویکی کۆى ناسراو دیارخرابی بە ناویکی تاکى ناسراو.
(درەختەکانى شاخەکە بەرز).
١٢. ناویکی کۆى دەست نیشانکراو دیارخرابی بە ناویکی کۆى دەست نیشانکراو.
(ئەم درەختانەى ئەم شاخانە بەرز)
١٣. ناویکی تاکى نەناسراو دیارخرابی بە چەند ناویک.
(ناو کانی چیاى زۆک سازگارە)

لە شیبەزاری کرمانجی سەرودا ئە جیاتی ئامرازی خستنه سەری (ی) ئەمانە بەکار دێت:

١. نیشانهى (ا) بۆ تاکى مێ
زین خوشکـا مێرى بۆتانی بوو
دا.دانه پال بۆ تاکى مێ
٢. نیشانهى (ئ) بۆ تاکى نێر
مەلایـی جزیری هۆزاتشانهکى کورد بوو
دا.دانه پال بۆ تاکى نێر
٣. نیشانهى (یـ - ئـ - ئـ) بۆ کۆى نێر و مێ بەکار دێت. زارۆکـین گوندین وه زرنگن . ،
دا.دانه پال بۆ کۆى نێر و مێ
- دا.دانه پال بۆ تاکى مێ
دا.دانه پال بۆ تاکى نێر
دا.دانه پال بۆ کۆى نێر و مێ

پاڤینان (١)

له رستهی (کتیبهکانی خویندکاران وەردهگرینهوه)

١. وشەیی خویندکاران چیه؟ ئەرکی چیه؟
٢. کاری (وەردهگرینهوه) له چ ریزهیه دایه؟
٣. وشەیی (کتیبهکان) شیکەرەوه.
٤. له کاری (وەردهگرینهوه) ریزهیی رابردووی بەردهوامی راگەیانندن دروست بکە.
١. خویندکاران : ناوه ، کوێه ، نه ناسراوه ، دیارخەرە.
٢. وەردهگرینهوه : له ریزهیی رانهبردووی راگەیانندن ، داڕژاوه ، تێپەرە.
٣. کتیبهکان : ناوه ، کوێه ، ناسراوه ، گشتیه ، دیارخراوه.
٤. وەردهگرینهوه = وەردهگرتهوه

پاڤینان (٢)

رستهی گونجاو بۆ ئەم داواکارییانەیی خوارەوه بهینه رەوه:

١. ناویکی کۆی ناسراو ببیتە دیارخەری ناویکی نه ناسراو هەردوو (دیارخراو و دیارخەر) ببنە بەرکار.
٢. دوو ناوی یەک له دواي یەک ببنە دیارخەری ناویکی دیارخراوی تاکي ناسراو.
٣. ناویکی دەست نیشانکراو به هۆی هاوئناوی نیشانه بۆ نزیک ببیتە دیارخەری ناویکی تاکي نه ناسراو.

مامۆستای قوتا بخانه کا نمان بیني.

تابلوکه ی ژووری به ريو بهر جوانه .

مامۆستای ئەم قوتا بخانه زیره که .

پاڤینان (٣)

١/ (مامۆستایانی کوردستان دلسۆزن) له م رستهیه دیارخراو ناویکی :
(ئ. تاکي ناسراوه ب. کۆی نه ناسراوه پ. تايه تيه ت. کۆی ناسراوه)

٢/ له رستهی (تابلوکانی ئەم ژووره لیده که مه وه) ناوی (تابلو) دیارخراوه به :
(ئ. هاوئناوی نیشانه ب. جیناوی نیشانه پ. ناوی دهست نیشان کراو ت. جیناوی که سی سه ره خۆ)

٣/ (ئوه گلکۆی شه هیدی کوردستانه) گرێی (شه هیدی کوردستان) ئەرکی :
(ئ. دیارخەری ناوه ب. نه واو کهری کاری ناته واوه پ. نهاده ت. بهرکاره)

٤/ له رستهی مه لایێ جزیری هوزانخانه کێ کورد بوو) دیارخراو ناویکی :
(ئ. تاکي ميه ب. تاکي زیره پ. کۆی زیره ت. کۆی ميه)

٥/ له رستهی (ئۆنۆمیرلهکانی پێشانگا که ده فرۆشین) (دیارخراو و دیارخەر) بریتین له :
(ئ. تاکي ناسراو کۆی ناسراو ب. کۆی ناسراو تاکي ناسراو
پ. تاکي ناسراو و کۆی نه ناسراو ت. کۆی نه ناسراو تاکي ناسراو)

راھبەنان (۴)

تیپی کچان شانۆگەر یە کە یان نمایش کرد	
تیپ	ناو ، کۆمەڵە ، دیارخراوە .
ی	نامرازی دانە پائە .
کچان	ناو ، تاک ، نەناسراوە ، کۆیە ، دیارخەرە .
تیپی کچان	گری ئاوییە ، بکەرە .
شانۆگەر یە کە	ناو ، تاکە ، ناسراوە ، بەرکارە .
ی	جیناوی لکاوە بۆ کەسی سییەمی تاک ، بۆ بکەر دەگەریتەو .
نمایش کرد	کاری رابردووی نزیکي راگە یاندنە ئیکدراوە ، تیپەرە .

کلتوری کورد دە پارێزین

کلتور	ناو ، تاکە ، دیارخراوە .
ی	نامرازی دانە پائە .
کورد	ناو ، تاکە ، دیارخەرە .
کلتوری کورد	گری ئاوییە ، بەرکارە .
دە پارێزین	کاری رابردووی راگە یاندنە ، سادەییە ، تیپەرە .
ین	جیناوی لکاوە بۆ کەسی یە کەمی کۆ ، بکەرە .

پ/ ئە رستە ی (شاخەکانی کوردستان سەرکەشن) ناوی شاخ دیارخراوە بە چی ؟

و/ ناوی (شاخ) دیارخراوە بە ناویکی تایبەتی .

پ/ ئە رستە ی (تابلۆکانی ئەم ژۆورە ئی دەکەمەو) جۆری دیارخەری ناوی (تابلۆ) ؟

و/ ناویکی تاکي دەست نیشان کراوە .

پ/ ئە رستە ی (هۆنراوەکانی مەولەویم خویندەو) گری ئاوی ئەم رستە یە ئەرکی چیه ؟

و/ گری ئاوی (هۆنراوەکانی مەولەو ی) ئەرکی بەرکارە .

پ/ گری (چاوەکانی چە پی مندائەکە) بۆچی دروست نییە ؟

و/ چونکە ئەگە ئ راستی و زانست ناگونجیت .

پ/ ئە رستە ی (دارستانی شاخەکان دە پارێزین) دیارخراو ناویکی چیه ؟

و/ دیارخراو (دارستان) ناویکی تاکي نەناسراوە .

پ/ ئە رستە ی (دایکی ئەم کچە مامۆستایە) (ئەم کچە) ئەرکی دەبیته :

و/ (ئەم کچە) دیارخەری ناوی (دایکە) .

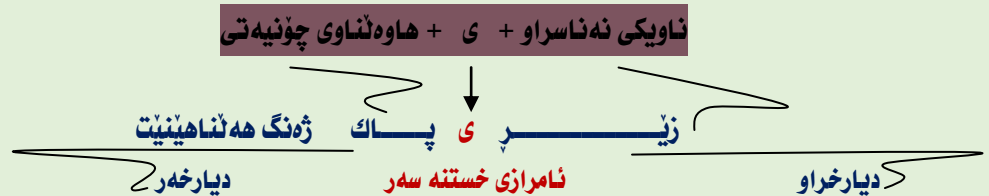
پ/ ئە رستە ی (دایکی ئەوانە دئسۆزە) ئە شوینی (ئەوانە) ناویکی تایبەتی دابنی :

و/ (دایکی ئە ئەند دئسۆزە)

ئەرکی ھاوئناو ئە رستەدا وەك دیارخەری ناو

ھاوئناو : وشەبەكە وەسفی ناوی كەسێك بان شتێك دەكات و دەبێتە دیارخەری .

بەكەم : ناویكی تاکی نەناسراو : ئەگەر ناوێكی دیارخراوەكە ناویكی تاکی نەناسراو بوو پێویستی بە ئامرازی دانە پال (ی) هەیه كە بکەوێتە ئیوان ناوەكە و ھاوئناوەكە .

تێبینی : ئامرازی خستنه سەری (ی) كاتیك بەكاردیك ئەگەر ناوەكە ناویكی نەناسراو بێت .

پرسیار / كەئامرازی دانە پال (ه) بەكاردیك ؟

وەئام / ئەگەر ناوەكە ناویكی تاك یا كۆی ناسراو بێت .

تێبینی : ئامرازی خستنه سەری (ه) هەندێك جار دەرەكەوێت و دەگونجێت دەرەكەوێت بەم شیوەیه :

ئامرازی خستنه سەری (ه) دەرەكەوێت ئەگەر :

بەكەم : ئەگەر ناویكی تاك یان كۆی ناسراو بە پیتی نەبزوین كۆتایی هاتییت .

كتیبه باشەكان گەنجینهی مرۆفن .

ناوی كۆی ناسراو **نا** . **خستنه سەر** ھاوئناوی دیارخەر

تێبینی : هەركاتیك ھاوئناویك بێتە دیارخەری ناویك نیشانهی ناسراوی و نیشانهی كۆی ناوەكە دەچنە سەر ھاوئناوەكە ، ئەگەر ئە ھاوئناویك زیاتر بێتە دیارخەری ناو نیشانهی كۆو ناسراوی دەچنە كۆتا ھاوئناو .

شاخە بەرزە دوورەكان جوانن .

(كتیبه باش) بگۆرە بۆ كۆی ناسراو (كتیبه باشەكان)

(دەرەختی بەرز) بگۆرە بۆ تاکی ناسراو (دەرەختە بەرزەكە)

ئە رستە (شاخە بەرزەكان جوانن) (شاخ) ناویكی (تاکی ناسراو ، كۆی نەناسراو ، كۆی ناسراو)

ئە رستە (شاخە بەرزەكان جوانن) (ه) ئە ئیوان (شاخ) و (بەرز) چیه (ناوبەندە ، پاشگەر ، ئامرازی دانە پال)

ئە رستە (شاخە بەرزەكان جوانن) ناوی (شاخ) دیارخراو بە (ناو ، ھاوئناو ، ھاوئناو)

دووم : ناویکی تاک یان کوئی ناسراو به پیتی بزوینی (وو ، ی) کوٹایی هاتبی

نه گهر ناوه که ناویکی تاک یان کوئی ناسراو بی به هاوه ئناو دیارخرا بیت ناوه که به پیتی بزوینی (ی . وو) کوٹایی هاتبوو (ه) نامرازی خستنه سهر دهرده که ویت جا بو نه وهی بزوینی ناوه که و نامرازه که یه که نه گرن نهوا پیویسته ناویه ندی (ی ، و) بخهینه نیوانیبیان نیوانیبیان .

ناوم له کانیه روونه که خوارده وه .

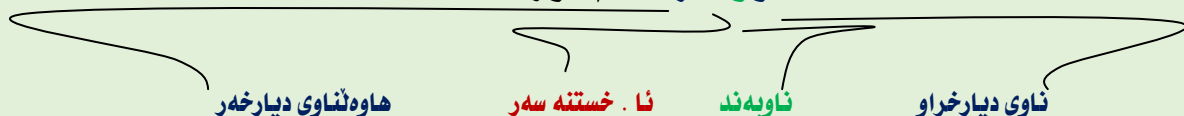
ناوی دیارخراو ناویه ند نا . خستنه سهر هاوه ئناوی دیارخهر

تیبینی

نه گهر ناو کوٹایی به (وو) هاتبوو هاوه ئناویک بیته دیارخهری (وو) کورت دهکریته وه بو (و) پاشان (و) ی ناویه ندی بو

زیاد دهکین

شاتوو ه ترشه که م خوارد .

سییه م : ناویکی تاک یان کوئی ناسراو به پیتی بزوینی (ه ، ا ، و) کوٹایی هاتبی و یه که برگه بیت .

شهیه بچوکه که شکا چایه تائه که مه خووه دویه ترشه که رژا

پرسیار : کهی نامرازی دانه پائی (ه) دهرناکه ویت ؟

نه گهر ناوه که ناویکی تاک یان کوئی ناسراو بیت وه به یه کی که له م پیتته بزوینانه (ه ، ا ، و ، ی) کوٹایی هاتبیت وه له برگه یه که زیاتر بیت کاتی که به هاوه ئناو دیارده خریت نامرازی دانه پائی (ه) له نیوانیبیان دهرناکه ویت ، نه ستیره گه شه که دهرکه وت . خویندنگا سهرکه وتوووه کان خه ئات دهکرین . گه زو نایابه کان بکړه .

دهتوانین ناو به م هاوه ئناوانه ته واو بکهین :

یه که م : هاوه ئناوی ژماره یی : سی جوړه :

۱. هاوه ئناوی ژماره یی بنجی : (یه که ، دوو ، ده ، شهش ...)
۲. هاوه ئناوی ژماره یی کهرتی : (نبوه ، سییه که ، دوو له سهر پینج ...)
۳. هاوه ئناوی ژماره یی ریکخستن : (یه که م ، دوووم ، سییه مین ، چواره مین ...)

تیبینی

هاوه ئناوی ژماره یی بنجی هه رده م له پیش ناو دیت و پیویستی به نامرازی دانه پال نیه .

دوو رۆژنامهم خوینده وه .

ناوه ، دیارخراو

ها . ژ. بنجی ، دیارخهره

تییینی

هاوه ئناوی ژماره ی کهرتی هه رده م له پیش ناوه که دیت و پیویستی به ئامرازی دانه پال هه یه :

نیـــــوه ی مه رده کان گورگ خواردی.

ها.ژ.که رتی ، دیارخه ره نا.دانه پالنه ناوه ، دیارخه ره

تییینی

هاوه ئناوی ژماره ی ریکخستن : (دووم ، سی یه مین ، چوارده) نه گهر له پیش ناوه که بیت پیویستی به ئامرازی خستنه سه ر نیه به ئام

نه گهر له دوا ی ناوه که هات پیویستی به ئامرازی خستنه سه ر هه یه :

رۆمـــــانـــــی چواره مینم نووسی.

ناوه ، دیارخه ره نا.دانه پالنه ها.ژ.ریکخستن ، دیارخه ره.

چـــــواره مین قوتابی زیره که

ها.ژ.ریکخستن ، دیارخه ره ناوه ، دیارخه ره

دووم : هاوه ئناوی پله ی بائا ده بیتته دیارخه ی ناو و هه میشه ده چیتته پیش ناوه که پیویستی به ئامرازی خستنه سه ر نییه :

دیاری پیشکesh کردم

ناوه ، دیارخه ره

جوانترین

ها.پ.با ئایه ، دیارخه ره

هاوه ئناوی پله ی بائا : ده بیتته دیارخه ی ناو ده چیتته دوا ی ناوه که و پیویستی به ئامرازی دانه پالی (ی) هه یه .

نامه یه که ی به هیزتری نارد .

ناوه ، دیارخه ره نا.دانه پالنه ها.پ.به را ورده ، دیارخه ره.

سی یه م : هاوه ئناوی پرس : (کام ، چه ند ، چۆن ، چ) ده بیتته دیارخه ی ناو به یارمه تی ئامرازی خستنه سه ر و بی ئامرازی خستنه سه ر نه گهر

هاوه ئناوه که له پیش ناوه که هات ئامرازی دانه پال وهر ناگریت ، به ئام نه گهر ناوه که له پیش هاوه ئناوه که هات ئامرازی دانه پال وهر ده گریت.

گوئـــــی چـــــۆنت کری ؟

ناوه دیارخه ره نا.دانه پال ها.پرس دیارخه ره.

کـــــام یـــــاریزان ناماده نه بوو ؟

هاوه ئناوی پرس ناوه ، دیارخه ره

چوارده : هاوه ئناوی نادیار : (فلان ، زۆر ، هه موو ، تر ، هیج ، هه ر ، وه ها) ده بیتته دیارخه ی ناو به یارمه تی ئامرازی خستنه سه ر و بی ئامرازی

خستنه سه ر نه گهر هاوه ئناوه که له پیش ناوه که هات ئامرازی دانه پال وهر ناگریت ، به ئام نه گهر ناوه که له پیش هاوه ئناوه که هات ئامرازی دانه پال

وهر ده گریت.

دیـــــهـــــنی وهـــــهـــــام نه دیوه .

ناوه دیارخه ره نا.دانه پال ها.نادیاره ، دیارخه ره

ههـــــمـــــوو داره کان وشک بوون

هاوه ئناوی نادیاره ناوه ، دیارخه ره

هاوه ئناوی نیشانه : (نه م ... ه ، نه م ... انه ، نه و ... ه ، نه و ... انه) ده بیتته دیارخه ی ناو و هه میشه ده چیتته پیش ناوه که پیویستی به ئامرازی

خستنه سه ر نییه :

نـــــهـــــهو قـــــوتابیـــــانه زیره کن .

نـــــهـــــمـــــگـــــوئـــــه جوانه

راھینان (۱)

ھاوہلناوی (خوش ، نابینا ، خەباتکەر) لە سێ رستەدا بەکار ھێنە ، بەھەرچیک ، یەكەمیان بێیتە دیارخەری ناویکی تاکێ نەناسراو ، دووھمیان دیارخەری ناویکی تاکێ ناسراو بێت ، سێھەمیان دیارخەری ناویکی کۆی ناسراو بێت .

۱. خوش چیشتیکی خوشم خوارد .
۲. نابینا پیاوھ نابیناکەم لە شەقام پەراندەوھ .
۳. خەباتکەر پێشمەرگە خەباتکەرەکان سەرکەوتن .

راھینان (۲)

دیارخەرەکانی ئەم رستانە ی خوارەوھ ، دەرھێنە و جۆرەکانیان دەست نیشان بکە .

جۆرەکە ی	دیارخەر	رستە
ھاوہلناوی پرسە	کام	بە کام قوتابیدا نامەکت بۆ ناردم ؟
ھاوہلناوی نادیارە	زۆر	زۆر کورد بە ناھەق شەھیدکران .
ھاوہلناوی چۆنیەتی یە	زیرەک	نیووی زیرەک ھەمیشە سەرکەوتوون .

راھینان (۳)

وەلامی راست ھەلژیرە :

- ۱/ (شاخە بەرزەکان جوانن) لەم رستە یە (شاخ) ناویکی :
(ئ. تاکێ ناسراو ب. کۆی نەناسراو پ. کۆی ناسراو ت. تاکێ نەناسراو)
- ۲/ (نامە یەکی رازاوە تریان نارد) ناوی نامە یەکی دیارخراو بە ھاوہلناوی چۆنیەتی پلە ی :
(ئ. بالا ب. بەراورد پ. چەسپاو ت. ھەموویان)
- ۳/ (دوو کتێبمان کێری) ئەرکی ھاوہلناوی ژمارە ی (دوو)
(ئ. بکەرە ب. بەرکارە پ. دیارخەری ناو ت. جێگری بکەر)
- ۴/ ئەستێرە گەشە کە دەرکەوت (لە زێوان) ئەستێرە و گەش) چی دەرئەکەوتووھ :
(ئ. نامرازی دانەپال ب. کاری ناتەواو پ. نامرازی پە یوھندی ت. بکەر)
- ۵/ (بێی سەوز مە یرنەوھ) ناوی (بێ) بکە ینە کۆی ناسراو دەرئەکەوتووھ :
(ئ. بێ سەوزەکان مە یرنەوھ ب. بێ سەوزەکان مە یرنەوھ .
بێ سەوزەکە مە یرنەوھ . ت. بێ سەوز مە یرنەوھ .

راھبەن (۴)

(پیشمەرگە بویرەگە خەلات کرا)

۱. ئەنیوان وشەکانی (پیشمەرگە) و (بویرەگە) چ ئامرازیك بەکار نەهاتوو ؟ بۆچی ؟
ئامرازی (ه) ی دانە پال ، دەرئەگەوتوو ، چونکە ناوگە کوتایی بە پیتی بزویی (ه) هاتوو و ئەبرگە یەك زیاتر پیکهاتوو
۲. ناویکی تر بهینهوه به ههمان بزویی (ه) کوتایی هاتبیت به لام ئامرازهکه بهکار هاتبیت ، هۆیه کهشی بنووسه .
شەیه بچووکه که بهینه . (ه) دەرگەوتوو ، چونکە ئە یەك برگە پیکهاتوو ، ناویندی (ی) بۆ زیادکراوه .
۳. وشە (بویر) چیه ؟ چۆن دروست کراوه ؟
هاوئناوی چۆنیهتییه ، دیارخه ره . (پیشگر + رهگ)
۴. ناوی (پیشمەرگە) ناویکی تاکی ناسراوه ، کوا نیشانهی ناسراویه کهی ؟ بۆچی کهوتۆته ئەوی ؟
نیشانهی ناسراوی خراوته سه ره هاوئناوهکه ، چونکە ئەگەر ناویک به هاوئناوی چۆنیهتی دیار بخری ئەشیوی ناسراودا ئەوا نیشانهی ناسراوی ده خریته سه ره هاوئناوهکه ههردووکیان دهبنه ناویکی لیکدراو .

۱. ئە رستهی (به کام قوتابیدا نامه کهت بۆ ناردم) (کام)
{ A . هاوئناوی پرسه B – هاوئناوی پرسه C . جیناوی پرسه D . هاوئناوی نادیار }
۲. ئە رستهی (درهخته سهوزهکان سیمایهکی جوان به ژینگه ده به خشن) (ه) ی دواي درهخت :
{ A . جیناوی نکاو B – کاری ناتەواو C . ئامرازی دانە پال D . پاشگر }
۳. ئە رستهی (پیشمەرگە خەباتکەرەکان دلسۆزن) پیشمەرگە ناویکی :
{ A . ناسراوی تاکه B – ناسراوی کۆیه C . نه ناسراوی تاکه D . نه ناسراوی کۆیه }
۴. ئە رستهی (ههندی قه ئەمم کړی) ناو به چی دیارخراوه :
{ A . هاوئناوی پرس B – هاوئناوی نیشانه C . جیناوی نادیار D . هاوئناوی نادیار }
- { A . جیناوی نکاو B – کاری ناتەواو C . ئامرازی دانە پال D . ناویند }
۵. ئە رستهی (دۆیه چاکه کهیان بۆ هیناین) (ی) دواي (دۆ) :
{ A . جیناوی نکاو B – کاری ناتەواو C . ئامرازی دانە پال D . ناویند }
۶. ئە رستهی (گەزۆ نایابهکان فرۆشان) (گەزۆ نایابهکان) نهرکی :
{ A . بکه ره B – بهرکاره C . نیهاده D . جیگری بکه ره }
۷. ئە رستهی (ئەم پهرتوکه باشتین سه رچاوهیه) ناوی پهرتوکه دیارخراوه به :
{ A . هاوئناوی پرس B – هاوئناوی نیشانه C . جیناوی نادیار D . هاوئناوی نادیار }
۸. ئە رستهی (بهرووه برژاوهکان به تامن) (بهرووه برژاوهکان) نهرکی :
{ A . بکه ره B – بهرکاره C . نیهاده D . جیگری بکه ره }

و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ	و	ژ
B	۱۷	B	۱۵	C	۱۳	B	۱۱	C	۹	D	۷	D	۵	B	۳	A	۱
B	۱۸	D	۱۶	C	۱۴	C	۱۲	D	۱۰	B	۸	D	۶	D	۴	C	۲

ئەركى جىناوى سەربەخۇ ئە رستەدا وەك ديارخەرى ناو

جىناو : وشەيەكە لە جىنى ناوى كەسەك يان شەيك بە كاردىت .

ئەگەر جىناوى سەربەخۇ بېيتە ديارخەرى ناويك ئەوا :

۱ . ناوہ ديارخراوہكە پيش جىناوى سەربەخۇى ديارخەر دەكەويت .

۲ . نامرازى دانە پال (ى) دەكەويتە نيوانيان .

يەكەم : جىناوى كەسى سەربەخۇ

(من ، ئىمە ، تۆ ، ئىو ، ئىو ، ئىو)

۱ تەك ۱ كۆ ۲ تەك ۲ كۆ ۳ تەك ۳ كۆ

مامۇستى ئىي ئىي مە خەتات كراوہ .

ناوہ ديارخراوہ نامرازى دانە پال ج ، كەسى سەربەخۇ ديارخەرە

كوردستان خاكى ئىي مە يە .

ناوہ ديارخراوہ نامرازى دانە پال ج ، كەسى سەربەخۇ ديارخەرە .

مامۇستى ئىي : گرى ئاوييە ، جىگرى بکەرە .

خاكى ئىي : گرى ئاوييە ، ت . كارى ناتەواوہ

تېيىنى

ئەم كۆمە ئە جىناوہ سەربەخۇيانەى كە ئە كرمانجى ژوورو بەكاردىن ئە دەورى ديارخەرى ناودا ئەمانەن :

(من ، مە ، تە ، وە ، وى ، وى) (وئاتى من خۆشە)

۱ تەك ۱ كۆ ۲ تەك ۲ كۆ ۳ تەك ۳ كۆ

دووەم : جىناوى خۇيى

(خۆم ، خۆمان ، خۆت ، خۆتان ، خۆى ، خۆيان)

۱ تەك ۱ كۆ ۲ تەك ۲ كۆ ۳ تەك ۳ كۆ

ئىيە بۇ وئاتى خى خۆمان تىدەكۆشەن خانووەكەى خۆتەم پى بفرۆشە .

ناوہ ، ديارخراوہ نامرازى دانە پال ج ، خۇيى ديارخەرە .

وئاتى خۆمان : گرى ئاوييە ت . بەيارىدەيە .

خانووەكەى خۆت : گرى ئاوييە : بەركارە .

سیٔہم : جیناوی پرس (کی ، چی ...)

چـ _____ یـ ځوینرایه وه ؟

ناوه ، ديارخواه نامزای دانه پال ج . پرسه ديارخه

بـــرای کی بهیه‌کهم دەرچوو ؟
 ناوه ، دیارخواه ئامرازی دانه پال ج . پرسه ، دیارخه‌ره

برای کی: گریٰ ناویہ ، بکہرہ۔
چیروکی کی: گریٰ ناویہ ، جیگری بکہرہ۔

چوارهم : جيئناو ناديار (فلان ، فيسار ، كهس ، هين ، كابرا ..)

کتیبه‌که بۆ کۆری فلان بوو.

ناوه ، دیارخراوه نامرازی دانه پال

ج ، نادیاره دیارخه‌ر

ولایتی فوٹو لان خوشہ.

ناوہ ، دیارخواہ نامرزی دانہ پال ج ، نادیارہ دیارخہرہ

وَلَاتِي فَلَان : گریّ ناوییه ، نیهاده .
کوری فلان : ته واوکه ری به یاریده ی کاری ناته واوه .

پینجھم : جیناوی نیشانہ : (ٹہمہ ، ٹہمانہ ، ٹہوہ ، ٹہوانہ)

دايک _____ ى ئ _____ هوانه دئسۆزه.

ناوه ، ديارخراوه ئامرازی دانه پال ج. نيشانه ، ديارخهره

تأیید کرده و مهم به تفاقیدگی نه مانده دا نه نجم دا .
ناوه ، دیارخراوه نامرازی دانه یال .ج. نیشانه ، دیارخه ره

جیناوی هہیی نابیتہ دیارخہری ناو

تایاریانی

راہینان (۱)

له پرسته‌ی (شاخه‌کانی کوردستان سه‌رکه‌شن)

۱. (ی) دواى وشه‌ی (شاخه‌كان) چييه؟ بۆ خراوته نه‌وى؟ (ى) ئامرازى دانه پالنه ، بۆبه‌ستنه‌وى ديارخراو به ديارخهر . واته ناو + ناو
۲. نه جياتى وشه‌ی (كوردستان) جيناويك به‌كار بهيئه و سهر نه‌ئوى پسته‌كه‌ش بنووسه‌وه . شاخه‌كانى ئييمه سه‌ركه‌شن .
۳. كارى پسته‌كه ده‌ستنيشان بكه . كارى پسته‌كه كارى ناته‌واوى (ه) دمرنه‌كه‌وتوو ، چونكه نيه‌ادى پسته‌كه كۆيه
۴. ته‌واوكه‌رى كاره‌كه شيبكه‌وه . ته‌واوكه‌رى كاره‌كه (سه‌ركه‌ش) : هاوه‌ئناوى ليكدراوه ته‌واوكه‌رى راسته‌وخوى كارى ناته‌واوه .

راهینان (۲)

ئەركى ئەم گرىيانەى خوارەووە كە هیلان بەژێردا هاتوووە دەستنیشان بکە :

ئەركى	گرى	رستە
نیهادە	ولاتی ئەمانە	ولاتی ئەمانە ئاوەدانە
تەواوەكەرى بە یاریدەپە	باخی خۆت	لە باخی خۆت نەمام پروینە
بەركارە	هۆنراوەكانى ئەمانە	جوان هۆنراوەكانى ئەمانەى كۆكردەووە
جیگرى بکەرە	كچه زیرەكەكە	كچه زیرەكەكە خەلات كراوە

راهینان (۳)

1. (شيعرهكانى ئەوانەم كۆكردەووە) لەم رستەپە ديارخەر بریتی يە لە :
(ئ. جیناوی كەسى سەرپەخۆ . ب. جیناوی نیشانە . پ. جیناوی ناديار . ت. هاوہلناوی نیشانە)
2. (ولات دەپاریزین) ناوی (ولات) بە جیناوی نیشانە بۆ تاکی دوور ديار بخە :
(ئ. ولاتی ئەو دەپاریزین . ب. ولاتی ئەمە دەپاریزین
پ. ئەو ولاتە دەپاریزین . ت. ولاتی ئەوانە دەپاریزین)
3. جیناوی نیشانە كە دەپیتە ديارخەرى ناو پتویستى بە :
(ئ. نامرازی دانەپالى (ه) دەپیت . ب. نامرازی دانەپالى (ی) دەپیت
پ. نامرازی دانەپال نییە . ت. نامرازی دانەپالى (ه ، ی) دەپیت)
4. جیناوە سەرپەخۆكان دەبنە ديارخەرى ناو جگە لە جیناوی :
(ئ. پرس . ب. ناديار . پ. هەپى . ت. كەسى سەرپەخۆ)
5. (نمرەى هین بەرزە) لەم رستەپە ديارخەر بریتی يە لە :
(جیناوی ناديارە . ب. جیناوی پرس . پ. ناو . ت. هاوہلناوی ناديار)

۱. کام له‌م جیناوه که‌سیه سه‌ربه‌خوینانه نابیتته دیارخه‌ری ناو جیناوی
 { A. جیناوی پرس -B جیناوی نیشانه C. جیناوی خوینی D. جیناوی هه‌یی }
۲. گیانی من بۆ ته‌لی وه‌نه‌وشه په‌رۆشه (گیانی من) ئه‌رکی : { A. بکه‌ره -B به‌رکاره C. نیه‌اده D. جیگری بکه‌ره }
۳. ده‌ستم له‌ گه‌رده‌نی خۆت هه‌له‌مه‌گره ئه‌ی هه‌بیه (گه‌رده‌نی خۆت) ئه‌رکی :
 { A. بکه‌ره -B ته‌واوکه‌ری به‌یاریده‌یه C. نیه‌اده D. جیگری بکه‌ره }
۴. له‌ رسته‌ی (کراسه‌که‌ی خۆتم بۆ به‌ینه) (خۆ) جیناوی خوینی ئه‌رکی : { A. بکه‌ره -B دیارخه‌ره C. نیه‌اده D. دیارخراوه }
۵. له‌ رسته‌ی (من‌داله‌که‌ کتیبه‌که‌ی ئیمه‌ی دراندبوو) (کتیبه‌که‌ی ئیمه‌) :
 { A. بکه‌ره -B به‌رکاره C. نیه‌اده D. جیگری بکه‌ره }
۶. له‌ رسته‌ی (چیرۆکی خۆم به‌سوده) (خۆم) : { A. جیناوی پرس -B جیناوی نیشانه C. جیناوی خوینی D. جیناوی هه‌یی }
۷. له‌ رسته‌ی (ولاتی ئه‌مانه ئاوه‌دان کراوه‌ته‌وه) (ولاتی ئه‌مانه) ئه‌رکی :
 { A. بکه‌ره -B به‌رکاره C. نیه‌اده D. جیگری بکه‌ره }
۸. له‌ رسته‌ی (مامۆستای ئیمه‌ خه‌لات کراوه) (مامۆستای ئیمه‌) ئه‌رکی : { A. بکه‌ره -B به‌رکاره C. نیه‌اده D. جیگری بکه‌ره }
۹. له‌ رسته‌ی (دایکی ئه‌وانه به‌رپژه) (ئه‌وانه) : { A. جیناوی پرس -B جیناوی نیشانه C. جیناوی خوینی D. جیناوی هه‌یی }
۱۰. له‌ رسته‌ی (برای کی به‌یه‌که‌م ده‌رچوو) (برای کی) گریی ناوییه ئه‌رکی : { A. بکه‌ره -B به‌رکاره C. نیه‌اده D. جیگری بکه‌ره }
۱۱. له‌ رسته‌ی (شاخه‌کانی ئیمه‌ سه‌رکه‌شن) (ئیمه‌) جیناوی سه‌ربه‌خوینه بۆ که‌سی :
 { A. یه‌که‌می کۆ -B دووه‌می کۆ C. سێ یه‌می کۆ D. سێ یه‌می تاک }
۱۲. له‌ رسته‌ی (چیرۆکی فلان به‌سوده) ناو به‌چی دیارخراوه به‌
 { A. جیناوی پرس -B جیناوی نیشانه C. جیناوی خوینی D. جیناوی نادیاره }
۱۳. له‌ رسته‌ی (من‌داله‌که‌ کتیبه‌که‌ی ئیمه‌ی دراندبوو) (ی) دوا‌یی (کتیب) :
 { A. ناویه‌نده -B پاشگه‌ره C. نامرازی دانه‌پاله D. جیناوی لکاوه }
۱۴. له‌ رسته‌ی (ئالای خۆمان به‌رزده‌که‌مه‌وه) (خۆمان) : { A. جیناوی پرس -B جیناوی نیشانه C. جیناوی خوینی D. جیناوی }

۱	D	۴	B	۷	D	۱۰	A	۱۳
۲	C	۵	B	۸	D	۱۱	A	۱۴
۳	B	۶	C	۹	B	۱۲	D	۱۵

ئەركى جىناوى لكاوئە پستەدا وەك ديارخەرى ناو

كۆمەلە ۱ /		كۆمەلە ۲ /		كۆمەلە ۳ /		داخووزى
تاك	كۆ	تاك	كۆ	تاك	كۆ	تاك و كۆ
م	مان	م	ين	م	ين	
ت	تان	يت	ن	يت	ن	ه ، ن
ى	يان	Ø	ن	ات / يّت	ن	

جىناوئەلكاوئەكانى (ك ۱ + ك ۲) دەبنە ديارخەرى ناو بە بى يارمەتى ئامرازى خستتەسەرى (ى) ئەگەر ناو ديارخراوئەكە بە ناوئىك يان بەچەند ناوئىك يان بە هاوئەلناوئىك ديارخراوئە ناو جىناوى لكاوى ديارخەرى ناو ئە دواى ھەموو ديارخەرەكانەو دەيت.

يەكەم / رابردوو رانەبردووى تىپەر

ئەگەر كارى رستەكە (رابردوو و رانەبردووى (تىپە پەر)) بى جىناوئە لكاوئەكانى (ك ۱) (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) دەبنە ديارخەرى ناو ئە دواى ناوئىك دىن ناوئەكە (بەكەرە).

ھاورىكە (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) چوو بۇ سەيرانگى دوكان

بەكەرە ديارخەرى ناو رابردووى تىپە پەر .

مامۇستاكە (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) دىت بۇ سەيرى پىشانگەكە.

بەكەرە ديارخەرى ناو رانەبردووى تىپە پەر .

دووم : رابردوو ، رانەبردووى بەكەر ناديار

ئەگەر كارى رستەكە بەكەر ناديار بى جىناوئە لكاوئەكانى (ك ۱) (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) دەبنە ديارخەرى ناو دەچنە دوايى ناوئىك ناوئەكە جىگىرى بەكەرە.

زىندانىيەكان (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) ئازاد دەكرىن.

جىگىرى بەكەرە ديارخەرى ناو رانەبردووى بەكەر ناديارە.

زىندانىيەكان (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) ئازاد كران.

جىگىرى بەكەرە ديارخەرى ناو رابردووى بەكەر ناديارە.

سىيەم : رانەبردووى تىپەر

ئەگەر كارى رستەكە رانەبردووى تىپەر بى جىناوئە لكاوئەكانى (ك ۱) (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) دەبنە ديارخەرى ناو دەچنە دوايى ناوئىك ناوئەكە بەركارە يان بەكەرە .

بەيانى گۇرانييە نوئيەكەم تۆماردەكەم .

كتىپخانەى شارەكە (م ، مان ، ت ، تان ، ى ، يان) نۆژەن دەكەنەو.

بەركارە ديارخەرى ناو رانەبردووى تىپەر .

راھبەتەننى - ١ ل ٩٣

١. لە ڕەستەى (مۆبايل پەيوەندىەکانى ئېمەى ئاسانتەر کردووہ) وشەى (پەيوەندىيەکان) چ جۆرە جیناویک ديارخراویەتى ؟
جیناوى کەسى سەرپەخۆى (ئېمە) .
٢. چەند جۆرە جیناوى سەرپەخۆى تریش دەبنە ديارخەرى ؟
جوار جۆرى تر دەبنە ديارخەرى ناو .
٣. (ئېمە) بگۆرە بۆجیناوى لکاو ، چ گۆرانیک روودەدات بینوسەوہ .
٤. مۆبايل پەيوەندىيەکانمانى ئاسانتەر کردووہتەوہ . جیناوى لکاوہ . ئامرازى دانە پال دەرئەکەوتووہ . چونکە جیناوى لکاو کە دەبیتە ديارخەرى ناو پېویستى بە ئامرازى دانە پال نابیت
٥. گرێى (پەيوەندىەکانى ئېمە) ئەرکى چيیە لەرستەکەدا ؟ بەرکارە .

راھبەتەننى - ٢ ل ٩٣

١. ئایا دەتوانین بێژین ؟
(مامۆستاکەت کیمیا زیرەکە) یان نا ؟ بۆچى ؟
دروست نییە ، چونکە (ئەگەر ناویک بە جیناوى لکاو دياربخرى ناکریت بەوشەيەکی تردياربخەین ، چونکە دەبیتە ھۆى تیکچوون و شیواندنى واتای رستەکە)
٢. گرێى (دەمەکانى منداڵەکە) دروستە یان نا ؟ بۆچى ؟
دروست نییە ، چونکە : ئەگەر راستى و زانستدا ناگونجیت . پېویستە گونجاو بیت ئە (تاک و کوو ناسراو و نەناسراو) .

راھبەتەننى - ٣ ل ٩٣

- وہلامى راست ھەلبژێرە :
١. (میوانەکانمان گەیاندبوو) ئەگەر جیناوى لکاوى (ت) وەک ديارخەر بەکاربھێنین دەکەویتە :
(ئ . دواى (میوانەکان) ب . دواى (مان) پ . دواى (گەیاند) ت . دواى (بوو))
 ٢. (گوندەکەتان ئاوەدانکرایەوہ) ئەرکى (تان) :
(ئ . بکەر ب . بەرکار پ . تەواوکەرى بەیاریدە ت . ديارخەرى ناو)
 ٣. نامەکەى گەیاندیت (ئەرکى (یت) :
(ئ . بکەر ب . بەرکار پ . تەواوکەرى بەیاریدە ت . ديارخەرى ناو)
 ٤. (قەلەمە سەوزەکەتانم نەبرد) (تان) دواى (سەوزەکە) بگۆرین بۆ (ن) دەچیتە :
(ئ . دواى پینوس ب . دواى (م) پ . کۆتایی کارەکە ت . دواى (نە))
 ٥. (دەبوو خانووہ کۆنەکەمانیان نۆژەن کردبایەوہ) دەتوانین (مان) بگۆرین بۆ (ین) چونکە کارەکە :
(ئ . رابردووی تێپەر ب . رانەبردووی تێپەر پ . داخوازی تێپەر ت . رابردووی تێنەپەرە)

راھبىنانى - ۴ ل ۹۳

لە رستەھى (دەبوو رۇمانە تازەكەتيان چاپ كردبا)

۱. بگەرى رستەكە دەربەھىنە . (يان) : جىناۋى لكاوھ بۆكەسى سىيەھى كۆ ، بگەرە .

۲. (ت) چىيە ؟ ئەركى چىيە ؟ بۆكە وتوۋەتە ئەۋى ؟ ئەبرى ئەۋ (يت) بەكاربەھىنە ئىنجا بزانە دەچىتە كۆى ؟ بۆچى ؟

(ت) : جىناۋى لكاوھ بۆكەسى دوۋەھى تاك ، ديارخەرى ناوھ ، خراۋەتە ئەۋ شۈينە چونكە لەرستەھى كارى رابردوۋى تىپەردا ئەگەر كۆمە ئەھى (م - مان)

بىيىت بە ديارخەرى ناو ئەۋا دەكەۋىتە دۋاى بەركار لە رستەدا .

(ئەگەر (يت) لەجياتى (ت) بەكاربىت : ﴿ دەبوو رۇمانە تازەكەتيان چاپكردبايت ﴾ لىرەدا (يت) دەچىتە كۆتايى كارەكە چونكە ئەگەر كۆمە ئەھى كارى

رابردوۋى تىپەردا ، ئەگەر كۆمە ئەھى (م ، ين) بىنە ديارخەرى ناو ئەۋا دەكەۋنە كۆتايى كارەكە .

۳. (ه) دۋاى وشەھى (رۇمان) چىيە ؟ (ه) نامرازى دانە پاڭھ ..

۴. رستەكە بگۆرە بۆ شىۋازى رابردوۋى تەۋاۋى راگە ياندن . ﴿ رۇمانە تازەكەتيان چاپكردوۋە ﴾

